"WIELKOPOLANIN"
Organ urzędowy
Polskiej R. Katolickiej Unii św. Józefa,
Wychodzi w każdy Czwartek.
Korespondencye dotyczące redakcyi "Wielkopolanina" adresować należy:
"Wielkopolanin"
56 - 22nd Str., Pittsburg, Pa.
TELEFON C. D. & P. T. 2263 GRANT.
P. & A. 2204 MAIN.

Najlepsze Czasopismo Polskie do ogłaszania się w Pittsburgu i w zachodniej Pennsylvanii.

Prenumerata wynosi:

Rocznie	$1.50
Półrocznie	75c
Za granicami St. Zjedn.	2.50
Pojedyńczy numer	5c

WIELKOPOLANIN

THE WEEKLY
"WIELKOPOLANIN"
Appearing every Thursday
is the Official Paper of the
Polish R. C. Beneficial St. Joseph's Union of Pittsburg and Western Pennsylvania.
Published at
56 - 22nd St. Pittsburg, Pa.

Best Social and Political Polish paper in Pittsburg and Vicinity. Has the largest (15,000) Circulation among the Polish speaking population in Western Pennsylvania. Best advertising medium; is read by all Poles in Pittsburg and in Western Pennsylvania.

If you wish to reach the Polish population, advertise in the
"Wielkopolanin"
56 - 22nd St. Pittsburg, Pa.
TEL. C. D. & P. T. 2263 GRANT
P. & A. 2204 MAIN.

Deus et Patria. ORGAN URZĘDOWY UNII ŚWIĘTEGO JÓZEFA W PITTSBURGU, PA. Bóg i Ojczyzna.

No. 20. Pittsburg, Pa., Czwartek dnia 14-go Maja 1908 roku. Rok X.

NOWINY ZE ŚWIATA.

WIEŚCI Z ROSYI I POLSKI.

Zamknięcie Szkół Polskich.

Kielce, (Królestwo Polskie), 11 maja. — Z powodu zamordowania naczelnika szkół Aftanazjewa, w Kielcach, gienerał-gubernator zamknął wszystkie prywatne polskie szkoły w Królestwie.

„Ślusarz zawinił, a kowala powiesili'' — powiada nasze przysłowie; Bóg raczy wiedzieć kto, i z jakich powodów zamordował Aftanazjewa, a rząd rosyjski wykorzystuje tę okoliczność przeciw polskiej dziatwie! Podobne stosunki są tylko możliwe w Rosyi i Prusiech, a zesztą nigdzie na świecie. Przyjdzie, nie zadługo czas naszego obrachunku z tymi gnębicielami i tyranami!

— W mieście Woroneżu, w głębi Rosyi, rzucił jakiś rewolucyonista bombę na przejeżdżającego powozem gubernatora, lecz chybił powóz i gubernatora, a bomba upadła na drugiej stronie ulicy, pod nogi jakiejś babie i na miejscu ją uśmierciła.

— W gubernii woroneżskiej popi podburzają chłopstwo przeciw sekciarzom anabaptystom; chłopi uśmiercili dnia 9go dwie sekciarki a 50 sekciarzy poranili.

— Petersburg 8go maja. — Dziś wieczorem podczas wykonawczego posiedzenia Posłów Dumy, wyznaczonego dla rozpraw nad poborem rekrutów na rok 1908 miała miejsce namiętna demonstracya przeciwko Żydom. Generał porucznik — Rudigens minister wojny i poseł Zamisłowskij w namiętnych mowach zażądali natychmiastowego wykluczenia Żydów od służby w wojsku rosyjskiem, oskarżając ich o zgubną antirządową propagandę wśród żołnierzy. Poseł Zamisłowskij podniósł i ten fakt, że 26 procent Żydów unika służby w armii, przebijając sobie bębenki w uszach — kalecząc wskazujące palce. lub uciekając do Ameryki.

Poseł Krupeński, marszałek szlachty, postawił wniosek, by wykluczyć Żydów od służby wojskowej i by w zamian nałożyć na nich podatek specyalny na korzyść funduszu inwalidów.

— W więzieniach w Kijowie panuje zaraźliwa choroba tyfusu, na którą umierają więźniowie bardzo licznie.

— Dnia 6go maja, w więzieniu politycznem w Aleksandrowsku usiłowali uciec więźniowie; wojsko zastrzeliło kilku a 10 więźniów uciekło.

— Pod miastem Bykowem, w gubernii Mohilowskiej, przewrócił się na rzece Dnieprze dnia 6go maja prom, przewożący ludzi wracających z kościoła i 120 osób utonęło. Prom przewrócił się na środku rzeki, porwany przez wir. Ofiary to przeważnie włościanie i ich żony i dzieci.

Uroczystości jubileuszowe w Wiedniu.

Dnia 7go maja obchodził sędziwy cesarz Austryi, Franciszek Józef 60-ą ocznicę wstąpienia na tron Austryi. Na uroczystość tę przybyło wielu panujących: cesarz niemiecki Wilhelm i różni panujący książęta niemieccy, których cesarz Franciszek Józef spotykał na dworcach i odprowadzał na stacyę skąd się odjeżdża do zamku Schoenbrunn. W pałacu cesarskim w sali Maryi Antoniny zebrali się goście z cesarzem Wilhelmem na czele. Gdy wszedł Franciszek Józef, Wilhelm II wygłosił do niego długą mowę gratulacyjną, w której podnosił wszystkie zalety jubilata i zasługi położone przez niego podczas jego 60 letniego panowana. Cesarz Franciszek Józef odpowiedział serdeczną mową, w której z naciskiem wspomniał o przymierzu między Austryą i Niemcami.

Wielki zjazd panujących.

Wiedeń, 7go maja. — Oprócz Wilhelma przybyli na jubileusz regent Bawaryi, królowie: saski i wurtemberski, wielki książę badeński i kilkunastu panujących z mniejszych państw niemieckich. — Wieczorem odbył się bankiet na 250 osób. Papież i król włoski nadesłali serdeczne telegramy.

Powstanie wIndyach stłumione.

Anglikom udało się stłumić tymczasowo powstanie Hindusów nad granicą Afganistanu.— Ochotnicy afgańscy, którzy z Afganistanu chcieli wkroczyć do Indyi przez jedyne tam pzejście górskie Khyber Pass, zostali pobici i uszli na swoje terrytoryum.

Angielski jenerał Wilcock raportuje do Londynu pod datą 6go maja, że w dwudniowej bitwie poległo 600 afgańczyków oprócz wielu hindusów z plemienia Mohmond.

Swoją drogą rząd angielski wysyła coraz więcej wojska w owe niespokojne strony.

Emir Afganistanu powiadomił urzędowo rząd Angielski, że on nie jest w stanie zapobiedz temu, aby plemiona nadgraniczne nie wkraczały na terrytoryum Angielskie. Przeprosiny Anglia przyjęła na razie, bo nie jest jeszcze w stanie prowadzić większej wojny z Afganistanem.

Południowa Ameryka.

— Lima, Peru, dnia 8go maja. — Rząd stłumił tu rewolucyę gdy w pewnej utarczce poległ główny rewolucyonista, Doktor Durand.

— W mieście La Guaiara w Wenezueli, panuje nagminnie czarna plaga czyli dżuma, na którą padają ludzie setkami. Po konsula amerykańskiego wysłał rząd amerykański wojenny okręt, aby konsula zabrać z zarażonego miasta.

Zaczepili Francuzów.

Tokio, 7 maja. — Banda z 80 ludzi napadła 5go maja we wsi Lino na fabrykę drzewa budowlanego należącą do Francuzów. Uszkodzono fabrykę i domy prywatne i Francuzi byli zmuszeni uciekać w góry lub do miasta Kobe. Szkody wynoszą 50,000 dolarów. Aresztowano 40 napastników.

Król Portugalski składa przysięgę na Konstytucyę.

Lizbona, 7go maja. — Manuel II, młody król Portugalii, zaprzysiągł wczoraj konstytucyę i proklamowany jest, jako panujący. — Dzień wczorajszy był narodowym świętem w całej Portugalii, a miasto przystroiło się w świąteczne szaty.

Ulicami obsadzonymi szpalerami wojska, w karecie ciągnionej przez osiem andaluskich, białych jak śnieg rumaków, jechał król, otoczony wspaniałą świtą. Z balkonów domów zwieszały się girlandy, a na domach powiewały chorągwie. Kobiety ubrane odświętnie przeciskały się przez szpalery wojska, by zobaczyć swego nowego króla.

Ceremonia odbyła się w parlamencie. Panowie, duchowieństwo, ministrowie, dostojnicy dworscy, posłowie, ambasadorowie państw zagranicznych wraz ze swymi żonami uczestniczyli przy tej uroczystości.

Król poprzedzany przez heroldów, a otoczony paziami, zajął miejsce na tronie. Po prawej stronie tronu umieszczono koronę, którą, wedle tradycyi nigdy na głowę się nie wsadza, gdyż ofiarowano ją w ciężkich dla państwa czasach— Przenajświętszej Maryi Pannie,— patronce kraju.

Obok leżały królewskie insygnia — miecz, krucyfiks i słynny mszał „Goncalvesa'', znanego portugalskiego misyonarza. Dzierżąc berło w lewej ręce, położył król prawą rękę na ewangielii i zaprzysiągł: strzeżenie katolickiej wiary i dotrzymanie konstytucyi i ustaw państwa.

Po złożeniu przysięgi odczytał król następującą przemowę:

„Ideałem moim jest i będzie tylko dobro narodu, a zdobycie miłości mego ludu stanowi cel mego życia.''

Z balkonu parlamentu ogłoszono nieprzejrżanym tłumom ludu, że Manuel II. jest królem Portugalii i zaprzysiągł konstytucyę. Heroldowie wydali okrzyk: „Niech żyje król''; okrzyk ten odbił się po całej Lizbonie. Echa salw działowych rozniosły wieść, że Portugalia ma już prawowitego króla.

Nowe wybory na Korsyce.

Ajassia, Korsyka, 4go maja. — W miejscowości Lozzi podczas wyborów przyszło do krwaej bójki pomiędzy wrogiemi sobie partyami wyborców. Strzelano. Jest wielu zabitych i rannych.

Z Ajassia na miejsce rozruchów wysłano wojsko.

Pruska mądrość.

Berlin 9go maja. Książę Filip Eulenburg został nareszcie aresztowany i mimo swej choroby przewieziony do szpitala więziennego, gdzie pozostaje pod strażą policyjną. — Krok ten nastąpił wskutek obciążających zeznań dwóch świadków, którzy się stali swego czasu ofiarą zbrodniczego wyuzdania księcia. Dalej skarga przeciwko niemu się opiera na obwinieniu o krzywoprzysięstwo w procesio Hardena, w czasie którego on jako świadek przysięgał, że nie jest winnym zarzucanych mu zbrodni. Ks. Eulenburg, który popadł obecnie w tak skandaliczną aferę, był długoletnim mężem stanu i doradcą cesarskim. Jest on nawet utalentowanym pisarzem, który napisał coś 11 tomów bajek, nowel, poezyj i utworów scenicznych. Nic dziwnego, że aresztowanie takiego człowieka, pomimo, że było poprzedzone wielokrotnemi w tym kierunku rewelacyami i badaniami, sądowemi, wywołuje sensacyę u wszystkich. Zastępca prawny księcia, poczynił kroki o wypuszczenie na wolność za kaucyą $125,000, lecz sąd sprzeciwił się temu.

Król Alfons ułaskawia.

Madryt 7go maja. Z okazyi drugiej rocznicy urodzin następcy tronu, król Alfons ułaskawił 3 ludzi, skazanych na 9 lat więzienia za ułatwienie ucieczki Moralesowi, który w 1906 r. rzucił bombę na przejeżdżającego króla.

Nowy prezydent republiki Bolivia.

Chuquisaca, Bolivia, Południowa Ameryka. W republice Bolivia odbyły się wybory prezydencyalne. Prezydentem obrano Fernanda Guachalla. Obecnie rządzi krajem senor Ismael Montes; prezydentura jego kończy się z dniem 14go sierpnia 1908 r.

Pruski szpieg.

Policya francuska w Touls aresztowała pewnego prusaka pod zarzutem szpiegostwa. Szpiega po krótkiej walce pokonano i odprowadzono do najbliższego posterunku wojskowego. Znaleziono przy nim zdjęcia fotograficzne fortu Gudroville, porobione przy pomocy światła magnezyowego, dalej aparat fotograficzny i mapę topograficzną, ukrytą pod podszewką ubrania. Aresztowany był doskonale uzbrojony.

NOWINY Z AMERYKI.

Niesumienny Bankier.

Great Bend, Kansas., 9go maja. — Aresztowano tu niejakiego Edwarda Rockemohe, prezydenta upadłego banku w Collinwood, — który został zamknięty w styczniu b. r. na rozporządzenie kontrolera banków. Rockemohle'a aresztowano pod oskarżeniem, że przyjmował wkładki od ludzi już po ogłoszeniu niewypłacalności banku.

Upadek potężnego Banku.

Cleveland, Ohio, 9go maja. — Instytucye finansowe „Euclid Avenue Trust Company'' przeniosły swoje interesy na bank „Cleveland Trust Company''. Niema bliższych wiadomości, co do stanu — czynnego i zobowiązań. Instytucya była założona kapitałem $200,000. Depozyty wynoszą od $1,000.000 do $1,300,000. Prezydent banku oświadczył, że depozytorzy nie stracą ani centa. Dalej powiedział, że bank upadł ponieważ nie mógł w czas zrealizować swoich nieruchomości.

Przeciwko „nocnym jeźdźcom''.

Cynthia, Ky., 9go maja. — Przybyło tu dwudziestu żołnierzy konnicy stanowej pod rozkazami kapitana Terry. Żołnierze ci zostali wysłani do Augusta, gdzie „nocni jeźdźcy'' niedawno grasowali. W to samo miejsce wysłano już dwie kompanie milicyi.

— Columbus, Ohio, 9go maja.— Wczoraj przemaszerowała przez tutejsze miasto kompania „A'' Stanowej milicyi z Cleveland. Oddział ten zmierza na południową stronę stanu Ohio, i w miejscowości Ripley rozbije obóz. Stamtąd oddział milicyi rozpocznie akcyę przeciwko „nocnym jeźdźcom''.— którzy już dwa razy przekroczyli rzekę Ohio, niszcząc pola uprawne tytoniem.

Młodociany morderca.

New York, 9go maja. — Ośmioletni chłopiec Karol Dokoupie — przyznał się wczoraj, że zamordował sześcioletniego chłopczyka nazwiskie Jerzego Kraick. Mały Jerzy zginął dnia 30go kwietnia i nikt o nim od tego czasu nic nie słyszał. Młodociany zbrodniarz powiedział, że w sprzeczce o pięć centów zrzucił Jerzego z brzegu koło ul. 63 do rzeki, gdzie ten natychmiast utonął i nigdy już na wierzch nie wypłynął.

Zamordowanie rodziców żony.

Battle Creek, Mich., 5go maja. — Sąd kryminalny skazał na dożywotnie więzienie Josepha B. Blunta, który zeszłej soboty zamordował rodziców swojej żony. — Blunt posprzeczał się z żoną z powodu poduszczań ze strony jej rodziców. Powodowany zemstą teścia i teściową zamordował. Gdy sędzia odczytał wyrok Blunt podziękował mu, oświadczając, że nie czuje najmniejszego żalu za to co uczynił.

Concert Carusa.

Dnia 5go maja w hali Convention, w Buffalo, N. Y., odbył się koncert słynnego śpiewaka tenora Enrico Caruso. Koncertem tym zakończono w Buffalo sezon muzykalny i według dzienników angielskich — zakończono wyśmiennicie. — Program koncertu wspaniały jeszcze wspanialej został wykonany, a ogromne brawury spowodowały, że przeciągnął się do późnej pory.

Caruso śpiewał wyjątki z trzech oper włoskich, a za każdym występem otrzymał takie oklaski, że musiał po raz drugi i trzeci zadowalniać dosyć licznie zebraną publiczność. Śpiewał wyjątki z oper: „Celeste Aida, Pagliacci, La Lumita, Musica Prohibita i Tosti Ideals.''

Z Carusem przybyły także dwie artyski, a to: Guila Allen posiadająca wspaniały sopran, oraz Małgorzata Keyes, właścicielka kontraltu, oraz dwóch artystów, basista H. Scott i wiolinista Kotlarski. Ten ostatni jest polakiem i nieposlednim skrzypkiem.

Żołnierz anarchista.

San Francisco, Cal., 5go maja. — W areszcie garnizonowym znajduje się pod strażą prosty żołnierz Huwalda, z kompanii „A'' pierwszego batalionu korpusu inżynierskiego. Huwalda jest oskarżony, że pozostaje w nadzwyczaj przyjaznych stosunkach z głośną anarchistką Emmą Goldman. Znaleziono listy, w których Huwalda przyrzekał anarchistce, że będzie pomiędzy żołnierzami propagował idee anarchistyczne. Anarchista, żołnierz zostanie poddany pod sąd wojenny.

Znowu tańsze karty okrętowe.

New York, 5 maja. — Sześć włoskich kompanij okrętowych zniżyło w dalszym ciągu ceny biletów za przejazd klasą trzecią do portów włoskich. Zniżka ta wynosi 6 doll. na bilecie.

Cyklon w Illinois i Texas..

French Village, Ill, 5go maja.— Nad tutejszą okolicą przeszedł dzisiaj nad ranem straszliwy cyklon, w połączeniu z silną burzą i ulewą. Trzy osoby zostały zabite, a 12 zaginęło. Jest także wielu rannych. 20 domów mieszkalnych zostało kompletnie zniszczonych. — Drzewa połamane i poobalane.

Na stacyi Birkner, leżącej na dystansie pomiędzy Belleville i Edgemont, wskutek podmycia toru kolejowego, przewrócił się parowóz i maszynista, palacz i brakeman znaleźli się w wodzie. Wszyscy trzej utonęli.

Cyklon spowodował oberwanie się chmury. Wichura była tak silną, że wszystkie światła w mieście pogasły. Ludność wystraszona hukiem, grzmotami, biciem piorunów w panicznym strachu opuszczała swe domostwa, szukając w polu schronienia.

Na ulicach groziło mieszkańcom większe niebezpieczeństwo, aniżeli pozostanie w domu, ponieważ cyklon pozrywawszy dachy z wielu domów, unosił je jak piórko w powietrze, a nadto woda płynęła ulicami, sprawiając wrażenie spadającego z szumem potoku górskiego.

Rano, ze wschodem słońca, mieszkańcom Frend Village przedstawił się ponury obraz zniszczonego miasta.

Dotknięte klęską elementarną miasto French Village leży w odległości 8 mil od East St. Louis, na wschód od kolei Louisville & Nashville. Okoliczni farmerzy telefonicznie wzywali z miasta pomocy. Zabudowania salunisty J. Davinroy'a uległy zburzeniu. Cała rodzina została pogrzebaną w gruzach.

Miasteczka: French Village, Caseyville i Edgemont leżą w sąsiedztwie. Komunikacya tramwajowa i kolejowa pomiędzy temi osadami przerwana.

Wszystko zniszczyła woda. W niektórych miejscach woda wyżłobiła sobie koryta na sześć stóp głębokości.

— Amhay, Texas, 5go maja. — Tornado nawiedził i tutejszą okolicę. W Amby zostały zniszczone trzy domy mieszkalne i wiele innych zabudowań. Dwóch ludzi rannych.

Burza i ulewy.

Memphis, Tenn., 6go maja. — Silna burza, połączona z ulewnym deszczem, nawiedziła tutejszą okolicę. Trzej ludzie stracili życie, a szkody w budynkach są znaczne. Takie same wieści nadchodzą z sąsiednich stanów, szczególnie z Arkansas, w którym południowa część podniosła nieobliczone straty.

W dolinach Tennessee i Mississippi tory kolejowe zostały zniszczone.

Bandyta pochwycony.

W dwa tygodnie przehulał $3.000.

Denver, Colorado, 6go maja. — Ubiegłej nocy udało się policyi pochwycić Williama Tennant, który do spółki innymi bandytami dokonał rozboju na banku w Chantaqua, gdzie zdobył $3.000. Aresztowany przyznał się szefowi policyi do zarzuconego mu czynu i zwrócił mu 33 dollary, całą sumę, która mu pozostała z rabunku.

Milioner Thaw tymczasem uwolniony ze zakładu obłąkanych.

Poughkeepsie, N. Y., 6go maja. — W sprawie aplikacyi Harry K, Thaw'a o „habeas corpus'', sędzia Morschauer zawyrokował, aby — morderca White'a był na razie ze zakładu obłąkanych uwolniony, a natomiast osadzony pod strażą we więzieniu powiatu Dutches, aż do czasu gdy sądy w New Yorku po przeprowadzeniu sprawy orzekną czy Thaw ma zostać uwolniony czy też napowrót osadzony w zakładzie dla obłąkanych.

Ofiara wdowy po milionerze.

New York, 6go maja. — Wdowa po milionerze Russel Sage zawiadomiła zarząd miejski, że gotowa dać wszelkie potrzebne fundusze dla odnowienia hali miejskiej, w której znajdują się cenne pamiątki historyczne. Według obliczeń rzeczoznawców koszt doprowadzenia hali miejskiej do dawnej świetności kosztować będzie około ćwierć miliona dollarów. Pani Sage zgodziła się złożyć te sumę.

Eskadra Stan. Zjedn. w San Francisco.

San Francisco, Cal., 6go maja. — Po podróży, trwającej cztery miesiące i 20 dni, eskadra atlantycka dziś rano przeszła przez „złote wrota'' i zarzuciła kotwicę w zatoce tutejszej.

Przy wjeździe do portu mieszkańcy ostentacyjnie witali gości, a okręt admiralski „Connecticut'' salutował miasto 21 strzałami.

Całe miasto jest przepełnione przybyłymi gośćmi, którzy chcą przyjrzeć się uroczystościom na cześć eskadry. Na górze „Telegraph Hill'' umieszczono ogromny szyld z napisem „Witajcie'', — którego litery są 50 stóp wysokie.

Natychmiast po urzędowem przyjęciu rozpoczęły się uroczystości.

Prace Kongresu.

Washington, D. C., 7go maja. — W senacie debatowano nad tą częścią budżetu rolnego, która dotyczy wyłącznie gospodarstwa leśniczego. Senator Teller z Colorado „obrabiał'' departament leśny i zapewnił, że kwitnie tam łapownictwo. Senator Depew z New Yorku bronił urzędników.

Senator Carter z Montany podniósł zapomniany już projekt o wprowadzenie pocztowych kas oszędnościowych.

Culberson z Texas zwrócił uwagę senatu na wiadomość jednego z dzienników, że prezydent w porozumieniu z komitetem dla międzystanowego handlu, postanowili pozwolić kolejom na podwyższenie rat za przewóz towarów. Z tego wywiązała się długa dyskusya czy prezydent ma prawo w tym względzie działać na własną rękę.

W Izbie Reprezentantów po dziewięciogodzinnej dyskusyi zakończono sprawę z budżetem dla „rozmaitości'' i wyznaczono $106-966,369. Jutro nad tem zaraz zrana odbędzie się głosowanie.

Wspaniała parada.

San Fracisco, Cal., 8go maja.— Przeszło 8,000 ludzi z eskadry wojennej otrzymało urlop dla przyjęcia udziału w paradzie, która ciągnęła się przez miasto na przestrzeni 4 i pół mili. — Cała droga, po której kroczyła parada była bogato udekorowana w kolory narodowe, dywany i kwiaty. Naczelny wódz, admirał Evans wraz z 6-ma innymi admirałami znajdowali się na czele wymarszu w powozach.— Evansa mieszkańcy witali entuzyastycznie. W szeregu znajdowali się również sekretarz marynarki Metcalf, gubernator i burmistrz miasta. Straż honorową u boku Evansa spełniał batalion kadetów ze szkoły Salt Lake City, gdzie Evans pobierał niegdyś nauki. Po paradzie wojsko wróciło na okręty z wyjątkiem oficerów, którzy zwiedzili miejsca zabaw.

Nieszczęście w kopalni.

Wilkesbarre, Pa., dnia 13go Maja. — W poblizkiej ztąd kopalni, Mount Lookout Colliery miała miejsce wczoraj po południu explozya gazów, która uśmierciła siedmiu górników, a między tymi czterech polaków: Piotra i Franka Smith (?) Leona Patasky i Józefa Yancanden (?).

Burze na zachodzie.

W powiecie Cass County w Nebrasce wicher tornado uśmiercił w ten wtorek 14 osób. Kilka miasteczek zostało niemal doszczętnie zburzonych.

Podobne burze szalały w tych dniach i w stanie Oklahoma.

Chicago, Ill.

Studenci z Kolegium św. Stanisława Kostki w Chicago wygrali swą drugą grę w piłkę.

Pierwszą z Anderson Public School a drugą z West Division High School. —Rezultaty są następujące:

Anderson Public School	0
St. Stanislaus College Jr.	8

Batteries: Musiał C. and J. Hareński P.

West Division High School	1
St. Stanislaus College Jr.	5

Batteries: Musiał C. and Ogrodowski P.

Spodziewamy się takiego szczęścia w przyszłości.

Prof. D. M. Halpin, M'gr.

Uwaga.

Wszystkich czytelników, którzy płacili prenumeratę Agentowi naszego Wydawnictwa, p. A. Komorek, a nie otrzymali żadnej premii, prosimy o łaskawę zgłoszenie się a natychmiast owa premia wysłaną będzie.

Wydawnictwo.

Czas płacić za „Wielkopolanina''.

DZIAŁ DLA KOBIET.

Polsko Dzień idzie!

Głos Stan. Małachowskiego jednego z twórców Konstytucyi 3 Maja.

Z pod grobowego przemawiam kamienia,
Twą krwią, Ojczyzno, zbudzony do życia,
A chciałbym mieć głos, jako żar płomienia,
I jako dzwonów hejnałowe bicia;
Patrzę — i oto strach mnie nagły zdejmie —
Polsko! dzień idzie! na narodów sejmie
Stań, Ty szlachetna, na froncie!

Widziałem Ciebie nad przepaści skrajn,
Widziałem Ciebie spodlałą i marną,
A oto duchy zapłonęły w Maju
I zapaliły gwiazdę twą ofiarną;
Pod oną gwiazdą stanęłaś na straży,
Z dostojną dumą na króiewskiej twarzy
I z każdą ręką na loncie. —

I wtedy wolną będziesz, ziemio moja,
Sto lat walcząca za swobodę ludów,
Gdy spadnie z ciebie popękana zbroja,
Wzajemnych złości i wzajemnych brudów,
Gdy wierna hasłom za któreś walczyła,
Nieśmiertelnemi będziesz prawdy lśniła,
Idącym w świt pokoleniom! —

Or — ot.

Nasz Sztandar.

Nam jeden sztandar
Przed innemi,
Nam jeden sztandar,
Jeden śpiew!
Sztandarem grndka
Polskiej ziemi
Pieśnią praojców —
Myśl i krew!

Nam jedeu pacierz —
Praca, trud,
Jedno wyznanie
Wspólnej wiary:
Ojczyzna! Naród!
Wolność! Lud!

E-l. Laskowski.

POLSKI TEATR LUDOWY

Im' Al. Hr. Fredry w New Yorku.

Na Cześć Stanisława Wyspiańskiego.

Naród Polski poniósł dotkliwą stratę. Zmarł Stanisław Wyspiański największy współczesny geniusz poetycki, wieszcz, który twórczością swoją stał sie drogim naszemn społeczeństwu. Czując za miljony, nadawał on myślom i pragnieniom pod niosły i trwały wyraz potrafił zespo liś w swych utworach cały duchowy pierwiastek naszego narodu.

Od czasów Adama Mickiewicza ! Juljusza Słowackiego on pierwszy poruszył do głębi serca i umysły pol skiego ogółu, on pierwszy zatrząsł podwalinami naszego życia społecznego, aby natchnąć nas do nowej wydatniejszej pracy, prowadzącej do wolności.

W uznaniu tego zdobyli się Polacy z pod wzysystkich zaborów na szereg podniosłych manifestacyi dla Stanisława Wyspiańskiego, chcąc w ten sposób wyrazić wdzięczność wielkiemu piewcy, złożyć hołd Jego twórczości, uczcić wreszcie jego pamięć.

Zwłoki Stanisława Wyspiańskiego spoczęły w grobach zasłużonych na Skałce obok Mickiewicza, Kraszewskiego i innych.

Objawy czci i hołdu dla zmarłego mistrza przemilkły w Ameryce omal bez echa.

A jednak, któż lepiej powinienby zrozumieć i ocenić Jego twórczość, jak Polacy w Ameryce, będący prze ważnie pochodzenia ludowego.

Wszakże Stanisław Wyspiański czerpał tematy dla swoich utworów z ludu, w ludzie widzi on odrodzenie ludowi każe uchwycić złoty róg wol ności, aby potężnym głosem budzić społeczeństwo z martwoty, aby wpoić w niego pragnienie czynu.

Gdzież więcej powinienby ogół odczuć utwory Stanisława Wyspiańskiego, w których przebija się gorąca miłość kraju, jak właśnie na obczyźnie. Ta obojętność dla rodowego poety, spowodowana jest głównie tym, że twórczość Jego w Ameryce jest do każdego serca polskiego. Jego spuścizna literacka stać się bodzcem do pracy na polu społecznem, być krynicą, z której czerpiemy otuchę i wiarę w lepszą przyszłość narodową.

W myśl tej idei:

Polski Teatr Ludowy im. Aleksandra Hr. Fredry w New Yorku, urządza dnia 16-go Maja b. r. w „New Star Casino," E. 107-a ulica WIELKI OBCHÓD na cześć Stanisława Wyspiańskiego, połączony z przedstawiedłem Jego najpotężniejszego dramatu p. t.

„WESELE"

Wiemy aż nadto dokładnie jak trudnego podjęliśmy się dzieła. Jakkolwiek skromne są nasze siły, uświadamiamy sobie jednak dobrze nasze zadanie, i z całym pietyzmem starać się będziemy oddać myśl wielkiego autora i wywołać tej nastrój, który postawił „Wesele" w rzędzie najpierwszych utworów naszej literatury dramatycznej.

Zaznacza dalej, że jednym z celów tej uroczystości również jest uzyska nie możliwie pokaźnej sumy na rzecz pozostałej wdowy i sierot, która wysłana będzie na ręce Komitetu w Krakowie.

Nie wątpimy, że pobudki i cele naszych usiłowań zostaną zrozumiane i ocenione należycie. Z tym przeświadczeniem zwracamy się do Polaków zamieszkałych w Nowym Yorku i okolicy z gorącą prośbą i wezwaniem, aby tłumnem przybyciem uświetnili obchód i tem zaświadczyli o swojej łączności narodowej.

Wieczór 16 Maja 1908 roku, powinien narodową stać się uroczystością i pozostawić trwały ślad w życiu polonii Nowojorskiej.

KOMITET.

Nowela z Ojczyst ch łąk i pól.

CUDOWNY KAMIEŃ

Napisała

IZA POBÓG.

(Ciąg dalszy.)

Hej! hej! żebym cię tak Marcysiu nie miłował okrutnie, to dziś jeszcze wziąłbym nogi za pas i poszedł gdzie oczy poniosą.

— Eh! bo ty wszystko zanadto do serca bierzesz — nie taki ci on zawzięty, jak inni. Najlepiej, gdy pomstuje, — zejdź mu z oczu na tę chwilę, a jak go gniew ominie, to znowuż dobry, choć go do rany przyłóż.

— Dobry ci on dobry, córko serdeczna, a nawet i dla mnie, sieroty — lepszy, niż ojciec rodzony..... Ale.... zawszeć to na sercu markotno, gdy się słyszy — jak mówi, że wyda cię ino za gospodarskiego syna, a nie za przybłędę.....

— I mnie to przykro słuchać. — mówiła przez łzy dziewczyna. — Ale, co tam gadać po próżnicy... Dopóki myślał, żeś dla mnie, jako brat rodzony — to i był spokojny. Ale że wyszliśmy już z lat dziecinnych i mamy się ku sobie, to i wydziwia, bo chciałby dla mnie strasznego bogacza. Ale nie frasuj się Antkn, i no czekaj cierpliwie, a wszystko będzie dobrze.

I ja toż samo myślę — zawołał chłopak, chwytając za ręce dzieczynę. Ale wiesz Marcyś, że niedawno Ty mi mówisz, bym miał wytrwanie to widać taka wola Boska,.... Może i pójdziemy przed ołtarz, a ksiądz nam zwiąże ręce. Bo..... żebyś ty serdeczna wiedziała, co mnie spotkało na polu!.....

I mówiąc to, wydobywał z zanadrza swój kamyk, a wyjąwszy go ze szmatki, wyciągnął rękę pod słońce a ten zamigotał tysiącem ogni i barw tęczowych.

— O, jej! aż mnie oślepiło. — zawołała Marcysia, przysłaniając oczy ręką!—Cóż to takiegu? pokaż — no mi!

— Nietylko że pokażę, ale podaruję ci nawet; bo, kiedy mówisz że wszystko dobrze będzie, to niechaj ten błyszczący kamyk będzie, jako pierścień zaręczynowy.

— Śliczny podarunek! pewnikiem że takie cacka, to tylko królewny mają — wołała uradowana. — I tyś go wyorał!

Nie mogę ci dokumentnie powiedzieć, znalazłem go, co prawda, pod kopytami końskiemi; ale taki czysty i piękny, że chyba prędzej mógł z nieba spaść, bo żeby on leżał w ziemi, toć przecie możnaby go było rozbić, a tego ani kamień, ani żelazo nie weźmie.

— A to dziwne! Schowam go dobrze. na samo dno skrzynki. Ale my tak gadamy, a tu ziemniaki jeszcze nieskrobane; zawiń no się Antek, i pomóż mi, bo rodziców ino co nie widać.

* * *

Tymczasem gespodarz z żoną, wracając z sąsiedniego miasteszka, po drodze przystanęli nad polami, a widząc. że zboże pięknie rośnie, cieszyli się nadzieją obfitych urodzajów. Po kolei oglądali i ziemniaki świeżo okopane i kapustę tylko co z flanców przesadzoną, len i konopie — wszystko rosło pięknie, a równo nad podziw. — Łaskaw Bóg na nas — przemówił gospodarz i ręce złożył, szepcąc modlitwę dziękczynną.

Obiady na cały tydzień.

NIEDZIELA.

Rosół z kury z kluskami francuzkiemi. Kura z rosołu z sałatą zaprawioną śmietany i kompot. Lody.

PONIEDZIAŁEK.

Kapuśniak na wieprzowinie. Schab smażony z kartoflami, kompot ze śliwek. Łazanki z serem.

WTOREK.

Szczaw zaprawiony śmietaną z jajami ugotowanemi na twardo, pokrajanemi w ćwiartki. Kotlety siekane z szpinakiem i kartofelkami. Świeże owoce.

ŚRODA.

Krupnik na mięsie. Sztuka mięsa z kartofelkami młodymi i buraczkami w occie. Żelatynowa legumina z soku malinowego.

CZWARTEK.

Zupa pomidorowa zaprawiana śmietaną z ryżem. Zrazy po polsku z kaszą hreczaną. Biszkopty z konfiturami i z ubitą śmietaną z cukrem.

PIĄTEK.

Zupa z włoszczyzny z kaszką drobną w kostki krajaną, zapalana masłem z mąką. Ryby smażone z sałatą z kapusty kwaszonej z jabłkami cebulą. Leniwe pierożki z masłem lub śmietaną.

SOBOTA.

Zupa rybna z łazankami. Ryba z wody w sosie chrzanowym z kartoflami tartemi. Naleśniki przekładane ugotowaną kaszką drobną, którą trzeba ubić z śmietaną i cukrem.

Trzymajcie nerki w porządku.

Zdrowie trzeba szanować! Wie o tem wielu ludzi w Pittsburgu, którzy umieją je szanować i bronić.

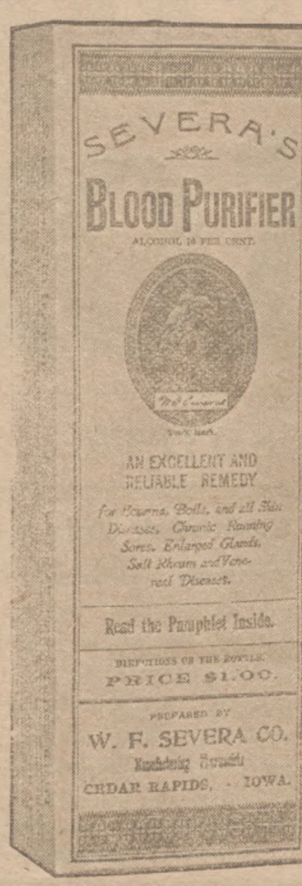
Wielu mieszkańców Pittsburga narażają swe życie przez zaniedbanie swoich nerek, choć wiedzą, że trzeba by je leczyć. Chore nerki są powodem wielu chorób i słabości, a można tego niebezpieczeństwa uniknąć, jeżeli się dba o zdrowie nerek, co można dokazać przez branie Doansa Pigułek na Nenki, który to lek usuwa na dobre wszelkie bole w krzyżu, pochodzące z choroby Nerek. — Oto rekomendacya tego lekarstwa przez obywatela miejscowego:

John McTurk, mieszkający pod No. 630 Karl Avenue w Pittsburgu, Pa., mówi: „Polecam Pigułki Doans'a na Nerki jako dobre i pewne lekarstwo przeciw bólom w krzyżach i innym bólom, pochodzącym z powodu słabości i bezczynności Nerek. Te Pigułki okazały się być znakomitym wzmocnicielem nerek, gdym cierpiał na Lumbago i na ostre bóle w krzyżach, tak że się nawet schylić nie mogłem. Pigułki Doans'a na Nerki usunęły tę chorobę i słabość, przywróciły mi moc i energię i wzmocniły ogólnie moje zdrowie. Mam odtąd do nich wielkie zaufanie".

Na sprzedaż we wszystkich aptekach i składach. Cena 50 c. — Foster Milburn Co., Buffalo, N. Y jedyni agenci na Stany Zjednoczone. — Pamiętajcie nazwę i nie bierzcie innych.

Czas płacić za „Wielkopolanina".

„SEVERY Lekarstwa są stanowczo najlepszemi lekarstwami i nigdy bez nich obchodzić się nie będę". . . Mrs. Mary Gregorcic, Box 101, Moon Run, Pa.

...BLADOŚĆ KRWI...

Brak dostatecznej ilości ciałek czerwonych we krwi powoduje bladość żółtawo-zielonawą, której towarzyszą: osłabienie, mdłości, nerwowość i utrata apetytu.

Severy Czyściciel Krwi

jest właśnie lekarstwem potrzebnem w takich przypadkach, ponieważ oczyszcza on krew z nieczystości i dostarcza jej tego, czego jej brakuje — nadaje krwi siłę, gęstość i czerwoność. — Cena $1.00.

"Jestem i pozostanę wdzięczna Panom za Wasze doskonałe lekarstwo: CZYSCICIEL KRWI. Przywróciło mi ono dawne zdrowie i siły".

Mrs. Leokadya Tobolska, Box 13, Edgeley, N. Dak.

NA SPRZEDAZ WE WSZYSTKICH APTEKACH. KONIECZNIE ŻĄDAJ SEVERY.

DOBRE MYDŁO

Nic nie jest tak przykrem dla osoby ceniącej piękność swojej cery, jak brzydka wysypka na twarzy, rękach lub szyi. Uwolnij się od rzeczy tak szpetnej, używając

Severy Mydło Lecznicze Skórne.

Polepszy ci się od niego, tak samo jak się polepszyła pani Annie Pavlin z Halletsville, Texas, która pisze:

"Severy Mydło Lecznicze Skórne niewątpliwie jest nadzwyczaj cennym preparatem. Miałam wysypki na skórze i plamy, lecz po użyciu jednego kawałka Waszego Mydła Skórnego cera moja stała się znów białą, a wszystkie wysypki i plamy poznikały. Polecam także to mydło do kąpania niemowląt".

Cena 25 centów.

Pisz po książeczkę darmową; "Choroby Wiosenne". Porada lekarska darmo.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

JAN PIANTEK
Pierwsz. Skład Rzeźniczy
poleca świeże mięso, solone i wędzone oraz kiszki i kiełbasy własnego wyrobu.
5437 Keystone str. Pittsburg, Pa.

KUPUJ
Swieże Lekarstwa
— u —
Vilsack Drug Co.
Świeże leki! Najniższe ceny. Ceny zniżone na wszystkie Lekarstwa.
Vilsack Drug Co.
Róg Penn ave., i 29 ulica.

Fallert
Fotografista
Fotografujemy przy elektrycznym świetle, nie potrzebujemy słońca.
OTWARTE
w sobotę do 9,30 wieczór,
w niedz. do 5-ej popołud.
1207 Carson St. S. S.

NAJSTARSZA
Polska Balwiernia
W. Sobczynskiego
Stawianie Baniek i Pijawek moją specyalnością.
3064 Brereton Ave.
13 Warda na górach.

Salun i Restauracya,
JAN D. KLAWON, Prop.
1519 PENN AVENUE.
Salun mój zaopatrzony w najrozmaitszego gatunku napoje, jako to: Wina, Likiery, Wódki i Piwa.

— Gdzie nie chodzić? — Biznesista nie ogłaszający się w polskiej gazecie widocznie o Polaków nie dba, bo nie zaprasza ich do siebie jak inni. Polacy i Polki, nie narzucajcie się tym, którzy o was nie dbają!

Hotel Merkle
CHARLES MERKLE, właściciel
Najlepsze
Piwa, Wina, Wódki, Likiery.
Smaczne przekąski.
1521 Penn Ave. 1521
TELEFON: P. & A. 717 Main.

DOBRE RADY

Jeżeli jesteś
CHORY
a chcesz być
Zdrowym, Pięknym,
i mieć ładne, bujne
WŁOSY
to załącz 2c markę i pisz do nas po książeczkę, która ci powie, jak się możesz sam wyleczyć.
The RUTKOWSKI Co.
73 W. Eagle St. Buffalo, N. Y

WOLF, SIESEL & CO.
WÓDKI.
Wolfs XXXX Żytniówka Specyalność.
1205 Liberty Ave.

Green & Higgins Lumber Co.
LIMITED
Dostawcy Drzewa Budulcowego
33rd Str. & Liberty Ave.

Michał Rembowski
Polski Balwierz
Stawia bańki i pijawki
3051 Brereton Ave.

JAN RATAJCZYK,
— Salun i Restauracya. —
1319 PENN AVENUE.
Wyborne napoje. — Ciepłe przekąski, wyborowe obiady

Bell Phone 4478 Court.
Polski Adwokat
F. A. PIEKARSKI
OFIS:
ST. NICHOLAS BUILDING
405 — 4th Ave. nar. Grant str.
PITTSBURG, PA.

OPŁACI się wam oddawać waszą bieliznę do prania
DO BARNES LAUNDRY CO.
jeżeli chcecie mieć dobrą pracę.
TROY LAUNDRY, 30 & Penn Ave. PITTSBURG.

THEO. DEELEY,
PLUMBER,
zakłada pompy, wanny kąpielowe, rury wodociągowe i gazowe,
— po możliwie niskiej cenie. —
3250 Dickson ulica.

ŻMIJECZNIK.

Najskuteczniejszy i najlepszy środek przeciw Reumatyzmowi, Bolenie krzyża, Neuralgii, Katarowi, Bólowi głowy, Zaziębieniu, Bólowi gardła i Kurczom.

LEKARSTWA POLSKIE
wyleczyły tysiące, uzdrowią i ciebie.

Spis i Ceny Polskich Lekarstw, które można dostać u każdego sztornika.

Egiuterro No 1	25c
Egiuterro No 2	50c
Żmijecznik	25c
Krople Maciczne	35c
Maść Niedźwiedzia	25c
Trojanka	25c
Liniment dla dzieci	25c
Lekarstwa na kaszel ostry	25c
Lipowy Balsam na Płuca	25c
Anty Lakson dla dzieci	25c
Proszki od robaków dla dzieci	25c
Proszki od robaków dla dorosłych	35c
w oda od Boleści Ocz	25c
Ogniociąg na Poparzenie	25c
Krople Żołądkowe	25c
Lekarstwo na zatrzymanie Krwawej Biegunki dla dorosłych	75c
Nowa kuracya Reumatyzmu	$3.50c
Lekarstwo na niestrawność	50c
Proszki na uśmierzenie bólu głowy	10c
Krople na ból zęb w	10c
Maść przeciw psuciu się i poceniu nóg	25c
Żelazny Wzmocniciel Zdrowia	50c
Lekarstwo na uspokojenie dzieci	25c
Lekarstwo na odciski czyli nagniotki	15c
Gryp Kiur	$1.25
włos Ochron	50c
Proszki na Wątrobę	35c
Rekosiek	25c
Kinder Balsam	25c
Krople Bobrowe	50c
Łagodnik	$1 00
Odnowiciel Krwi	$2.00
Nerwocisz	$1.00

Specyalne Leki
przyrządza podług dokładnego opisu choroby. — Załączcie 2c. markę pocztową i piszcie do:
Albert G. Groblewski,
111 Main Street
PLYMOUTH, PA.
Potrzeba: Na każdą okolicę, gdzie jeszcze nie ma, potrzeba mi dobrego Agenta w celu rozpowszechnienia Żmijecznika Lekarstw Polskich. Napiszcie po warunki.

R. Matuszewski
PIERWSZORZĘDNY
Skład Rzeźniczy
Mięso świeże i wędzone. Towar jak najlepszy, niskie ceny.
1909 PENN AVENUE.

ANTONI JAWORSKI,
Pierwszorzędny
WYRĄB MIĘSA (BUCZERNIA)
3208 Dickson ul.
Ma na składzie zawsze świeże Mięso i Wędliny. Usługa uprzejma i szybka. Waga uczciwa.
Popierajcie Rodaka!

MUZYKA!
Nauki w zakresie organistowskim udziela
L. KRAMP, 56-22 ul.
Również udziela LEKCYI SPIEWU podług metody J. M. Lampertego.

Niewidomi i Głusi Wyleczeni!

SLEPOTA: Łużeczki, błonki, łuski na oczach, ropienie oczu, choroba nerwu ocznego i inne słabości powodujące ślepotę, leczymy bez noża bez cięcia. Nawet, jeżeli inni okuliści uznali cię za nieuleczalnego, nasi słynni specyaliści zapewniają, że dopóki jest choć trochę wzroku, dopóty jest nadzieja. Leczymy bez noża, bez bólu i bez niebezpieczeństwa.

Oczy Zezowate
prostujemy bez bólu i bez noża.

GŁUCHOTĘ i KATAR nie można wyleczyć, dopóki nie usunie się ich przyczyny. 95 na 100 wypadków głuchoty pochodzi z kataru, — a my za pomocą naszego sposobu elektryczno absorbującego leczymy całkowicie i najgorsze wypadki.

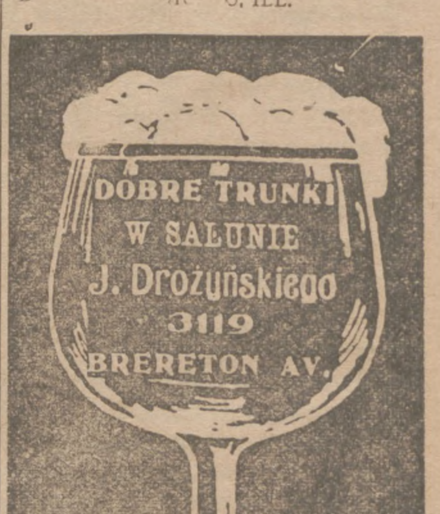
STATE INSTITUTE
720 Penn Ave. Pittsburg, Pa.
Dr. L. Rosedale.
GODZINY: Od 9ej rano do 7ej w tygodniu — i od 9 rano do 3 popoł. w niedzielę

G. S. TARKOWSKI
HURTOWNY SKLAD
WIN - WÓDEK - LIKIERÓW
- - PIWA - -
krajowych i importowanych
2824 Penn ave., Pittsburg.

Czyś bogaty, czyś chudzina,
Jeśli potrzebujesz wina,
Piwa albo gorzałczyny
Na wesela lub na chrzciny,
Nie chodź po to do obcego
Lecz kupuj to u swojego,
Kazimierza Tarkowskiego!
On da towar pierwszej klasy
W cenie niskiej na te czasy.
Towar ma importowany
Lub w tym kraju wyrabiany,
Miary dobrej nie żałuje
Każdego grzecznie przyjmuje,
Kto więc trunków potrzebuje
Niech u niego j kupuje,
Popierajcie więc swojego
Kazimierza Tarkowskiego.

2824 Penn av., Pittsburg, Pa.
Phons: Bell 458 Fisk. P. & A. 3 Lawrence

Uczcie się po angielsku!
Możemy was nauczyć przez pocztę w krótkim czasie po angielsku mówić, czytać i pisać. Chcemy was przekonać i poślemy wam jedną próbę dla doświadczenia. Piszcie dziś i adresujcie:
"SZKOŁA POLSKO-ANGIELSKA"
712 W. 18th ., Pilsen Station,
B HIC O, ILL.

Założone w r. 1864. Smith Bros. Założone w r. 1864.
Czyszczenie i Farbienie Ubrań
Najlepiej urządzony Zakład w mieście.
Robotę wykonujemy w 5 godzinach.
Warsztat i Biuro: Carson ul. róg 9-tej.
Bell Phone 12 Hemlock - P. & A. Phone 12 South
INNE BIURA:
128 Fourth Ave. — Bell Phone 2775-R Court
1623 Fifth Ave.
1510 Centre Ave. — Bell Phone 1048-L Grant
1600 Carson Street.

JEDYNA POLSKA APTEKA NA SOHO.
J.V. BROSKY, Ph.G.
2214 FIFTH AVE.
Wypełniamy recepty wszystkich lekarzy bez wyjątku akuratnie i po umiarkowanej cenie. Mam na składzie wszystkie lekarstwa tak tutejsze jak i europejskie wszystko tyczące się pierwszorzędniej apteki. Nie zapomnijcie adresu.

Marcin Dembinski
KRAWIEC MĘSKI
3114 Brereton Ave.
13 Warda na górach

ZIEMIE POLSKIE POD AUSTRYAKIEM.

Muzeum narodowe w Krakowie.

Ostatnie zgromadzenie miłośników Krakowa postanowiło wezwać prezydyum miasta do poczynienia kroków celem jak najrychlejszego przeniesienia muzeum narodowego i wszystkich muzeów krakowskich na Wawel i celem restauracyi kościółka św. Idziego, który dziś stoi ruderą.

Groźba hajdamaków.

Z powodu zamachu przypomniano sobie teraz pogłoski, którym poprzednio nie dawano wiary, że radykali ruscy gotowi są do krwawych rozpraw. Słyszano wersyę, pochodzącą ze sfer ruskich, że zamach na namiestnika Galicyi jest inauguracyą nowego kursu hajdamackiego, który na tem morderstwie nie poprzestanie. Kursują nawet nazwiska osób obranych na ofiary zamachów.

Bojkot niemieckich towarów w Galicyi.

Rzymska „Tribuna“ otrzymuje wiadomość z Wiednia, że deputowany dr. Battaglia, działając w charakterze włoskiego konsula we Lwowie, nadesłał do ministerstwa handlu i rolnictwa w Rzymie obszerny memoryał, w celu zawiązania bezpośrednich stosunków handlowych pomiędzy Włochami a Galicyą, w którym to memoryale powołuje się na bojkot niemieckich towarów w Galicyi. Dr. Battaglia wzywa zarazem rząd włoski do wysłania agentów handlowych do Galicyi, gdyż wiele tamtejszych firm chce zawiązać stosunki z włoskimi firmami.

Rola metropolity Szeptyckiego.

W kołach politycznych polskich wielkie wrażenie sprawił fakt, że sfery klerykalno-katolickie niemieckie, skupiające się około tak zwanego „Pius Verein“ za pośrednictwem korespondencyi wydawanej przez związek piusowy, popierają na stanowisko namiestnika galicyjskiego kandydaturę barona Hauenschilda, znanego centralisty. Jest to dowodem, że wpływy metropolity Szeptyckiego w tym związku piusowym są o wiele silniejsze, aniżeli wpływ polskich członków tego związku. Okazuje się także, że metropolita hrabia Szeptycki wraz z całem swojem otoczeniem w gruncie rzeczy popiera politykę Ukraińców, którzy chcą widzieć na stanowisku namiestnika galicyjskiego centralistę.

O przedstawienia polskie i czeskie.

Niemal wszystkie wiedeńskie gazety poważniejsze poświęcają artykuły wstępne i dłuższe notatki sprawie przedstawień czeskich i polskich w Wiedniu podczas uroczystości jubileuszowych cesarza. Gazety te przemawiają za tem, ażeby przedstawienia owe odbyły się i ażeby rząd poczynił wszelkie potrzebne kroki, aby szowinizm garści wszechniemców utrzymać w karbach. Piszą one że Wiedeń jest zbyt wielkiem miastem wszechświatowem, aby mógł się rządzić małostkowymi poglądami kilkudziesięciu wszechniemieckich szowinistów. Zdaje się też, że i na ratuszu wiedeńskim spostrzeżono, iż Wiedeń ośmieszyłby się w oczach całej Europy i zaszkodziłby także swoim własnym interesom ekonomicznym, opartym w znacznej mierze na przyjeździe obcych, gdyby nie postarał się zapobiedz wybuchowi szowinizmu wiedeńskiego w sprawie projektowanych przedstawień.

Rozruchy ruskie.

Chłopi ruscy podburzani, występuję przeciw Polakom.

W okolicy Buczacza we wschodniej Galicyi — wybuchły ostatnio wśród chłopów ruskich rozruchy, wobec których władze miejscowe są zupełnie bezradne. Telegraficznie powołayo 40 żanddarmów aż z Biały, leżącej na krańcu zachodniej Galicyi. Niepokoje te nie są wywołane świeżymi przyczynami, lecz wynikły jako następstwo panującego już dłużej wśród rasinów fermentu, który jąszcze więcej podnieca bezwzględna agitacya szowinistyczna. Zachodzi nawet obawa przed krwawymi zatargami, jeżeli kompetentna władza nie wystąpi na czas z interwencyą. Zaangażowana żandarmerya będzie przez czas niejaki starała się o przywrócenie spokoju.

Siczyński myśli o ucieczce.

Dotychczas pilnowano Siczyńskiego bardzo oględnie, wprawdzie przed kaźnią czuwał jeden z dozorców jednakowoż do przesłuchania u sędziego śledczego, które się odbywa codziennie, prowadziło go z początku dwóch, potem już tylko jeden dozorca.

Myślano bowiem, że Siczyński będzie do końca odgrywał rolę bohatera i nie będzie myślał o ucieczce. Jednak w czasie tym, gdy Siczyńskiego odprowadzał do więzienia tylko jeden dozorca, zaczęły się kręcić po kurytarzach różne młode indywidua, a wszelkie poszlaki wskazywały na to, że chcą mordercy ułatwić ucieczkę.

Trzeba zwrócić uwagę, że plan taki mógłby się łatwo udać. Siczyński bowiem, aby dostać się do gabinetu sędziego, — musi przechodzić przez szereg kurytarzy, między innemi przez sień sądu, której pilnuje tylko jeden dozorca.

Są podejrzenia, że rusinom udało się pozyskać kilku dozorców, wobec czego zarządzono, aby mordercę oprócz dozorców prowadził żołnierz z najeżonym bagnetem.

Prócz tego koło kaźni jego ustawiono straż wojskową, która dniem i nocą bacznie pilnuje „bohatera“.

Dziki wandalizm.

W Żydaczowie ścięto przed kilku dniami w nocy dąb pamiątkowy, zasadzony w rynku przed 10 laty na cześć Adama Mickiewicza. Niecny ten czyn wywołał głębokie oburzenie wśród tutejszego obywatelstwa polskiego. Powszechna opinia wskazuje jako sprawców tego wandalizmu grupę tutejszych rusinów.

Społeczeństwo polskie postanowiło w miejsce ściętego dębu wystawić pomnik kamienny. Wydano adezwę do społeczeństwa o składki na pomnik. W tej sprawie odbędzie się wiec w Żydaczowie. Datki przyjmuje skarbnik komitetu dr. Andrzej Kondratowicz w Żydaczowie.

Wyroki śmierci namiestnika Potockiego.

W biurku śp. namiestnika Potockiego znaleziono dwa wyroki śmierci, przysłane mu przez partyę rewolucyjną. — Jeden z tych wyroków przysłany był w ostatnich czasach. W sprawie tej donosi Gaeeta Narodowa: Opowiadają nam, iż jeden z obecnych na niedzielnej audyencyi u ś. p. namiestnika, powiedział mu w końcu, iż słyszał, jakoby nań planowano zamach morderczy. Andrzej hr. Potocki na to się uśmiechnął, podszedł do biurka i wyjąwszy z szuflady dwa wyroki śmierci, pokazał mu. dodając: „nie przerażają mniej“

Tajny związek.

W Przemyślu odkryto tajny związek młodzieży ukraińskiej o silnym podkładzie terrorystycznym. Jak stwierdzono już urzędownie, należy doń wielu starszych uczni gimnazyalnych. Posiedzenia tego związku były tajne, a miały w nich brać udział i młodsze siły nauczycielskie. Związek ten ma być rozgałęziony po całej Galicyi. Odpowiednie władze mają w ręku szczegóły, otaczają się jednak również nieprzeniknioną tajemnicą.

ZIEMIE POLSKIE POD MOSKALEM.

Szpital dziecięcy w Lublinie.

W Lublinie odbyła się w tych duiach uroczystość założenia kamienia węgielnego pod szpital dziecięcy wznoczony przy ulicy Poczętkowskiej z fundacyi braci Vetterów, ku uczczeniu pamięci ich siostry s. p. Karoliny Brodowskiej, zmarłej w Warszawie dnia 22 stycznia 1906 r. Projekt szpitala, który składać się ma z dwóch pawilonów, opracowany został przez budowniczego Dziekońskiego.

Obywatele lubelscy bracia Vetter aczkolwiek niemcy z pochodzenia— jednakże całą duszą i sercem czują się polakami. Pomimo że bracia J. i H. Vetter, należą do pierwszego pokolenia wychowanego w naszym kraju — nie używają w domu wcale niemieckiego języka. Wysoko wykształceni, gdyż ukończyli uniwersytet warszawski, zapisali chlubnie swe imię w grodzie nadbystrzańskim robiąc hojne zapisy na cele oświaty.

Wnuczka jenerała Zajączka.

W Hrubieszowie mieszka 76-letn. staruszka, panna Fransiszka Zajączkówna, wnuczka po jenerale byłego wojska polskiego polskiego Zajączku. Staruszkk ta. mimo że bardzo uboga, nigdy nie wyciąga ręki po jałmużnę. W każdą niedzielę i święto mieszczanie, którzy sami nie wiele posiadają, przynoszą jej pozostałości z obiadu. To wszystko jednak nie wystarcza biedocie na wyżywienie, to też cierpi ona nieraz dotkliwy głód.

Wilno.

Sąd wojenny skazał trzech junkrów szkoły wileńskiej, oskarżonych o organizacyę we wrześniu 1907 r. występnego stowarzyszenia. Wszyscy są skazani na pozbawienie praw i bezterminowe zesłanie.

Depesza kondolencyjna.

Kolonia austyacko-węgierska w Królestwie Polskiem przesłała do Lwewa na ręce wdowy po namiestniku Galicyi, ś. p. hr. Andrzeju Potockim, depeszę kondolencyjną. W dapeszy wyrażono szczere ubolewanie z powodu bolesnej straty, jaką poniosła wdowa, a z nią kraj cały, oraz potępienie ohydnego czynu, przez który to nieszczęście nastąpiło.

Aresztowanie dyrektora teatru.

Policya z urzędnikami ochrany oraz wojskiem wkroczyła do mieszkania p. Bolesława Nowickiego przy ul. Nowy Świat nr. 26 w Warszawie. Po dwugodzinnej rewizyi aresztowano p. Bolesławskiego i odstawiono do ratusza do wydziału ochrany.

Zniesienie zakazu dla księży.

Z Petersburga donoszą do „Słowa“, że skasowany został zakaz wydawania księżom kart legitymacyjnych na przejazd granicy.

Napad na kupców.]

Żarki. Dokonano tu zuchwałego napadu na kupców, jadących z Żarek do Myszkowa i wracających ze stacyi do Żarek. Około 10 bandytów zatrzymało sześć furmanek, dążących w obu kierunkach i poddało rewizyi wszystkich, jadących nimi. Łup podobno mieli bardzo obfity, gdyż mówią o zrabowaniu 5,000 rubli. Najbardziej poszkodowani materyalnie są kupcy z Żarek, Szpor i Plawer. Nie obeszło się przytęm i bez ofiar, gdyż dwóch braci Zborowskich, nie chcących oddać prawie całego swego mujątku w sumie 700 rubli, banbyci tak ciężko poranili, że jeden już zmarł a drugi walczy ze śmiercią. Władze z Zawiercia zarządziły liczne areszsowania podejrzanych o ten napad mieszkańców Myszkowa i Jaworznika.

Poszukiwenie tajnej szkółki.

Na zasadzie rozporządzenia naczelnika straży ziemskiej, w domu Michała Paczosa odbyła się rewizya w poszukiwaniu śladów prowadzenia tajnej szkółki potajemnej. — Wobec tega jednak, iż dzieci obcych na miejscu nie zastano, a ze znalezionych książek i materyałów piśmiennych również nic P. zarzucić nie było można, więc po sporządzeniu protokołu pozostawiono Paczosa na młejscu.

Nowa cukrowuia.

Grono ziemian z gub. lubelskiej, z baronem Grothusem, w pow. hrubieszowskim, i z pp. Broniewskim i Kawerskim z Lublina — na czele, zainaugurowało cukrownię i rafineryę w Mandżuryi, w Aszyche (druga stacya od Charbina) i kapitały zaraz się znalazły. Zebrano naprzód 20,000 rubli na studya przygotowawcze, a gdy się przekonano, iż teren tamtejszy ze wszech miar sprzyja tego rodzaju przedsiębiorstwom, ogłoszono subskrypcyę na akcye, na które wpłaty przyjmuje oddział warszawskiego banku handlowego w Lublinie. Wpłynęło dotąd około 100,000 rubli, z czego znaczna część przypada na ziemian wołyńskich.

Tomaszpol.

We wsi Ściany, pow. jampolskiego, 12 rabusiów uzbrojonych w rewelwery, wtargnęło do mieszkania łuchownego Łazarkiewicza i pod groźdą śmierci zażądało wydania pieniędzy. Łazarkiewicz odmówił. Wtedy rabusie związali go i rzucili do piwnicy, sami zaś zabrali 1000 rubli i przedmioty srebrne i bez śladu uciekli.

— W poblizkicj wsi Komarowcach niewykryci również bandyci ograbili ks. Urada na sumę 360 rb.

Towarzystwo spożywcze.

We wsi Uładówce, pow. winnickiego, włościanie założyli udziałowe Towarzystwo spożywcze, które będzie nosiło nazwę „Gwiazda“.

Dla ziemi.

We wsi Płoskiej, pow. bałckiego powiesił się 70-letni włościanin, P. Szmajło. Za powód samobójstwa podają wyrok sądu, na mocy którego Szmajło miał innemu włościaninowi zwrócić 2 dziesięciny ziemi, znajdujące się w jego władaniu.

ZIEMIE POLSKIE POD PRUSAKIEM.

Nowy wóz Drzymały.

Pisma poznańskie donoszą, że p. Drzymała z Pogradomic mógł już z rodzina swoją spędzić święta wielkanocne w nowym wozie mieszkalnym. We wtorek po południu przewieziono nowy wehikuł z warsztatu na Rybakach w Poznaniu na główny dworzec kolejowy. Wóz zbudowany ze składek społeczeństwa polskiego ma 8 metrów długości a 2-5 metrów szerokości. Zewnątrz pomalowany na żółto, wewnątrz na biało. Ściany są 8 i pół centymetra grube, podłoga 10 cm., a dach 8 cm. Wszystko składa się z desek podwójnych i wykładane jest warstwą korku. Wewnątrz wozu mieszczą się dwie ubikacye: kuchenka 3 metry długa i 2.5 m. szeroka i właściwa izba mieszkalna o trzech oknach i drugiem wyjściu. Wszystkie okna opatrzone są zielonemi, podwójnemi okiennicami. Przyrządy do opalania i gotowania wykonano według przepisów policyjnych. Już od południa zebrała się na Rybakach gromada ciekawych, — która słynnemu wozowi towarzyszyła przez całe miasto aż na dworzec. Z Poznania pojechać miał wóz Drzymały koleją do Grodziska skąd na kołach do Podgradowic. Podczas wystawienia wozu na widok publiczny dokonano kilku zdjęć fotograficznych dla czasopism ilustrowanych krajowych i zagranicznych.

Procesy.

Prawdopodobnie zasiędzie znów na ławie oskarżonych o strajk dzieci szkolnych dwóch rodaków z Kasparusa w powiecie starogardzkim, pp. Antoni Kłoński i Tomasz Grabowski. Obrony ostatniego podjął się adwokat p. Ignacy Brejski z Gdańska. — W tej samej sprawie otrzymało 25 dalszych osób akt oskarżenia.

Głogówek.

W pobliskim Mohowie zagrodnik p. Franciszek Poręba buduje nowy dom na swem podwórzu. Przy kopaniu ziemi znaleziono w głębokości od pół do 1 metra szereg naczyń z gliny, które w części się rozsypały. Tylko dwa naczynia wydobyto całe nieuszkodzone. Przywołano z Prudnika pewnego znawcę i ten orzekł, że są to urny, w których w dawnej starożytności grzebano popioły umarłych. Urny te pochodzą z tak zwanego czasu bronżowego. — Po przejrzeniu całego odkrycia stwierdzono, że znaleziono tam ogółem 16 urn. — Już w tej samej okolicy kilkakrotnie znajdywano urny i różne przedmioty, jakie według starodawnych zwyczajów do grobów składano. Stąd można wnioskować, że tam w starożytności musiało być wielkie cmentarzysko, na którem popioły zmarłych grzebano.

Katowice.

Do lazaretu klasztornego Braci Miłosierdzia odstawiono wyrobnika Tietza z Katowic, który założył się był, że wypije trzy litry wódki jeden po drugim. Skutek tego nadmiernego użycia alkoholem był smutny, bo Tietz zachorował na zatrucie alkoholem i w klasztorze w Bogucicach umarł.

Katowice.

Sąd ławniczy w Katowicach na Górnym Śląsku skazał kapelmistrza p. Budzyńskiego na 50 marek kary za to, że w roku zeszłym w dzień zlotu podczas odprowadzania Sokołów z dworca brzezińskiego na Wysoki Brzeg, kazał zagrać marsza sokolego jeszcze na terytoryum pruskiem. Dziewięciu muzykantów skazał sąd każdego na trzy marki kary.

Zwierz nie człowiek.

W miejscowości Wilcze na Śląsku 72-letni starzec, robotnik, nazwiskiem Gepauer, nie mógł się w żaden sposób zgodzić ze swoim zięciem. — Chciał się więc pozbyć całej rodziny. Polał tedy snopek słomy naftą i zapaliwszy go, rzucił na łóżko, na którem spała jego żona, córka i wnuczka, a potem porwał siekierę i rzucił się na zięcia. Kobiety i dziecko ponlosły ciężkie poparzenia. — Zięciowi udało się uniknąć ciosu — a z pomocą ludzi, którzy na hałas przybiegli, związano starca.

Wyśledzenie zbrodniarza.

Kryminalnej policyi w Berlinie udało się schwytać mordercę żydowskiego ucznia krawieckiego Blecherta, którego poćwiartowane ciało znaleziono w Tiergartenie. Zbrodniarzem jest 43-letni szewc August Heider, który w ostatnim czasie był kelnerem. Wyśledzono go za pomocą pewnej dziewczyny, z którą mieszkał w jednym domu, ale chciał ją udusić dla tego, że nie godziła się na jego nienormalue propozycye. — Z pomocą tejże dziewczyny udali się tajni policyanci do mieszkania Heidera i w jego obecności otworzyli je. Znaleziono tamże skrwawione spodnie i koszulę kobiecą również skrwawioną. Żona Heledra, która znajduje się w lazarecie, rozpoznała swój fartuch, którym nakryte były zwłoki. Na podstawie tego zaaresztowano Heidera w pobliżu placu Aleksandra i zaprowadzono do więzienia śledczego, gdzie po części przyznał się do winy.

Wągrówiec.

W tutejszej aptece znalezion 39-letniego prowizora Skopnika prawie konającego. S. cierpiał na ból gardła, przyrządził więc sobie podczas nocnej służby lekarstwo do płukania gardła. Rozczyn był jednak za ostry, skutkiem czego S. się otruł i zmarł po godzinie. Pozostawił żonę z trojgiem dzieci.

Nakło.

Tutejszy spedytor kolejowy poniósł wielką stratę. Wpadł mu nieszczęśliwym wypadkiem wóz do Noteci, pociągając za sobą konie. Mimo natychmiastowego ratunku konie utonęjy, a towary, znajdujące się na wozie, wydobyto dopiero po kilkugodzinnej pracy uszkodzone.

Poznań.

Robotnik Józef Ciesielski, mieszkający w kamienicy Remleina na Jeżycach przy ul. św. Wawrzyńca nr. 28, wróciwszy do domu w stanie podchmielonym, popadł w taką furyę, że porozbijał u siebie niemal wszystkie sprzęty domowe. Gdy p. Remlein, jako gospodarz domu, chciał szaleńca uspokoić, pochwycił pijanica za rewolwer i zranił go w siedzenie, oprócz tego ugryzł go w prawą rękę i wydarł mu zębami kawał ciała. Ranny musiał natychmiast udać się pod opiekę lekarską. Skoro Ciesielski zauważył, że posłano po policyę, wtedy się ulotnił.

Bogata czerwona Krew.

Czyli tak zwana obfitość krwi, jest głównym celem pożądań w licznych przypadkach anemii, chlorozy, chorób skórnych, wysypek wszelkiego rodzaju, oraz przy ogólnem wyczerpaniu ludzkiego organizmu. Severy Czyściciel Krwi wlewa w krew tę pożądaną obfitość we wszelkich przypadkach, w których lekarstwo na wzmocnienie krwi jest niezbędne. Cena $1. Jeżeli jest przytem choroba skórna, trzeba także stosować leczenie zewnętrzne. Severy Mydło Lecznicze Skórne odpowiada temu celowi. Jego własności gojące są niezrównane. Na skórę suchą i łuszczącą się, na egzemę i psoriasis, jest środkiem, dającym dobre rezultaty. Cena 25c. Kupić można w każdej aptece. Poślemy kawałek tego mydła na próbę po otrzymaniu marki dwucentowej na koszt przesyłki. — W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Nagła choroba.

Nagłe zaziębienie zdarza się prawie każdemu. Bez żadnego widocznego powodu on zachorował, musiał porzucić robotę i szukać pomocy. W takich wypadkach znajdziecię najlepsze lekarstwo Trinera Amerykański Eliksir Gorzkiego Wina, bo on da ci najszybszą ulgę, wzmocni cię i zupełnie wyleczy. To winne lekarstwo nietylko podnieca organa trawienia do większej działalności, lecz dostatecznie wzmacnia je aby zniosły extra robotę. Kiedykolwiek wasze trawienie jest w nieporządku, apetyt, wasz się zmniejszy,— ciało stanie się słabszym, a energia utracona. Przyjmując pod uwagę ten fakt, że takie symptomy zwykle poprzedzają ciężkie choroby, widocznym jest, że usunięcie ich często znaczy uniknięcie takich chorób. Pamiętajcie, że Trinera Amerykański Eliksir Gorzkiego Wina jest najlepszym lekarstwem w takich wypadkach i że najdelikatniejszy żołądek go znosi. Powinieneś spróbować to lekarstwo przy pierwszej sposobności.

W aptekach. Jos. Triner, 616—622 So. Ashland ave., Chicago, Illinois.

Formularz do zamówienia "Wielkopolanina"

Wytnij ten formularz, włóż w kopertę, na której napisz adres: "Wielkopolanin" 56—22nd Street Pittsburg, Pa.

Spółka Wydawnicza "Wielkopolanin"
56-22nd Street Pittsburg, Pa.

Niniejszem zamawiam sobie "Wielkopolanina", który proszę mi przysłać pod następującym adresem:

Imię i nazwisko ....

No. i ulica ....

Poczta i Stan ....

Powiat (county) ....

Dołączam $.......... na rok, $.......... na pół roku.

W Stanach Zjednoczonych "Wielkopolanin" kosztuje: Rocznie $1.50. Półrocznie $1.00.

Bell Telefon w mieszkaniu 1784-W. Highland.
Telefon w pracowni P. & A. 1611 K.
ROBOTY WYKONUJE STARANNIE PODAJEMY OBLICZENIA.

FRED. A. BUEL

Wykonuje roboty plumbierskie, zakłada rury gazowe i kanałowe także roboty blacharskie, różne roboty z kopru i polewanej blachy.

Można się rozmówić po polsku.

440 Thirty Third Street **Pittsburg, Pa.**
obok Publicznej Szkoły.
REPARACYE WYKONUJE STARANNIE. NAJLEPSZA ROBOTA ZA NAJNIŻSZE CENY

TELEFON 7746 CANAL,
S. CHMIELINSKA,
PRACOWNIA
CHORĄGWI, SZARF, ODZNAK I WSZELKICH PRZYBOROW DLA TOWARZYSTW.
Poleca się Sz. Towarzystwom i Sz. Publiczności. piscie do nas zanim komu innemu robotę powierzycie.
Wypożyczam wszelkie kostiumy polskie na Przedstawienia Teatralne.
S. CHMIELINSKA, 687 W. 18th str., CHICAGO, ILLINOIS.

Wielkiej wartości

Meble i Karpety

zobaczycie u

Pickeringa

10-ta UL. I PENN AVE. PITTSBURG, PA.

Niskie ceny. Najlepszy towar.
Grzeczna obsługa.

50,000 KSIĄŻEK DARMO PRZEZ POCZTĘ,
Omawiających choroby męzkie szczególnie.

Ta książka zawiera wiele illustracyi i jest składem wiedzy tak dla młodych jak dla starych, którzy cierpią na osłabienie, nadużycia, nerwowe choroby, zatrucie krwi, ściągnienia, chorobę nerek lub pęcherza. Ona objaśnia, jak by można w tajemnicy i z powodzeniem wyleczyć się w domu.

Adresujcie: **DR. JOS. LISTER & CO.,**
40 Dearborn Street, P. A 11, CHICAGO, ILL., U. S. A.

Pennsylvania National Bank

Narożnik Penn i Butler ulicy
pomiędzy 34-tą i 35-tą ulicą.

Kapitał i nadwyżka:
przeszło $370.000.

Jest to jeden z najpewniejszych Banków w Pittsburgu. — Płaci 4 dolary od sta od wkładek na dłuższy czas. — Wysyłamy pieniądze do starego kraju po niskich cenach — i sprzedajemy szyfkarty do i z Europy. - - - - -

Godziny bankowe: codziennie od 9-ej rano do 3 ej po poł. — w sobotę od 9-ej do 12-ej w połud. i od 5-ej do 9-ej wieczorem.

I. J. SZCZYGIEŁ, Zarządca polskiego oddziału.
J. S. SEAMAN, Prezydent. R. M. DAVIS, Vice-prezydent.
S. M BAUERSMITH, Kasyer.

WIELKOPOLANIN
PUBLISHED EVERY THURSDAY BY THE
POLISH PRINTING AND PUBLISHING CO.
Rev. C. TOMASZEWSKI, President & Treasurer.
L. MACHNIKOWSKI, Managing Editor.
56—22nd St., Pittsburg, Pa.
C. D. & P. T. TELEPHONE, 2263 GRANT.
P. & A. TELEPHONE, 2206 MAIN.

„WIELKOPOLANIN"
tygodnik poświęcony sprawom Polsko-Katolickiego ludu w Północnej Ameryce
WYCHODZI W KAŻDY CZWARTEK.

Wszelkie korespondencye adresować należy:
„WIELKOPOLANIN"
56—22nd Street, Pittsburg, Pa.

Wszelkie przesyłki pieniężne adresować:
POLISH PRINTING AND PUBLISHING CO.,
56—22nd Street, Pittsburg Pa.

PRENUMERATA:
Rocznie w Stanach Zjednoczonych.....$1.50
Po za obrębem Stanów Zjednoczonych..$2.00
Pojedynczy numer............................5 c

ENTERED AT THE PITTSBURG POST OFFICE AS SECOND CLASS MAIL MATTER.

UWAGI.

Kiedy też tam w „Polaku w Ameryce" skończą się „Tajemnice Sykamorskie"?.... Czasby było raz z nimi zrobić koniec, bo aczkolwiek jestto dość oryginalny sposób pisania, to jednak wątpić bardzo można, ażali przyniesie on jakieśkolwiek skutki, na które autorowie „Tajemnic" zdają się liczyć..... W tej sprawie nie tędy droga.

* * *

Za to „Drobne Notatki" w „Polaku w Ameryce" są zawsze bardzo zajmujące i utrafiają w sedno, — jak mawiał, wesołej pamięci Imć pan Zagłoba.

Podajemy poniżej jednę z takich notatek, która brzmi jak następuje:

„Ważna wiadomość! Cesarz niemiecki Wiluś zmienił swój sposób noszenia i czesania wąsów!

Ilu to patryotycznych prusaków będzie musiało się przyzwyczaić do innego sposobu i mody czesania „szwedzkich wąsów", a wielu fryzyerów będzie się musiało swego zawodu uczyć na nowo..... Lecz swoją drogą to szkoda! Jedyną uwagi godną rzeczą u cesarza Wilhelma, prócz jego głupoty, były jego wąsy.

* * *

W mieście Chicago odbyło się zeszłej niedzieli poświęcenie nowej olbrzymiej polskiej szkoły parafii śgo Stanisława. Szkołę tę wspaniałą, dom dla Sióstr Nauczycielek i sceniczną halę teatralną postawiono na gruzach spalonej przed półtora rokiem szkoły. Nowe gmachy wystawiono kosztem blizko pół miliona dollarów (420,000.00)

* * *

Dziennik Związkowy, „Zgoda", z dnia 6go Maja, donosi, że obecnie odbywa się w Chicago spis dzieci szkolnych oraz i całej ludności owego miasta. — Czytając opis, w jaki sposób dają się tam zapisywać niektórzy polacy, — wzdryga się po prostu dusza każdego uczciwego polaka na to, że w mieście Chicago, stolicy Polonii amerykańskiej, w którem mieszka przeszło 200,000 polaków, są jeszcze pomiędzy nimi tak ciemni i nieświadomieni pod względem narodowsściowym Polacy, że na zapytánie: „gdzie się rodzili i zkąd pochodzą — odpowiadają, że się rodzili w Rossyi, w Niemczech, lub w Austryi, zamiast odpowiedzieć że się rodzili w Polsce, i zaznaczyć swoją narodowość jako Polak lub Polka!.....

Coś nietęgo spisują się Polacy w Chicago pod względem narodościowym, bo nawet i Wiec Protestacyjny, według sprawozdań tamtejszych polskich dzienników, — udał się nieświetnie, a nawet był pono stosunkowo bardzo ubogi w liczbę zgromadzonych wiecowników. — Oj, stolico, stolico nasza na tej obczyźnie, — popraw że się, — bo inaczej to my z prowincyi będziemy ci musieli dawać wskazówki i przykład co do patryotyzmu! My tu w Pittsburgu mieliśmy Wiec Protestacyjny stanowczo świetniejszy niż Wy w Chicago. U nas nie została wówczas ludność „przy ognisku domowem, by owego ogniska (u nas tu w ognisku palimy gazem) lub doglądać dzieci, kaleki i starców, jak się to stało w dzień wiecowy w Chicago, lecz wszyscy hurmem przyszli na Wiec, tak że gdy 5,000 naszych przepełniło olbrzymią Halę, niemal drugie tyle wiarusów musiało wrócić od drzwi hali do domu, bo już miejsca w hali zabrakło! — Oto przykład z prowincyonalnego Pittsburga jak licznie trza stanąć na taki Wiec w sprawie narodowej!

* * *

W sztabie redakcyjnym obu czasopism Związkowych, to jest „Dziennika" i tygodniowej „Zgody" mają nastąpić a może już dotąd i nastąpiły ważne zmiany a mianowicie: na posiedzeniu Centralnego Zarządu Związku, jakie się odbyło w minionym tygodniu, — Komitet Wydawnictw polecił, aby teraźniejszy „tymczasowy" od śmierci Fr. H. Jabłońskiego „naczelny" redaktor, profesor Siemiradzki, redagował **tygodniową „Zgodę" i miał nadzór** (?) nad dziennikiem. — Dziennik ma być redagowany przez; Nuchima Korngolda-Złotnickiego (żyda karanego już więzieniem za oszczerstwa prasowe!....) — przez p. Orpiszewskiego (entuzyastę i fabrykanta częstochowskich rymów) i przez p. Osadę.

Na tego ostatniego zgodzi się każdy uczciwy redaktor polski, lecz czemu przesławny Zarząd Związku zawsze i koniecznie a tak uporczywie upiera się przy tem, aby żyd, karany już więzieniem za oszczerstwa, — miał koniecznie rej wodzić w Związkowym Dzienniku, — tego zrozumieć niepodobna!—Sprawdza się tylko mniemanie wielu a między innymi i nasze własne że prowodyrzy Związku żydzieją, jeżeli już na żaden sposób bez oszczercy-żyda w swoim dzienniku obejść się nie mogą!

* * *

O słynnego polskiego uczonego, bawiącego obecnie w Ameryce: professora Lutosławskiego, toczy się na łamach chicagoskich dzienników polskich dość żywa, aczkolwiek bardzo przyzwoita polemika. Dzienniki katolickie bardzo gorąco uwielbiają professora L. za jego, niemal afiszowanie się z pobożnością i mistycyzmem; — dzienniki zaś liberalne ganią profesorowi jego pobożność i mistycyzm.

My pamiętamy czasy, kilka lat temu, że gdy pewne stowarzyszenie, czy konsorcyum impressariów professora L. nadesłało nam było do zamieszczenia w „Wielkopolaninie" pewne artykuły czy odczyty professora L. — musieliśmy im odmówić miejsca w naszej gazecie z powodu ich mało-religijnych tendencyi. — Obecnie professor Lutosławski zmienił się zupełnie, — i to dosyć nagle na stronę katolicyzmu, lecz zawsze pozostaje głębokim nadzwyczaj mistykiem, aż do przesady; — nie mamy prawa przepisywać tak głębokiemu uczonemu, w co i jak ma wierzyć, — lecz aby było rzeczą bezpieczną dla ogółu polskiego rozszerzać drukiem jego, pełne mistycyzmu pojęcia zbliżające się do Towianszczyzny, — na to zgodzić się nie możemy. Ogół nasz amerykański nie dojrzał jeszcze do tego, aby go karmiono taką strawą. — Odczytami swymi o Polsce, które profesor miewa wobec amerykanów, wyrządza on wielkie, niezmierne zasługi sprawie Polskiej, — lecz aby go kreować mistrzem wieszczem i nauczycielem polskiego ogółu w Ameryce, — na to dziś jeszcze bardzo trudno się zgodzić.

* * *

Jak się farmerzy bogacą.

„Kuryer Polski" z dnia 9go Maja pisze:

„Jedna z angielskich gazet wychodzących w stolicy stanu Wis. w Madison, pisze co następuje:

Piętnaście lat temu kupił pewien robotnik 80 akrów gruntu w środkowej części stanu Wisconsin, płacąc po $15.00 za akier, czyli $1,200 za cały grunt którą to sumę odpłacał ratami przez kilka lat.

Powoli karczował rolę, stawiał coraz lepsze zabudowania, sprowadzał coraz więcej narzędzi rolniczych, a inwentarz żywy coraz się powiększał.

Pięć lat temu ofiarowano mu po $75.00 za akier, ale nie przyjął. W tych dniach jednak sprzedał farmę po $125 za akier gruntu, czyli $10,000 za cały grunt, a oprócz tego dostał $5,000 za zabudowania, maszyny rolnicze i inwentarz.

Tak więc człowiek ten za 15 lat pracy swej zarobił na czysto około $14,000 i teraz — choć jeszcze w średnim wieku — może sobie bez kłopotu i z procentu żyć.

Czy który robotnik w mieście może się tem samem wykazać?

Ano, nie! Bo w mieście zarobek nieregularny i niepewny. A wymagania i wydatki ogromne.

A takich farmerów którzy się na gruncie zbogacili, mamy w Wisconsinie tysiące. Bo też Stan Wisconsin jest jednym z najlepszych Stanów rolniczych w Ameryce.

I dzisiaj jeszcze można kupić dobry grunt po boru za $15.00 do $18.00. W prawdzie są i tańsze grunta, niektóre po $5, po $7, po $9, ale te już nie wiele warte i na nich farmer się nie dorobi. Opłaci się zawsze kupić grunt lepszy, choć trochę droższy, bo ten zawsze więcej rodzi i przy sprzedaży dobry pieniądz przyniesie.

Gdyby z miast więcej ludzi na farmy poszło, mieliby wszyscy lepsze utrzymanie, a niejeden wnetby się majątku dorobił".

(Znamy w okolicy Pittsburga kilku polskich farmerów, a ci wszyscy mają się stosunkowo lepiej niż polacy zamieszkali w mieście. W kilku lub kilkunastu latach dorobili się oni majątku lub dobrobytu, a ci w mieście biedę klepią ustawicznie i żyją zawsze niemal na kredyt, na książkę, z ręki do gęby).

(Nadesłane.)

DZIAŁ DLA MŁODZIEŻY.

Nie giniemy!

Przypominam sobie chwilę, która wywarła na mnie bardzo ujemne wrażenie. Byłem w towarzystwie kilku obywateli polskich, cieszących się wielkiem zaufaniem u swoich i poważaniem u obcych. — Rozmowę skierowano na temat: „Emigracya nasza w Ameryce".— Poważny i zasługujący na wiarę, obity dyplomami szkół europejskich i tutejszych pan X. głosem stanowczym i przekonywującym tak do nas prawił: „Ani kościoły, ani szkoły, ani Związek N. P., ani Zjednoczenie nie uratują w tym kraju polskości. My powoli konamy." — Krew uderzyła mi do głowy i ze złością zapytałem: „Jakie dane pan ma do wydania podobnych proroctw?"

Widzisz pan, tu przybywa najniżej umysłowo położona klasa naszego narodu. Przywiązanie instynktowe do kraju rodzinnego, powoli się u nich zaciera, stają się zupełnie zimni na losy ojczyzny i z przyjemnością wyparliby się języka ojczystego, gdyby trudności na uczenia się po angielsku nie stanęła im na przeszkodzie.

Ależ panie! Niech się pan nie obrazi, gdy powiem panu, że sąd pański to głupstwo skończone. — Przecież historya nas uczy, że właśnie żywotność, siła i przyszłość narodów spoczywa w prostych masach ludowych.

Słuszna uwaga, którą można nazwać prawem zasadniczem, ale odnosi się ona tylko do narodów, — choćby upadłych, jednak żyjących w ograniczonem terytoryum,liczebnie przewyższających obce żywioły. Nasze wychódźtwo, rozproszone po całym obszarze Stanów Zjednoczonych, stanowiące najwyżej 3 procent ludności tego kraju, — pływa jeszcze po oceanie anglicyzmu, powstrzymywane na powierzchni, trudnością asymilacyi. — Dowodem tego już pierwsze pokolenie. Zaglądnijmy do miejsc zabaw naszej młodzieży. Przysłuchajmy się dzieciom w polskich szkołach.Tu i tam nabierzmy przekonania, że przestajemy być Polakami.

Jakież są powody tego nędznego zaprzańswa? pytam owego pana.

Jakem już przedtem powiedział, iż do bardzo niekorzystnych warunków utrzymania polskości w tym kraju, przyczynia się i to, że wychódźtwo polskie, ta Polska w miniaturze składa się przeważnie z ludzi nieznających historyi Polski, niepoczuwających się do pełnienia obowiązków względem ojczyzny i nieodczuwających obecnego położenia naszego narodu. — Mówią wprawdzie po polsku, gdyż nie potrafili jeszcze wyuczyć się języka angielskiego i to stanowi istotę ich polskości.

Zburzony do żywego, przerywam panu X. te wywody i zwracam mu uwagę, że mamy szkoły parafialne, organizacyę potężne i mądrych ludzi, jak np. on. Czemuż nie mamy wytworzyć w takich punktach oparcia, pożądanych placówek, z którychby można ze skutkiem odstrzeliwać wynarodowienie.

Tak, mamy oprócz tego i potężną prasę polską, ale to wszystko — to motyka na Marsa. Ideały podobne miłości ojczyzny muszą rodzice zaszczepiać w serca dzieci, aby w przyszłości mogło się oprzeć wabiącemu amerykanizmowi. Z tej strony nie można się wiele spodziewać i głupstwemby było twierdzić, że się długo tu utrzymamy. Gdyby jeszcze wychódźtwo nie podzieliło się było na tyle obozów sobie wrogich, to może nasz żywot choć przydłużyćby było można. Niestety.

Wyszedłem z tego niemiłego towarzystwa, posądzając wszystkich — gdyż wszyscy zgadzali się na twierdzenie pana X., iż polskość w Ameryce już leży na śmiertelnej pościeli, o pesymizm. I nie omyliłem się. Upłynęło już więcej, jak cztery lata od tej pogawędki. — Patrzałem na życie narodowe, — przyglądałem się pracy organizacyjnej, zajmował mię ruch młodzieży, cieszyłem się zbliżaniem się wzajemnem różnych towarzystw i związków i pytałem sam siebie: czyżto symptoma naszej śmierci? czyżby ten błysk ku odrodzeniu — miał być ostatnim płomykiem gasnącej świecy?

Nie. Stanowczo nie. Na ruch życiowo-narodowy, zdobyć się może tylko naród żywotny, naród, w którego duszy chwilowe uśpienie ideałów i poczucie krzywd wyrządzonych przez wrogów napowrót się ocknęło. To nie znak haniebnego zgonu, ale pewnik naszych sił żywotnych. Chciejmy tylko pracować! Niech młodzi wiążą się w towarzystwa: śpiewacze, sokole, kółka amatorskie i literackie i niech budzą zbiorową duszę wychódźtwa Starzy zaś, ci wielcy, uczeni, wpływowi, niech śpieszą z zachętą i pomocą tej młodzeży; niech myślą i zastanawiają się nad koncentrowaniem Polaków w korzystnych dla nich miejscach a przekonamy się, że zejdzie z naszego czoła czarna chmura zwątpienia w naszą przyszłość. Nie giniemy, ale się odradzamy! Przyspieszmy to odrodzenie!

A. Curzytek.

Praca Młodzieży.

Z przyjemnością notujemy wiadomość o przedstawieniu amatorskiem, mającem się odbyć 9go czerwca w hali św. Wojciecha na południowej stronie Pittsburga. — Mamy nadzieję, że „Kółko amatorskie H. Sienkiewicza", które już wiele razy zasłużyło na pochwałę, odda „Bohaterkę" z 63go roku znakomicie i z powodzeniem.

Chór św. Cecylii z parafii św. Wojciecha, przygotowuje się z koncertem. Dzień jeszcze nie oznaczony. Niech płynie pieśń polska na obczyźnie i rozbudza poczucie narodowe.

Młodzież polska w New Castle, Pa., na czele swego kochanego proboszcza ks. Andrzejewskiego, urządza wielki obchód, dnia 17go maja, w 117 letnią rocznicę nadania Kostytucyi 3go Maja.

W minionym tygodniu młody Polak w wieku 20stu lat, stawiony na stacyę policyjną za pijaństwo i kradzież, na zapytanie czy jest Polakiem, odpowiedział przecząco. Smutne to dla nas, że nasz brat zeszedł na drogę zguby, jednak należy mu pochwalić jego zaparcie się swego pochodzenia. Przynajmniej tyle był sprawiedliwy (spry tnym, — przyp. Red.), że uważał za stosowne uznać się za niegodnego przyznawać się do uczciwej narodowości polskiej.

A. C. Obserwator.

POLACY W AMERYCE.

Chicago, Ill.

Wypadek zgrozą przejmującej nędzy w rodzinie polskiej Antoniego Więckusa, zamieszkałego w małym starym domku pn. 2442 sto piętnasta ulica, na przedmieściu Kensington, doszedł w ubiegłą niedzielę do wiadomości policyi. Z głodu i wynikającej zeń choroby, jak skonstantował później lekarz, — zmarł czteroletni Staś, synek ubogiej rodziny. Ojciec rodziny Antoni Więckus już od kilku miesięcy znajduje się w szpitalu powiatowym i również nie ma nadziei utrzymania go przy życiu. Na rodzinę nie miał kto zapracować, więc nędza ostateczna zapanowała. — Dzieci płaczą i proszą mamę o chleb — a ta biedaczka sama wycieńczona nie mogąc nawet już głodu i znużenia bo przesiadywała nad łóżeczkiem małego Stasia i nie wie skąd wziąść pożywienia, aby biednym dzieciom łzy otrzeć. Dopiero sąsiedzi dowiedziawszy się o biedzie Więckusów przybyli potrzebującym z pomocą i zawiadomili policyę, która poczyniła należyte u biura wsparć starania, aby rodzina uboga była zaopatrywaną we wszelkie potrzeby. Jest to już drugi wypadek „rozpaczliwej" biedy, jaki notujemy w dniach ostatnich.

Dunkirk, N. Y.

Czteroletni Janek — synek Stanisława Sobkowskiego — zamieszkałego przy Armadlllo ulicy, w Dunkirku, bawił się kanadyjskim centem i przypadkowo włożył go do ust i udławił się nim. Cent stanął w gardle. Przestraszona matka dziecka wybiegła z domu i zaczęła krzyczeć, podczas gdy dziecko krztusiło się i było bliskiem śmierci. Na szczęście inna kobieta — przytomniejsza, przybyła na pomoc i uderzywszy Janka parę razy w kark, ocaliła mu życie.

Polacy ofiarami eksplozyi w kopalni.

Hazelton, Pa., 7go maja. — Długa nieobecność Jerzego Krusko z Milnesville, niedaleko Bazelton, — spowodowała poszukiwania przez krewnych. Zorganizowano całą partyę do tego, która czyniła poszukiwania w kopalni tutejszej i wkrótce znaleziono ojca i syna Krusków w podziemiach, leżących jeden obok drugiego. Ojciec Krusko został zabity, a syn Krusko leżał bez przytomności. Obydwaj ci Polacy padli ofiarą podziemnego wybuchu. Ciała ich odrzucone zostały siłą eksplozyi dość daleko od miejsca wypadku. Śmierć starszego była natychmiastowa. Nieszczęśliwy pozostawia żonę i sześcioro dzieci. Zachodzą obawy, iż syn nie przeżyje tej tragedyi.

Polski Kościół Spalony.

Duryea, Pa., 7go maja. — Pożar nawiedził wczoraj tutejszą polską parafię niezależną około godziny 11ej wieczorem i zniszczył budynek kościelny a przez pewien czas zagrażał także budynkowi szkolnemu. Straty obliczają na $8,000.Suma ta pokryta będzie jednakże przez asekuracyę.

Istnieje przypuszczenie że pożar ten nie był przypadkowym, — lecz że podłożono go umyślnie. Są obywatele, którzy twierdzą iż na pięć minut przed ukazaniem się płomieni widzieli dwóch mężczyzn uciekających od kościoła w kierunku rzeki Lackawanna. Do tej parafii należy 100 polskich rodzin i od dłuższego czasu panowały tutaj nieporozumienia, do których pośrednio miał się przyczynić także ks. Klosek z Priceburga, który miał tutaj wielu nieprzyjaciół.

Kościół był drewniany, który w ostatnich czasach odnowiono.

Spalenie kościoła ma być podobno kulminacyjnym punktem walki pomiędzy niezależnymi i rzym. katol. jakie wśród miejscowych Polaków istnieją. Tak przynajmniej donoszą tameczne angielskie gazety. Kościół był zaasekurowany, więc parafianie polscy strat wielkich nie poniosą.

Detroit, Mich.

Niedawno temu detektywi Redmand i Repp aresztowali Julianę Kasperskiego, zam. pn. 1259 Mc. Dougall ul. pod podejrzeniem, że ukradł maszynę do pisania firmie J. P. Wadell Show Case Co., wartości $100. Po stawieniu kaucyi puścił go sędzia policyjny na wolność pod warunkiem, że się stawi na termin. Termin miał się odbyć onegdaj, lecz Kasperski nie stawił się na sąd. Natomiast przyszła jego żona i opowiedziała sędziemu, co następuje: W ubiegły piątek poszła rano do pracy, zostawiając w domu chorego męża. Gdy popołudniu powróciła, nie zastała go w domu. Natomiast znalazła w skrzynce do listów list, napisany do proboszcza parafii św. Stanisława ks. Franciszka Gzelli, w którym Kasperski obszernie rozpisuje się nad swą nędzą, narzeka na opłakany swój stan i wyraża obawę przed więzieniem, którego znieść nie mógł. Aby swe cierpienia skrócić, zwłaszcza, że nie ma widoków wyzdrowienia, postanawia odebrać sobie życie. Przeprasza za ten zamierzony czyn i prosi ks. Gzellę, aby się modlił za jego biedną, — zrozpaczoną duszę oraz, aby się zajął jego nieszczęśliwą rodziną, zostającą odtąd bez opiekuna. Dalej zapowiada, że w piątek o godzinie 10:30 wskoczy do rzeki z mostu, prowadzącego na Belle Isle, ponieważ żona nie pozwoliła mu zażyć trucizny lub zastrzelić się, — schowawszy truciznę i rewolwer. Przepraszając księdza Gzellę i żonę za ten czyn, żegna czule żonę i dzieci, życząc im lepszego powodzenia, a ks. Gzellę prosząc o opiekę nad swą nieszczęśliwą rodziną.

Listu tego żona nie wręczyła ks. Gzelli, lecz wręczyła go policyi.

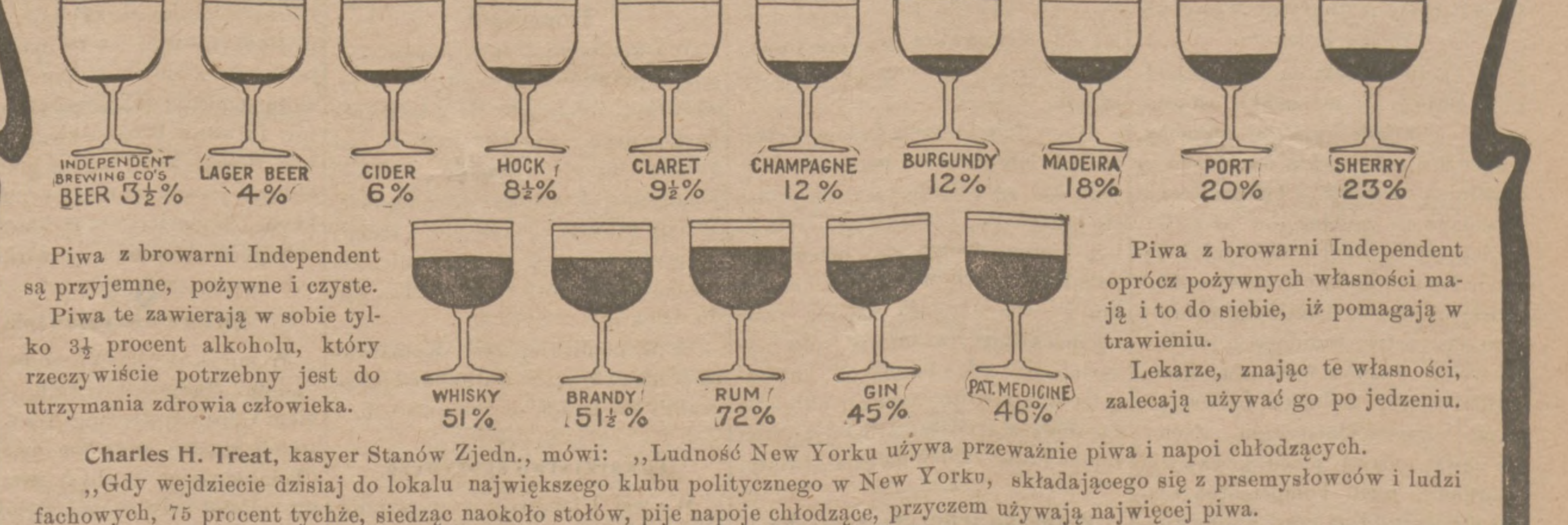
Czy Kasperski rzeczywiście odebrał sobie życie, nie wiadomo. Był on wysokim mężczyzną, liczył około 50 lat i prócz żony zostawił pięcioro drobnych dzieci, — z których najstarsze — córka liczy dopiero 12 lat. Rodzina ta znajduje się w ogromnej biedzie i nędzy.

STÓSOWNE PYTANIE:
Czy chcesz, aby Zaziębienie tkwiło w Tobie przez całą zimę i zniszczyło Twoją siłę? Zapewne nie, jeżeli to w mojej mocy. W takim razie możesz go się pozbyć zapomocą
PAIN-EXPELLERU,
którego każdy aptekarz dostarczy. Butelka po 25 i 50 ctw. Przyjrzyj się dobrze, czy "kotwica" znajduje się na kartoniku.
F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Str., New York.
Masz zepsuty żołądek, zażyj Dra Richtera Kotwicznych proszków Doka. 25 ctw.; pocztą wprost od nas lub w aptekach.

10-akrowe Farmy!!
DOBRE NA OGRODNICTWO, NA SADY LUB CHOWANIE DROBIU.
Na każdej farmie stoi nowy dom o trzech izbach.
Cena Farmy $600.00.
Grunta takie same bez domów po 30 dollarów akier.
Sprzedajemy
NA BARDZO ŁATWE SPŁATY.
Ziemia bardzo urodzajna, targ blisko, klimat łagodny, ciepły, szkoły w pobliżu, położenie bardzo dobre.
Kilkaset Farm.
300 dollarów dochodu
Leon Machnikowski, 56 22nd Str. Pittsburg, Pa.
Carolina Trucking Developement Co. Wilmington, North Carolina.

Dobre wykonanie. Ceny przystępne.
J. SCHWARTZ
Zakład Czyszczenia, Farbowania i Prasowania Ubrań.
Przyjmuje wszelkie reparacye garderoby damskiej i męskiej.
404 Tenth Str. New Kensington, Pa.

A STUDY IN BEER

Piwa z browarni Independent są przyjemne, pożywne i czyste. Piwa te zawierają w sobie tylko 3½ procent alkoholu, który rzeczywiście potrzebny jest do utrzymania zdrowia człowieka.

Piwa z browarni Independent oprócz pożywnych własności mają i to do siebie, iż pomagają w trawieniu. Lekarze, znając te własności, zalecają używać go po jedzeniu.

Charles H. Treat, kasyer Stanów Zjedn., mówi: „Ludność New Yorku używa przeważnie piwa i napoi chłodzących. „Gdy wejdziecie do lokalu największego klubu politycznego w New Yorku, składającego się z przemysłowców i ludzi fachowych, 75 procent tychże, siedząc naokoło stołów, pije napoje chłodzące, przyczem używają najwięcej piwa."

PIJCIE O. K. FIRST NATIONAL BEER
Zamówcie sobie bakcę do domu.
Independent Brewing Co
Pittsburgh

ZAWIADOMIENIA.

ZARZĄD UNII ŚW. JÓZEFA:

Wiel. Ks. C. Tomaszewski, kapelan.
Jan Maron, Prezydent.
Paweł Szałkowski, Wice-prezydent.
Władysław Szelong, Sekr. Prot.
Andrzej Kaźmierski, Sekr. Fin.
Leopold Buchholc, Kasyer.
Józef Grabowski,
Andrzej Ratajewski,
Władysław Mielcuszny,
Opiekunowie Kasy.
A. Szramowski, Marszałek.

Wszelkie korespondencye, dotyczące Unii św. Józefa, adresować należy na ręce sekretarza:

Wł. SZELONG,
123—43th str., Pittsburg, Pa.

Wszelkie listy w sprawach finansowych Unii, należy adresować do:

ANDRZEJ KAŹMIERSKI,
335 Hancock st. 13 Ward, Pittsburg, Pa

Posiedzenia Zarządu Unii św. Józefa odbywają się w pierwszą Niedzielę każdego miesiąca.

Mężczyźni wstępujący do Unii św. Józefa mogą podług swej woli dać się ubezpieczyć na $750.00, $500.00 lub też na $250.00.

Niewiasty tak samo mogą się dać ubezpieczyć w Unii św. Józefa na powyżej wymienione sumy. — Niewiasty są wolne od opłacania podatku na Organ.

Adresy Sekr. wszystkich Grup Unii, czas i miejsce posiedzeń.

Grupa I. Br. św. Józefa, sekr. Wojc. Wołowiec, 2624 Penn ave., Pittsburg, Pa. Posiedzenia w czwartą Niedziele każdego miesiąca w par. św. Stanisława K.

Grupa II. Ryc. św. Michała Arch. No. I, sekr. Jos.Ksiciński, 2815 Spring alley, Pgh., Pa. Posiedzenia co drugą niedzielę miesiąca w par. św. Stanisława K.

Grupa III. Strzelcy św. Jadwigi No. I sekr. Jan Kozłowski, 2524 Penn ave., Pgh., Pa. Posiedzenia w trzecią niedzielę miesiąca w par. św. Stanisława K.

Grupa IV. Br. św. Franciszka Xaw. sekr. Jan Iwiński, 335 Hancock str., Pgh., Pa. Posiedzenia co drugą niedzielę miesiąca w par. Niep. Serca N. M. P. na Górach.

Grupa V. Br. św. Walentego, sekr. Michał Okoński, 4812 Hatfield str. Pgh., Pa.—Posiedzenia co czwartą niedzielę miesiąca w par. Najśw. Rodziny.

Grupa VI. Ant. Bartman, sekr. 1007 Cherry alley, Braddock, Pa.—Posiedzenia w drugą niedzielę miesiąca w par. Najsłodszego Serca Jezus.

Grupa VIII. Ryc. św. Michała Arch., No. II, sekr. Józef Walkowski, 3201 Dickson str. Posiedzenia co trzecią niedzielę miesiąca w par. Niep. Serca N. M. P. na górach.

Grupa IX. Gwardya Ryc. św. Antoniego, sekr. Wojciech Szepiniec, 674 Preble ave. Allegheny, Pa. — Posiedzenia w drugą niedzielę miesiąca w par. św. Stanisława K.

Grupa XI. Br. św. Jerzego, sekr. Wacław Gaca, 101 Meadow str. Duquesne, Pa. — Posiedzenia w drugą niedzielę miesiąca w par. św. Jadwigi.

Grupa XII. Br. św. Antoniego, sekr., Fr. Wnorowski, 709½ 8th ave., Homestead, Pa. — Posiedzenia w czwartą niedzielę miesiąca o godzinie 1ej po południu w par. św. Antoniego.

Grupa XIV. Br. św. Stanisława Kostki sekr. M. Ciesielski, Goff, Pa. Posiedzenia w trzecią niedzielę mies.

Grupa XV. Br. św. Antoniego Pad., sekr., Józef Majewski, 313 S. Main str. Sharpsburg, Pa. — Posiedzenia w drugą niedzielę miesiąca w parafii św. Jana Kantego.

Grupa XVI. Br. św. Józefa, sekr. August Wiśniewski, cor. Ridge i 33 str. Posiedzenia odbywają się w czwartą niedzielę miesiąca w parafii Niep. Serca N. M. P. Pgh. Pa.

Grupa XVII. Br. św. Stanisława B. i M. sekr. Felix Urbanowski, box 33, Calumet, Pa. Posiedzenia w trzecią niedzielę każdego miesiąca w parafii św. Stanisława K. w Mammoth, Pa.

Grupa XVIII. Strzelcy św.Jadwigi No. II, sekr. Stanisław Przybyłek, — 3512 Melwood ave., Pgh., Pa. — Posiedzenia w trzecią niedzielę miesiąca w par. Niep. Serca N. M. P. na górach.

Grupa XIX. Ułani św. Kazimierza Kr. sekr., Stanisław Mantz, 746 — 2-nd ave., New Kensington, Pa.— Posiedzenia w trzecią niedzielę miesiąca w par. Matki Boskiej Częstochowskiej.

Grupa XXII. Ryc. św. Michała Arch. No. III, sekr. Władysław Zieliński, 310 Dwning str., Pgh., Pa. — Posiedzenia w drugą niedzielę każdego miesiąca w par. Niep. Serca N. M. P. na górach.

Grupa XXIII. Tow. św. Stanisława K. sekr. Jan Kurowski, 22 Roberts Alley, Pgh., Pa. Posiedzenia co pierwszą niedzielę miesiąca w par. św. Stanisława K.

Grupa XXIV. Br. św. Stanisława K. sekr. M. Brzuchacz, box 104 Bosvell, Pa. Posiedzenia w trzecią niedzielę miesiąca.

Grupa XXV. Husarzy Pułaskiego,sekr Stanisław Ciemielewski, 3112Dickson str., Pgh., Pa. — Posiedzenia w drugą niedzielę miesiąca w par. Niep. Serca N. M. P. na górach.

Grupa XXVI. Br. św. Stanisława B. i M. sekr. A. Łachmanek, box 96, Export, Pa. — Posiedzenia odbywają się w trzecią niedzielę miesiąca w par. Najśw. M. Panny.

Grupa XXVIII. Br. śś. Piotra i Pawła sekr. St. Basikowski, 837 Pike str Allegheny, Pa. Posiedzenia w pierwszą niedzielę miesiąca w par. św. Stanisława K.

Grupa XXIX. Br. św. Józefa Opiek. Dzieciątka Jezus, sekr., Franc. Moszczyński,box 315,Canonsburg,Pa. Posiedzenia w drugą niedzielę miesiąca w par. św. Patrycego.

Grupa XXX. Tow. św. Franciszka de Paulo, sekr. Paul Szajna, 5th ave. Ford City, Pa. — Posiedzenia odbywają się co drugą niedzielę każdego miesiąca.

Grupa XXXI. Tow. Ryc. św. Michała Arch. sekr. Teofil Drozdowski,— box 263 Boswell, Pa. Posiedzenia odbywają się co drugą niedzielę każdego miesiąca.

Grupa XXXII. Tow. św. Jacka w Creighton, Po. Posiedzenia trzecią niedzielę miesiąca w domu Ig. Sawy, sekr. W. Smolak box 56 Creighton, Pa.

Grupa XXXIII. Tow. Niep. Poczęcia Najśw. Maryi Panny w New Cumberland, W. Va. Posiedzenia w trzecią Niedzielę miesiąca. Sekr. Michał Gardjan, box 221.

Bractwo Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Posiedzenia co 4tą niedzielę miesiąca w par. św. Stanisława K., sekr. P. Bakanowski 64 Beelen str., Pgh., Pa.

TABELA PODATKU STOPNIOWEGO Unii św. Józefa w Pittsburgu

Wiek		Assesment od $250	$500	$750
Od 16	Do 20	20c	40c	60c
20	21	21	42	63
21	22	22	44	66
22	23	23	46	69
23	24	24	48	72
24	25	25	50	75
25	26	26	52	78
26	27	27	54	81
27	28	28	56	84
28	29	29	58	87
29	30	30	60	90
30	31	51	62	93
31	32	32	64	96
32	33	33	66	99
33	34	34	68	1,02
34	35	35	70	1,05
35	36	36	72	1,08
36	37	37	74	1,11
37	38	38	76	1,14
38	39	39	78	1,17
39	40	40	80	1,20
40	41	41	82	1,23
41	42	42	84	1,26
42	43	43	86	1,29
43	44	44	88	1,32
44	45	45	90	1,35

WSTĘPNE.

Dla mężczyzn i niewiast bez względu na wiek po 25c od każdych $100. ubezpieczenia. Do każdego assesmentu miesięcznego dolicza się na

FUNDUSZ REZERWOWY.

Od człon. ubezp. na $250 2c
" " " $500 4c
" " " $750 6c

FUNDUSZ OBROTOWY.

Każdy członek bez względu na jaką sumę jest ubezpieczony opłacać będzie 3c. i na organ Unii 5c.

— **W przyszłym** tygodniu w teatrze Grand Opera House, odbywać się będą nadzwyczaj ciekawe — przedstawienia: Barnold ze swoimi wyćwiczonymi psami i małpami będzie zabawiał publiczność. Eugne Jepson and Co., przedstawią farsę „The Mayor and the Manicure''. Yorke i Adams, najlepiej znani w Ameryce hebrajscy komedyanci, odegrają przy pomocy pani Adele Rafter sztukę „Playing the Ponies' Sensacyjny numer w programie będzie występ przez Carlotte, znaną bicyklistkę. Kratons dają komiczne przedstawienie podczas którego odbywać się będzie sztuczne zabawianie się z obręczami. — Przyjdźcie a nie będziecie żałować tego. Jestto jeden z najlepszych teatrów w mieście.

(Spóźnione.)

Strzelcy św. Jadwigi No. 2.

Nowy zarząd wybrany został jak następuje:

Jan Szyeman, prezes.
Wawrzyniec Piekarski, wicepr.
Jakób Papciak, sekr. prot.
Wład. Arkiewicz, sekr. finans.
Piotr Skarupski, kasyer.
Jan Stachowski i Józef Zaborowski, Opiekunowie Kasy.
Jan Zaborowski, opiekun chor.
Aleksander Arkiewicz, marsz.

Wszelkie sprawy i korespondencye adresować należy:

Jakób Papciak
3021 Preble str. Pittsburg, Pa.
13 Ward.

Mityngi co trzecią niedzielę miesiąca, w parafii Niep. Serca N. M. P. na górach.

Z szacunkiem
Jakób Papciak, sekr.

Pittsburg, Pa. dn. 11go maja r. b.

Szan. Redakcyo!

Niniejszem upraszamy o wzmiankę i zawiadomienie, że dnia 17go maja o godz. 7ej wieczorem we własnej hali grupy 205 Tow. Promienistych przy ulicy Plumer No. 4514—16 odbędzie się Obchód Konstytucyi Trzeciego Maja, na który niniejszem zaprasza się Szan. Towarzystwa, jak również Szan. Publiczność.

Komitet.

Towarzystwo Strzelców św. Jadwigi, oddział No. 1 z par. św. Stanisława Kostki będzie mieć swoje miesięczne Posiedzenie w przyszłą Niedzielę, dnia 17go maja, o godzinie 1ej po południu, w miejscu zwykłych posiedzeń. Każdy Strzelec jest obowiązany stawić się na to Posiedzenie.

— Ćwiczenia wojskowe czyli Mustra Tow. Strzelcy św. Jadwigi No. 1 — odbędzie się w przyszłą Sobotę, dnia 16go maja na dziedzińcu szkoły par. św. Stanisława Kostki. Ćwiczenia rozpoczną się o godzinie 7.30 wieczorem. Każdy Strzelec jest obowiązany stawić się na to ćwiczenie, pod karą przepisaną w Konstytucyi.

Wład. Borkowski, prezes
Jan Kozłowski, kapitan.

Towarzystwo 4go Pułku Ułanów pod opieką św. Kazimierza w New Kensington, Pa., w par. Matki Boskiej Częstochowskiej, będzie miało swoje posiedzenie miesięczne w przyszłą niedzielę po południu o godzinie pół do drugiej. Każdy z członków powinien się stawić na to posiedzenie, ponieważ są ważne sprawy do załatwienia.

S. Mantz, sekretarz.

Niniejszem zawiadamiam członków Tow. św. Józefa gr. 16 Unii św. Józefa, iż w przyszłą niedzielę dnia 17go b. m. odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie w Sali zwykłych posiedzeń par. Niep. Serca Najśw. M. P. na górach. — Członkowie wszyscy powinni się stawić gdyż ważne sprawy są do przeprowadzenia. **L. Buchholtz,** prezes.

Niniejszem zawiadamiam Ryc. św. Michała Arch. No. 2 iż miesięczne posiedzenie odbędzie się w przyszłą niedzielę dnia 17go b. m. o pół do drugiej, po południu w sali zwykłych posiedzeń par. Niep. Serca N. M. P. na górach. — Członkowie, którzy nie będą obecni ażeby opłacić swą zaległość, zostaną suspendowani.

Józef Walkowski, sekr.

* * *

Oddajcie prace drukarskie tam, gdzie o Was piszą.

KORESPONDENCYE.

BRADDOCK, PA.

Szan. Redakcyo!

Upraszam o łaskawe umieszczenie sprawozdania z Obchodu Majowego. —

Dnia 3go Maja b. r. urządzono w naszem mieście wspaniały Obchód Konstytucyjny z inijacytywy Sokołów No. 15, gr. 793 Z. N. P. Wszystkie Towarzystwa z Braddock wzięły udział a także i z sąsiednich miast jako to: z Homestead, Duquesne i Wilmerding itd.

O godzinie 2ej po południu — przed Polską Sokolnią zebrało się 16 Towarzystw i dziatwa Sokola złożona z 30 chłopców i tyleż dziewcząt, a wszystko w uniformach, tak pięknie te dzieci wyglądały, iż każdy się zachwycał ich widokiem. Dziewczęta z chorągiewkami i w mundurkach o kolorach Polskich a chłopcy w stroju sokolskim: w czerwonych koszulkach w białych czapkach i z laskami i to wszystko maszerowało jak stare żołnierze pod komendą Naczelnika E. M. Szymorowskiego.

Za głównym Marszałkiem, p. A. Walewskim, wszystkie Towarzystwa udały się na Nieszpory do kościoła. Po Nieszporach odbył się wymarsz po głównych ulicach miasta.

Wszystkie Polskie domy pięknie udekorowano. — O godzinie 4ej— wszystkie Towarzystwa weszły do Sokolni. — Sokolnia choć obszerna, nie mogła wszystkich pomieścić. —

Następnie rozpoczął się właściwy Obchód.

Uroczystość zagaił prezes komitetu Dr. E. M. Szymorowski i na przewodniczącą powołał panią P. W. Wołowską. — Po krótkiem, a stosownem przemówieniu, powołała Przewodnicząca na Sekretarza niżej podpisanego.

Pierwszą mowę wygłosił ob. A. S. Curzytek, drugą Wny ks. proboszcz naszej parafii, A. Rykaczewski.

Było także 4ch Księży z sąsiednich parafii, którzy wzięli udział w wymarszu i Obchodzie.

Pomiędzy mowami były śpiewy, deklamacye i muzyka. Deklamowały: Dr. F. Bochiński, Sokolątka, W. Ułanowicz, A. Dombrowski, A. Herman, Z Bernatowicz.

Śpiewali solo: A. Ryglewicz i F. Dudziński, a prygrywała dzielnie Orkiestra złożona z samych Sokołów pod dyrekcyą druha Wieherta.

Mowa P. A. Curzytka była znakomita, a mowa Wiel. ks. proboszcza A. Rykaczewskiego pełna zapału patryotycznego.

Wszystkie deklamacye i śpiewy były wykonane dobrze, za co Publiczność każdego z osobna wynagrodziła burzą oklasków.

Na zakończenie odbyły się ćwiczenia Dziatwy Sokolej: dziewczęta ćwiczyły ciżakami, a chłopcy laskami. — Poczem odśpiewano „Witaj Majowa jutrzynko''; ćwiczenia i śpiew wykonała dziatwa bez zarzutu. Kolektowały dorosłe 4 Sokółki, a cała kolekta przeznaczona została na Szkołę Polską w Braddock. Kolekty wpłynęło — $21.27.

W imieniu Komitetu Obchodowego, składam staropolskie Bóg zapłać Wiel. ks. Proboszczowi i wszystkim Towarzystwom z Homestead, Duquesne, Wilmerding i td. — Zostaje z Szacunkiem

A. Żyliński, sekr.

Parę nowin z Texas.

Z miasta Yorktown i okolicy, w Texas, — donosi nam pod datą 6go Maja nasz tamtejszy Korespondent, pan A. Styra, co następuje:

„Nowin u nas nie wiele. Obecnie panuje u nas dosyć przykra na farmerów (rólników) susza, — więc dobry deszcz przydałby się tu bardzo. Korn (kukurydza) już zakwita; cebulę już farmerzy wykopali i uprzątnęli lub sprzedali, a dostawali za nią od $1.00 do $2.50 za 100 funtów, stosownie do doboru gatunku.

Bawełna rośnie wybornie, lecz znów biada o robotnika, którego tu wielki brak. Obecnie płacą tu robotnikowi po $1.50 od przekopania jednego akra bawełny i wycięcia w niej zielska. Jeszcze tu nigdy tak drogo od takiej roboty nie płacono.

Korespondent.

(Od Redakcyi: — Tamtejszych Czytelników naszych zaciekawi i ździwi może to, że gdy tam u nich korn już kwitnie, my tu w Pennsylwanii jeszcze nie sadziliśmy korny i dopiero rolę nań uprawiamy, a mianowicie, włóczymy, pooraną niedawno ziemię. Kornę sadzić tu będziemy dopiero w tym i w przyszłym tygodniu. Owsy posiano dopiero dwa tygodnie temu, lecz jeszcze nie wschodzą, bo było bardzo zimno. — Przecież jeszcze dnia 30 Kwietnia mieliśmy tu śnieg i gołoledź, które trwały 3 dni, do 2go Maja, a potem do 8go Maja ciągle zimne deszcze. — Tu kraj zimniejszy niż u was w Texas, więc tu żniwa późniejsze. — Co się tyczy robotników na farmach, to dotąd nie bardzo ich potrzebowano na farmach, bo przy zimnem powietrzu robót dotąd wiele nie było na roli. W miastach tu także zastój w pracy, więc wiele tysięcy ludzi chodzi bezczynnie bez pracy i bez zarobku.)

(Spóźnione)

Footedalé, Pa., dn. 6go maja, 1908.

Szan. Redakcyo!

Upraszam o łaskawe zamieszczenie w łamach „Wielkopolanina'' tych kilka słów, które zamierzam skreślić z naszego, — jak niektórzy się wyrażają, — na końcu świata umieszczonego i deskami zakutego — Footedale.

Otóż najpierw wypada mi do zanotowania to, że w tych dniach t. j. 1, 2 i 3go Maja, w naszym parafialnym kościele św. Tomasza odbyło się 40-godzinne Nabożeństwo. Księży do pomocy naszemu dzielnemu i zacnemu proboszczowi przybyło wielu, a mianowicie: (których pamiętam) Wny ks. W. Odziemczewski, z Donora, Pa., ks. Jastrzembski z Pittsburga, ks. Jaworski z Glassport, Pa., ks. Pikulski z New Kensington, Pa., ks. Garstka z Elsworth, Pa., ks. Krupiński z Mammoth, Pa., ks. C. Tomaszewski, opiekun polskich Sierotek z Emsworth, Pa., ks. Orzechowski z Everson, Pa., ks. Banasiewicz z Glendale, Pa., Ks. Dereszkiewicz z Latrobe., Pa., ks. Rykaczewski z Braddock, Pa., i inni.

Pomimo, że parafia św. Tomasza jest wielką, bo składa się z około 600 polskich rodzin, ludzi w pierwszych dwóch dniach było stosunkowo w kościele mało, chociaż księży było wiele, nabożeństwa odprawiały się uroczyste a kazania były piękne i budujące. Przeważnie nie widać było tych, którzy mieszkają na odleglejszych „plejzach'' naszej parafii. Co było powodem ich opieszałości, nie wiem. A może to, że pogoda przypisała bardzo licho, bo ostatni dzień kwietnia i pierwszy maja ze śnieżycą, przy takich warunkach i powietrze znacznie się oziębiło. A więc ci wszyscy odleglejsi parafianie baczni na wszystko, obawiali się może, aby gdzieś w drodze nie „zamarznąć'' aż do śmierci a w ostateczności nie nabawić się kataru. Przetoż woleli zostać w domu i psocić się gospodyni przy garnku z beefsteakiem, — (gdyż w tych czasach wszystkich dni się nie pracuje) zamiast pójść do kościoła wysłuchać Mszy św., kazania i oddać cześć Panu wystawionemu publicznie przez te trzy dni. (Przypisek Redakcyi: A może owe delikatne ananasy są z cukru, więc bali się, aby się nie roztopili na deszczu?..)

Nabożeństwo rozpoczął uroczystą sumą Wny ks. Jaworski z Glasport, a piękne i stosowne kazanie wygłosił Wny ks. W. Odziemczewski z Donora, Pa. Ale za to w niedzielę, mianowicie na sumie, — kościół był po brzegi wypełniony, a Wny ks. C Tomaszewski wygłosił jak zwykle, piękne kazanie i zakończył tegóż dnia Nabożeństwo uroczystemi Nieszporami, a kazanie do głębi serca poruszające wypowiedział Wny ks. Orzechowski z Everson, Pa.

Nasze Towarzystwa na Footedale też godne uwagi, stawiły się solidarnie tak na rozpoczęcie jako i zakończenie nabożeństwa. Tow.św. Tomasza, grupa dość liczna, potem Tow. św. Stanisława a na ostatku Ułani św. Jadwigi, prezentowali broń. Tylko szkoda, że tych ostatnich jest nie wielu.

Kościół nasz na Footedale niedawno jeszcze jak postawiony pod nadzorem obecnego naszego proboszcza Wgo ks. I. Ostaszewskiego. Jakkolwiek jeszcze nie dostatecznie zaopatrzony wewnątrz ale pobudowany gustownie i przedstawia się w konstrukcyi wspaniale.

Na gruncie kościelnym porządek wzorowy; plebania nie duża ale wygodna; piękny domek dla organisty, hala na mityngi; szkoła. Chodniki cementowane we wszystkich kierunkach; plantacye trawy, szkółka drzewek, wodotryski i t. p. urządzenia.

Wszystko to świadczy dodatnio o zabiegach i staraniach proboszcza, dając przy tem nie jednokrotnie dowody prawdziwego poświęcenia się dla dobra parafii jakoteż i pożytku dusz swej owczarni. To też widocznem, że ludek nasz widzi i ocenia te zabiegi, wykazując swą wdzięczność już to przez swe przywiązanie już to przez szacunek ku swemu Duszpasterzowi.

Polacy na Footedale już doczekali się rozpoczęcia pracy w kopalni i przy koksiarniach. Bo dotychczas poniekąd zmuszeni byli do wypoczynku. A to z powodu tego, że jakaś ręka syna słonecznej Italii wznieciła ogień z zemsty za wydalenie z pracy. Stało się to jeszcze w Grudniu r. z. i cały typel,— nie mając pod ręką właściwych maszyn i narzędzi do gaszenia ognia, — stanął w godzinie w płomieniach i stopniał. Polacy tym sposobem pozbawieni pracy, jakoś nie szukali jej gdzieindziej ale cierpliwie czekali do czasu wybudowania nowego typla. Jest tu 60 do 70 rodzin, są wszyscy porządni i spokojni a przedewszystkiem zapobiegliwi. Świadczy to, iż przez kilko-miesięczne bezrobocie bieda im ostatecznie nie dokuczyła. — Zatem jeżeli Szanowna Redakcya po ocenieniu korespondencyi, nie odrzuci do kosza tejże, to w przyszłości tak-że a jak-że. **Parafianin.**

(Od Redakcyi: — Dziękujemy serdecznie za korespondencyę i za obietnicę dalszych korespondencyi — powyższą korespondencyę otrzymaliśmy jednakże dopiero we środę, dnia 6go maja, po południu, — gdy już gazetę naszą drukowano, więc niepodobna było tej korespondencyi zamieścić w owym numerze i trza ją było zostawić do następnego, t. j. tego tygodniowego numeru. W każdym razie, serdeczne dzięki! Prosimy częściej! Dzięki za **już** a prosimy o **jeszcze.**

Redaktor.

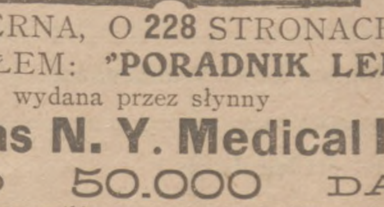
Złota Księga

Ofiarodawca	Cegiełki	$
Przyjaciel sierót, Allegh.	20	5.00
N. N. z Brooklyna	8	2.00
Jan K.	8	2.00
Ks. N. N. z R.	20	5.00
Mała Zosia	2	50
Dobry Kostuś	2	50
Ks. C. Tomaszewski z misyi	120	30.00
Paweł Łozowski	4	1.00
Józef Węgrzyn z Middletown, W. Va.,	20	5.00
M. Kantara, Pittsburg,	5	75

Podziękowanie.

Wszystkim szlachetnym Ofiarodawcom niech Bóg tysiąckrotnie wynagrodzi za pamięć o Sierotkach. — Modlą się one za swych kochanych Dobroczyńców, by Im Bóg dopomagał i we wszystkim błogosławił i tyle udzielał by i na dal biedne opuszczone sierotki — wspierać mogli.

Życzliwy w X-ie
Ks. C. Tomaszewski, C. S. Sp.

EXTRA!! EXTRA!!

NOWA OBSZERNA, O 228 STRONACH KSIĄŻKA POD TYTUŁEM: "PORADNIK LEKARSKI"
wydana przez słynny
The Collins N. Y. Medical Institute
DARMO 50.000 DARMO

Książka ta zawiera **wszystkie nazwy i opis chorób,** sposób ich leczenia, oraz anatomiję o budowie ludzkiego ciała, a także o męzkich i żeńskich płciowych ustrojach, z mnóstwem odpowiednich do tekstu, tuszowych rycin.

Z książki tej **każdy chory pozna swoją chorobę i co mu brakuje** i tym sposobem łatwo dojdzie do dobrego zdrowia.

Jeśli zatem macie zamiar udać się do doktora, to wprzód, zanim to zrobicie, przeczytajcie uważnie tę nową książkę, która jedynie została opracowana i wydana dla Waszego dobra i szczęścia. Książka ta, jako lekarski podręcznik, **powinna się znajdować** nietylko w każdym familijnym domu, lecz i u pojedyńczych osób.

Każdy który tylko przyśle 10c. na przesyłkę w znaczkach pocztowych, otrzyma ją DARMO. Pierwsza oferta jaką zrobiono dla Polskiej ludności.

Korzystajcie zatem wszyscy z tej wielkiej oferty i poświęcenia dopóki zapas niewyczerpan, i jeśli Wam miło cieszyć się zdrowiem, wówczas zaraz wypiszcie tę książkę. Listy adresujcie na imię wszechstronnie słynnego:

The Collins N. Y. Medical Institute
140 West 34th St. NEW YORK, N. Y.

Słynny na cały świat i znany jako najlepszy specjalista chorób prywatnych i chronicznych

Dr. KOLER,

posiadający najlepsze dyploma i mający przeszło 16 lat ekspirencyi w leczeniu rozmaitych cierpień ludzkości. Wyleczył tysiące ludzi z niebezpiecznych chorób, którzy z wdzięczności rozgłaszają imię Dr. Koler i polecają swym znajomym, nazywając go dobrym Samarytaninem obecnego wieku.

Jego porady są bezpłatne a otwarte i pełne współczucia. Jego skuteczność w leczeniu jest dowiedziona, — przez setki podziękowań od wdzięcznych jemu pacyentów. Dr. Koler leczy wszelkie choroby skutecznie. Specyalność jego jest w leczeniu zastarzałych chorób nerkowych i reumatyzmu, kataru głowy, nosa, gardła i kanałów oddechowych, kataru żołądka i kiszek, liszaji, parchów, wyrzutów, zastarzałych ran, świerzbu, choroby pęcherza lub nerek, epilepsyę, i wszelkich chorób pochodzących z krwi. On leczy z jak najlepszymi skutkami wszelkie **choroby kobiece,** a zwłaszcza zastarzałe CHOROBY MACICZNE. On zwraca szczególną uwagę na wszystkie **choroby prywatne** i zaraźliwe (czy to nabyte lub z rodziców przekazane) jako to: syfilis, utrata siły męskiej, następstwa onanii itp., i leczy je prędko i skutecznie. Nie trzeba się wstydzić, lecz leczyć natychmiast, gdyż zaniedbanie się sprowadza gorsze następstwa i złe skutki na przyszłość. Należy pamiętać, że jednorazowe przybycie do biura i zasięgnięcie porady lekarza, więcej znaczy niż 20 listów pisanych przez pacyenta. Dr. Koler mówi po polsku i sam daje poradę chorym, bez pomocy tłumaczów, których znajdziecie w każdem innem doktorskim biurze w Pittsburgu.

Godziny Przyjęcia: Od 9-ej rano do 9-ej wieczór. W niedzielę od 9 rano do 4 po południu.

Dr. KOLER, 644 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

WÓDKA.

My sprzedajemy więcej Wódki wprost konsumentom jak wszelkie inne destylarnie lub składy wódek w Ameryce. Przyczyną tego jest to, że dostajecie od nas towar czysty, prawdziwy, niefałszowany po cenach jak inni destawcy płacą. Jeżeli towar nie jest zadawalniający, prosimy go zwrócić, a my pieniądze wam napowrót zwrócimy.

Do każdego zamówienia wynoszącego $5.00 lub więcej, my opłacamy fracht lub Express na zachód aż do Chicago, lub na wschód aż do New Yorku.

Poza miejscowości wyżej wymienione opłacamy fracht i Express od zamówienia na $10.00.

Pieniądze można wysyłać przez pocztowy lub Express Money Order lub w registrowanych listach.

Kilka cen podajemy poniżej:

	Za Galon		Za Galon
Czerwona lub Biała Wódka	$1.50	Rum	$2.00
Torkol lub Sliwowica	$2.50	Czerwone lub Białe Wino	$1.00
W lepszych gatunkach wyżej.		Piszcie po nasze spec cenniki.	

Morris Forst & Co. 200 Smithfield Str., cor. 2-nd Ave Pittsburg, Pa.

Dr. WIX mówi:

Lecze codziennie rozmaite gatunki

RUPTURY

Bez lekarskiej operacyi. Bez wstrzymania od pracy. A za małą zapłatę.

Jestem graduowanym i licensowanym lekarzem; mieszkam w Pittsburgu od wielu lat i mam tutaj jak najlepszą reputacyę. Jestem najlepszym doktorem w tym kraju co do leczenia ruptury i sekretnych chorób. Wyleczyłem tysiące ludzi z Pittsburga i okolicy, których możecie o to zapytać. W ostatnich czasach żaden lekarz nie ma takiego rekordu jak ja. Chciałbym, abyście sami ocenili mą pracę. Dr. WIX.

MOJ REKORD. Wyleczyłem tysiące osób z Ruptury, więc i ciebie wyleczę.

WARICOCELE I HYDROCELE (Fałszywa Ruptura.) (Wodna Ruptura.) Wyleczenie Gwarantowane.

Tysiące czytelników tego pisma i ich przyjaciele cierpią tortury, spowodowane przez rupturę i noszenie paska. Dużo z was pracuje ciężko i musi użyć całej siły. Człowiek, mający rupturę, zmuszony jest nosić pasek, który podczas pracy dokucza mu straszliwie. Rzućcie pasek, gdyż nie robi różnicy, ile za niego zapłacicie, on was nigdy nie wyleczy. Jeżeli przypuszczacie że pasek was wyleczy, będziecie cierpieć całe życie i nosić go do grobu.

PASEK nigdy RUPTURY nie wyleczy.

Czytajcie, co dla Was mogę zrobić.

Mogę gruntownie wyleczyć was z Ruptury bez użycia noża i przeszkody w pracy, co czynię już od wielu lat. Wyleczyłem tysiące ludzi z Ruptury podobnej do wasze i są oni teraz zdrowi i zdolni do najcięższej pracy bez noszenia paska.

Czemu nie chcecie, abym was wyleczył?

Moj sposób leczenia Ruptury nie jest bolesnem, a że czyni to specyalista jak a, więc absolutne wyleczenie jest pewnem. Operacya nożowa, jak robią to w szpitalach, jest zdradliwa, musisz przeleżeć kilka tygodni w łóżku, a wyleczenie nie jest pewnem.

Więc co wolicie?

Przyjdźcie do mnie, Za egzaminacyę nie liczę nic. Jeżeli mieszkacie blisko, możecie przychodzić do mnie raz w tygodniu aż do wyleczenia; jeżeli zaś mieszkacie za daleko, przyjedźcie do mnie, a w przeciągu dwóch tygodni was wyleczę.

Piszcie po książkę, drukowaną po polsku, a ta was objaśni o moim leczeniu.

HEMOROIDY, FISTULA i choroby Kiszki Leczę zupełnie, bez noża, ani też innych instrumentów.

Hemoroidy i Fistula, sprawiające nieznośne bóle, które lekarstwami tylko cośkolwiek uśmierzyć można, leczę radykalnie według mojej metody

Piszcie po ilustrowane książki DARMO! Książka No. 1. Ruptura i Hydrocele. Książka No. 2. Waricocele. Książka No. 3. Hemoroidy i Fistula.

Porada darmo! Ceny umiarkowane. Ugoda na kredyt.

Dr. G. B. WIX, SPECYALISTA RUPTURY. I KISZKI ODCHODOWEJ. Pokój 201-202 New Werner Bld.
631 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

GODZINY OFISOWE: od 9 rano do 4.30 popoud. i od 6 do 8 wieczór
GODZINY OFISOWE: w niedziele od 1 do 4 popołudn.

Opowiadanie historyczne z czasów Jezusa Chrystusa.

BEN-HUR.

Napisał Lew. Wallace.

(Ciąg dalszy.)

Wśród sieci, które, z pokorą wyznaję, sam się uwikłać dałem, mam prawo żądać od ciebie odpowiedzi na jedno pytanie — tę odpowiedź winną mi jesteś i pytam cię, od kogo wiesz te rzeczy o mnie? Niech wiem w ucieczce, czy niewoli, niech wiem nawet przy skonaniu, kogo mam przekląć! Niech mi przekleństwo, które zostawię zdrajcy, — będzie pociechą, jako przekleństwo człowieka, który w życiu niczego prócz niedoli nie zaznał! Teraz raz jeszcze powtarzam: Kto ci powiedział to, co wiesz o mnie.

Nie wiedzieć czy szczerze, czy nie — dość, że twarz Egipcyanki zajaśniała współczuciem.

— Są w mej ojczyźnie, o synu Hura — rzekła — ludzie, ktôrzy tworzą obrazy z różnokolorowych muszli, — zbieranych na morskich wybrzeżach po burzy. Te muszle pocięte nn kawałki, układają na taflach z marmuru. — Czy ci to porównanie nie daje wskazówki? Dosyć będzie, gdy powiem, że od jednego zebrałam pełną dłonią główne okoliczności, od drugiego garść drobnych szczegółów, co wszystko złożyłam w całość i byłam szczęśliwą, jak nią może być kobieta, która ma w swym ręku mienie i życie człowieka, z którym — tu zatrzymała się, tupiąc nogą i odwracając się, jakby dla ukrycia nagłego wzruszenia; poczem z wyrazem pełnym ciężkiego postanowienia dokończyła zdania — z którym nie wie, co zrobić.

— Nie mogę na tem poprzestać — rzekł Ben-Hur niewzruszony jej zuchwalstwem — to nie dosyć. Jutro możesz postanowić, co ze mną zrobić, a ja dziś umrzeć mogę.

— To prawda — dodała szybko z pewną przesadą — zresztą mogę ci powiedzieć: coś wiem od szeika Ilderima, gdy wraz z moim ojcem mieszkał w jaskini na pustyni. Noce tam spokojne, ściany namiotu cienkie i łatwo przez nie słyszeć mogą ptaki i chrząszcze, co latają w powietrzu.

Śmiała się ze swego zakończenia i mówiła znowu:

— Inne materyały, niby odłamki muszli, przydatne do całości, mam od....

— Od kogo?

— Od syna Hura.

— I nikt więcej nie dostarczył ci treści?

— Nikt — odparła,

Hur odetchnął i rzekł swobodnie:

— Przyjm me podziękowanie. Nie dobrze kazać czekać Sejanusowi.Pustynia umie strzedz tego, co raz pochwyci. Pokój tobie Egipcyanko!

Dotąd stał z odkrytą głową, teraz wziął zawój, co mu się zwieszał z ramienia i wkładając go, miał się ku odejściu. Ale ona wstrzymała go, a w zapale wyciągnęła nawet rękę ku niemu.

— Zostań — rzekła.

Spojrzał na nią, ale nie ujął dłoni, choć blaskiem klejnotów wabiła, bo poznał z jej obejścia, że główny powód tej dziwnej sceny, dopiero teraz na jaw wyjdzie.

— Zostań i nie przerywaj; gdy się dowiesz, synu Hura, że wiem, dla czego szlachetny Aryusz zrobił się swym dziedzicem. Na Izis! na wszystkie bogi Egiptu, przysięgam ci, że drżę, gdy myślę o tobie, tak walecznym i szlachetnym i widzę w ręku dostojnika, który nie zna, co to wyrzut sumienia. Część twej młodości upłynęła w wielkiej stolicy, czemże będzie dla ciebie pustynia, jako przeciwieństwo dawnego życia? Zważ, jak ja to czynię, bo wierzaj mi, żal mi cię, żal! Więc zrób co chcę, a uratuję cię, klnę się na naszą świętą Izydę! — Słowa prośby wymówiła tak miękko i poważnie, zresztą tak była piękną, że niepodobna było się całkiem oprzeć urokowi.

— Ja wierzę ci prawie — odparł Ben-Hur głosem pełnym wahania, przecież niskim i niewyraźnym. Nie umiał się jej sprzeciwić a jednak podejrzywał ją.

— Doskonałe szczęście może kobieta znaleźć tylko w miłości, ale największe zwycięstwo męża, polega na pokonaniu samego siebie, o to pokonanie, o to zwycięstwo, o to szczęście — ja dziś chcę błagać ciebie, książę!

Mówiła te słowa szybko i z wielkiem ożywieniem; zaprawdę nigdy nie wydała mu się tak piękną, ani tak czarującą.

— W dzieciństwie twojem miałeś przyjaciela. Kłótnia rozdzieliła was na zawsze — jesteście sobie wrogami. Zrobił ci krzywdę. Po wielu latach spotkałeś go w cyrku w Antyochii.

— Messala....

— Tak, Messala. Tyś jego wierzycielem. Zapomnij przeszłości, przypomnij go jak przyjaciela, wróć majątek który stracił w zakładzie, ratuj go. Cóż sześć talentów dla ciebie? To drobnostka, nawet nie tyle, co pączek spadający z krzewu pełnego liści. A dla niego.... ach, on kaleka! Jeśli go spotkasz kiedy, już tylko z ziemi ku tobie wznosić będzie oczy. O synu Hura, szlachetny książę! dla Rzymianina, jego pochodzenia, nędza gorsza od śmierci! Ratuj go panie, od nędzy. Niechaj nie żebrze, o panie!

Jeśli szybkość, z jaką mówiła, była przebiegłością obliczoną na to, aby mu nie dać czasu do namysłu, to myliła się, nie pamiętając, że są przekonania, co się nie liczą z myślami. Jemu zdało się, gdy nareszcie wstrzymała potok słów i czekała na odpowiedź, że z poza jej ramienia widzi Messalę, a wyraz twarzy Rzymianina nie nosił śladów nędzy, tem mniej nie miał nic przyjacielskiego; — widniała w nim taż sama patrycyuszowska ironia i duma, równie oburzająca jak dawniej.

— Messali nie dam nic. Postanowienie moje jest niezmienne — postępuję jako Rzymianin przeciw Rzymianinowi! Ale powiedz, czy to o — czy to Messala przysłał cię do mnie z tą prośbą?

— On jest szlachetny i ma cię za wielkodusznego.

Tu Ben-Hur położył rękę na ramieniu kobiety.

— Kiedy go znasz tak dobrze, piękna Egipcyanko, powiedz mi, proszę, czy zrobiłby dla mnie to, czego ode mnie żądasz? Odpowiedz, zaklinam cię na Izis! Odpowiedz — jeśli kochasz prawdę!

W dotknięciu ręki, w spojrzeniu oczu, tkwiło naleganie, prawie rozkaz.

— Och! — zaczęła — on jest.....

— Rzymianinem, chciałaś powiedzieć, myśląc, że kiedym Żydem, to inną jest miara naszych wzajemnych powinności; ja dla tego, żem Żyd, mam mu darować wygraną, bo on Rzymianin. Jeśli masz jeszcze co do powiedzenia, córo Baltazara, to mów prędko, prędko; bo na Boga Izraela, gdy się krew we mnie rozgrzeje, zapomnę, żeś kobietą i piękną! Zaprawdę, mogę ujrzeć tylko szpiega, co tem dla mnie wstrętniejszy, że jego panem Rzymianin! Mów więc, co masz mówić!

Odtrąciła jego rękę, stanęła w świetle i z niepohamowaną złością w oczach i głosie wołała:

— Ty, co pijesz drożdże, a jesz strączki! Ty mogłeś przypuścić kiedy, że cię kochać będę, gdym pierwej ujrzała Messalę? Tyś z tych, co zrodzeni, by jemu służyć! On żądał tylko sześć talentów, ale nie ja, ja ci mówię, musisz do sześciu dołożyć dwadzieścia — czy słyszysz — Dasz dwadzieścia! Tak, tak, musisz zapłacić za to, żeś bez jego pozwolenia mój mały pocałował palec. I to wchodzi w rachunek, żem szła z tobą, udając uczucie, chociaż czyniłam to w jego służbie. Słuchaj dalej, jeśli jutro o dziewiątej ten kupiec, co jest zarządcą twych pieniędzy, nie będzie miał rozkazu wypłaty dwudziestu sześciu talentów Messali — pamiętaj, że tyle! — jeśli nie, to będziesz miał do czynienia z Sejanusem. Radzę ci, bądź roztropnym i bywaj zdrów!

Szła ku drzwiom, lecz zastąpił jej drogę.

— Iście, stary Egipt żyje w tobie — rzekł. — Jeśli ujrzysz Messalę jutro, czy pojutrze, tu, czy w Rzymie, powiedz mu... tak, powiedz mu, że mam napowrót wszystko, co miałem, wszystko, czego mnie pozbawił, nawet te sześć talentów. Powiedz mu, że przeżyłem galery, na które mnie wysłał i raduję się jego nędzą i niesławą; powiedz mu, że niemoc ciała, której ja byłem sprawcą, jest przekleństwem Boga Izraela, zesłanem na niego za to, że uciskał słabe i niemocne; powiedz mu, że moja matka i siostra, które zamknął w więzieniu Antonii, by tam były łupem trądu i śmierci, żyją i są zdrowe, dzięki mocy tego Nazarejczyka, z którego się naigrawasz i którym gardzisz; powiedz mu, że na dopełnienie mego szczęścia są mi zwrócone, i że żyć będę otoczony ich miłością, ta zaś stokroć zastąpi mi te podłe namiętności, któreś ty we mnie wzbudziła; powiedz mu, przewrotna istoto, dla swego i jego spokoju, że gdy Sejanus zechce mnie ograbić, nie znajdzie nic, bo dziedzictwo po duumwirze sprzedane wraz z willą pod Misenum a pieniądze za nie, nie do pochwycenia, bo zmienione na inną monetę. Wiedz dalej, że domy, towary, okręty i karawany, któremi zarządza Simonides i książęce gromadzi zyski, są uprawnione listem bezpieczeństwa z podpisem Cezara. Niech wie Messala, że go mądra głowa kupca z Antyochii uprzedziła, a Sejanus był tak rozsądny, że wolał coś otrzymać drogą daru, niż wielki zysk zebrany krwią i krzywdą. W końcu powiedz mu, że gdyby rzeczy stały inaczej i cały majątek był w mym ręku, jeszcze potrafiłbym się obronić i znalazł drogę, aby on nic nie dostał — bo darowałbym mienie moje Cezarowi! Tego, Egipcyanko, nauczyłem się w Rzymie! Powiedz mu jeszcze, że nie posyłam mu przekleństwa w słowach, ale jako usposobienie mej niewygasłej nienawiści daję mu kogoś, co jest zbiorem wszelkich przekleństw i złorzeczeń. Gdy spojrzy na ciebie, córo Baltazara, a ty mu to poselstwo powtórzysz, jego rzymska przebiegłość odgadnie, co myślę. Idź — teraz i ja odchodzę.

Przeprowadził ją do drzwi i z ceremonialną grzecznością przytrzymał kotarę, póki nie przeszła progu.

— Pokój jej — rzekł, gdy znikła.

Gdy Ben-Hur wychodził z gościnnej komnaty, — szedł z głową spuszczoną na piersi, dziwując się, że człowiek z połamanemi krzyżami, może jeszcze mieć tak zdradne zamiary i tak zgrabne narzędzia.

Pycha młodzieńca wiele ucierpiała, gdy spojrzawszy wstecz, przypomniał sobie, że nigdy nie posądził Egipcyanki o związki z Messalą i że przez parę lat szedł ślepo za nią, oddając na jej łaskę i niełaskę siebie, swoich przyjaciół, a co najgorsza — wielki cel, któremu się miał poświęcić. Ciężkie nie do zniesienia było upokorzenie Ben-Hura, i mówił do siebie: „nie oburzała się na Rzymianina, gdy jej o mało nie przejechał u kastalskiej krynicy"! — Rozważając to wszystko, tarł ręce z zakłopotaniem, a w końcu dodał, iż tajemnicze wezwanie do pałacu Iderne przestaje być tajemnicą.

— Chwała Bogu, że mnie ta kobieta bardziej nie usidliła! Widzę wyraźnie, że jej nie kochałem wcale.

Zdało mu się na razie, jakby się zbył ciężaru i lżejszem sercem wyszedł na terasę; znalazłszy się w miejscu, z którego jedne schody wiodły na dół, a drugie na dach — obrał drugie, i stanął na najwyższym stopniu.

— Byłżeby Baltazar uczestnikiem zdrady? Nie, w jego wieku rzadko się spotyka obłudę; nie, on jest mężem czcigodnym.

Z tem wewnętrznem przekonaniem spojrzał wokoło. Księżyc świecił w pełni, a jednak niebiosa, gorzały łuną palących się ognisk na ulicach i otwartych podwórzach miasta. Powietrze brzmiało chóralnymi śpiewami prastarych psalmów Izraela, pełnych żałosnej i płaczliwej melodyi. Z rozkoszą słuchał ich Ben-Hur, niezliczone głosy zdawały się mówić: — Słuchaj, synu Judy, jako czcimy Pana i Boga, dowodząc zarazem miłości dla tej ojczyzny, którą nam dał. Czemuż o Panie, nie ześlesz Geleona, Dawida lub Machabeusza, bo otośmy gotowi.

Był on w wyjątkowem usposobieniu, w takich chwilach umysł zdolen jest sobie wytworzyć najnieprawdopodobniejsze fantazyę, to też powyższe słowa były niejako wstępem, po którym ujrzał oblicze Nazarejczyka.

I dziwna rzecz! Oblicze to w łzach skąpane, pełne niewieściej słodyczy, widział tuż przed sobą, gdy przechodził dach, idąc ku balustradzie z północnej strony. W wyrazie tej twarzy nie było nic wojennego, przeciwnie, opromieniał ją majestat niebios, co w ciszy wieczoru patrzy na wszystko ze spokojem, niczem nie zamąconym. — Zjawisko to przywiodło wszystko na pamięć i znów zapytał: Kimże On jest?

Machinalnie spojrzał Ben-Hur poprzez balustradę na dół w ulicę, o potem zwrócił się ku letniemu domowi.

— Niech czynią co chcą. Niech się odważą na najgorsze i najniebezpieczniejsze rzeczy — rzekł idąc z wolna — nie przebaczę nigdy Rzymianinowi, nie podzielę się z nim, ani nie porzucę miasta ojców moich. Raczej zwołam Galilejczyków i stoczę bitwę. Nasze bohaterskie czyny zgromadzą do jedności pokolenia, a Ten, co dał niegdyś Mojżesza, da i teraz wodza, jeśliby mnie zabrakło. Gdyby nie chciał ich wieść Nazarejczyk, to pewnie nie brak jeszcze takich, co pragną śmierci za wolność.

Dom letni mało był oświetlony, gdy Ben-Hur zbliżył się, zajrzał do wnętrza. Cień padał na podłogę od kolumn podpierających namiot, a spojrzawszy wewnątrz, ujrzał krzesło Simonidesowe ustawione w miejscu, z którego najlepiej było widać plac targowy. — Zacny mąż wrócił— pomyślał — pomówię z nim, jeśli nie śpi i zbliżał się ostrożnie do krzesła. Gdy się pochylił przez poręcz, ujrzał Esterę wsuniętą w krzesło i w śnie pogrążoną. Włosy rozwiane spadały jej na twarz, oddychała wolno, lecz nierówno — raz nawet, zdało się mu, że westchnęła i załkała. Może westchnienie — może samotność, w jakiej ją znalazł, nasunęła mu myśl, że sen jej, to wypoczynek po cierpieniu, a nie po pracy. Natura zsyła dzieciom taką ulgę, Estera zaś była dla niego zawsze dzieckiem.

Położył rękę na poręczy krzesła i myślał:

— Nie zbudzę jej. Cóżbym jej powiedział... nic, prócz tego chyba że ją kocham..... Tak, jest córką Judy i w niczem niepodobną do Egipcyanki, tam próżność — tu poświęcenie. Pocóż mam pytać, żali ją kocham, raczej drżę, czy ona mnie kocha? — Jednak od początku okazywała mi przyjaźń. Pomnę owego wieczora w Antyochii, gdy stojąc na tarasie, tak mnie rzewnie prosiła, bym nie zaczepiał Rzymu i dopytywała się o willę pod Missenum i życie, które tam pędzić można. Aby jej dać poznać, iż rozumiem jej myśli i uczucia, pocałowałem ją. Czy też pamięta to pocałowanie? Może zapomniała, — ja nie... i kocham ją.... Nikt jeszcze nie wie, że odzykałem moich. Egipcyance wzdrygałem się to powiedzieć, ale ona, ta maleńka, ucieszy się wraz ze mną, przyjmie je z miłością i usłuży sercem i ręką. Dla matki mojej będzie córką; w Tirzy znajdzie siostrę. Zbudzę ją i powiem... nie jeszcze nie.... niech wpierw przepadnie czarodziejka Egiptu! Poczekam na lepszą chwilę, a ty śnij słodko, piękna Estero, dziecię obowiązku córo Judy!

— I wyszedł równie cicho, jak wszedł.

ROZDZIAŁ XL.

Na ulicach świętego grodu roiło się od ludzi. Jedni szli w tam tę stronę, drudzy wracali, inni znów, i tych było najwięcej, gromadzili się u ognisk, gdzie pieczono mięso,śpiewano i rozmawiano. Zapach pieczystego, palmowego i cedrowego drzewa, napełnia powietrze, a że to chwila w której wszyscy Izraelici są sobie braćmi, to i gościnność nie ma granic. Ben-Hura pozdrawiano co kroku i zapraszano do ognisk. On jednak dziękował uprzejmie, bo spieszył, by dosiąść konia i wrócić do namiotów nad Cedronem. —

By tam stanąć, trzeba mu było skrzyżować drogę, co się wkrótce stać miała widownią najsmutniejszego w chrześcijaństwie zdarzenia. I na tej drodze uroczystości właśnie dochodziły najwyższego punktu bo oto patrząc w górę ulicy, dojrzał Ben-Hur poza ogniskami, rząd zapalonych pochodni; gdziekolwiek pochód zbliżał się do gromady świętujących, milkły śpiewy i uciszały się wrzawy. Zdziwienie patrzącego wzrosło, gdy dostrzegł wśród dymu i płomieni świecące tarcze i końce włóczni, zdradzające obecność rzymskich żołnierzy. Co oni tu mają do czynienia, rzymscy legioniści, wśród świątecznej procesyi żydowskiej? Było to coś tak niesłychanego, że zgoła nikt nie mógł pojąć znaczenia tego wypadku.

Chociaż księżyc świecił jasno i rozniecono na ulicach ognie, kilku z orszaku niosło zaświecone latarnie. — Wyobrażając sobie, że pochód ten miał jakiś osobny cel, postanowił Ben-Hur stanąć tak blizko, aby rozpoznać wszystkich w orszaku. Podobnie i latarnie niosła służba uzbrojona w maczugi i ostro okute kije. Przyświecali oni starannie, bo w pochodzie szli starsi kapłani, rabini z długiemi brodami, gęstemi brwiami i sępimi nosami, potykając się nieraz po nierównym bruku. Idący tak uroczyście i wspaniale, to wszechwładni skrybowie wradzie Kaifasza i Hanny. Dokąd podążali? Nie do świątyni, bo do niej droga z Syonu, skąd prawdopodobnie wychodzili — wiodła na Xystus. Jeśli to procesya na cześć Pana, pocóż żołnierze?

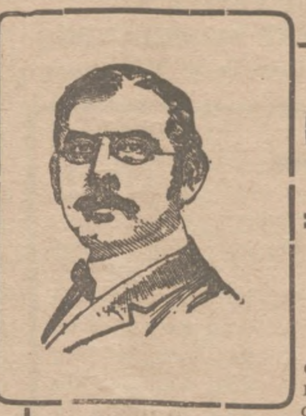
W jaskrawem tem świetle zwróciły uwagę Ben-Hura trzy postacie idące razem; szły one na czele, służba zaś, niosąca latarnie, szczególniej niemi się zajmowała. Pierwszego, co szedł po lewej stronie z kraju, poznał z łatwością, był to dowódzca straży, której powierzoną była świątynia. Drugi, po prawej, to kapłan równie wszystkim znany; za to człowieka, idącego w pośrodku, nikt nie znał. Szedł on, opierając się na swych towarzyszach, głowę spuścił na piersi i zdawało się, jakby chciał ukryć oblicze. Wyglądał jak więzień jeszcze nieoprzytomniały ze strachu, którym go nabawiła chwila schwytania, lub zbrodzień prowadzony na tortury, lub śmierć. Wiedli go dygnitarze, otaczano go staranną uwagą, wszystko to dawało poznać, że musi on być albo głównym powodem porusza jącym pochód, albo jest z nim w jakiś sposób złączonym — może to świadek lub przewodnik? Gdyby Ben-Hur wiedział, kim był ów człowiek, to reszty mógłby się snadnie domyślić. Chcąc więc koniecznie zobaczyć, przybliżył się odważnie do kapłana po prawej stronie i szedł z nim po równi. Wtem nieznajomy podniósł trochę głowę. światło latarni padło na twarz bladą, zmienioną, przerażoną; broda potargana, oczy zapadnięte, patrzyły niepewno z rozpaczą. Przebywając ciągle w bliskości Nazarejczyka, znał Ben-Hur wszystkich jego uczniów również dobrze jak samego Mistrza; na widok zmienionej twarzy prowadzonego zowołał:

— Iskaryota!

Zawołany zwrócił się, oczy jego padły na Judę, a usta zdały się poruszać, jakby chciał mówić; kapłan widząc to, uprzedził go i rzekł do Ben-Hura groźnym głosem: — Coś za jeden? Idź ztąd! — Juda ustąpił na chwilę — ale przy pierwszej sposobności wmieszał się znów w pochód. Tak idąc, przeszedł żaludnioną część miasta między wzgórzem Bezeta a fortecą Antonii, potem minął sadzawkę Betesda i Bramę Quiec. Wszędzie mnóstw obyło ludzi świętujących, a ci chętnie przyłączali się do pochodu, nie wiedząc wcale, dokąd dąży. U bramy łączyły się dwie drogi, jedna z nich szła na północ, druga do Betanii. Zanim Ben-Hur zdołał się zastanowić, czy iść dalej, lub którą obrać drogę, już go wepchnięto w ciemny wąwóz, a on jeszcze nie domyślał się po co i dokąd zdążają.

Wzdłuż wąwozu i na moście, panował wielki zgiełk, gdyż gromada, z której się składał pochód, urosła w tłuszczę, która idąc, tłukła o kamienie kijami i maczugami. Jeszcze parę staj, a pochód zwrócił się na lewo ku gajowi oliwnemu, którego kamienne ogrodzenie widne było z daleka.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Choroby Mężczyzn!

Specyalista chorób męskich w mieście Pittsburgu, który może mówić po polsku.

Nie czekaj, aż cały system opanowany zostanie chorobą — aż cały system nerwowy zostanie zwichnięty, a ty sam staniesz się niezdolny do pracy i obcowania z ludźmi.

Niepewne, połowiczne leczenie tylko szkodzi zdrowiu. Najgorsze przypadki, jakie leczyliśmy, są te, które niedobrze leczono, zanim się udano do mnie. Ja leczę przez zapobieganie chorobom i jestem przeciwny krajaniu i bolesnemu leczeniu. Każdy chory powinien być leczony jak najostrożniej i na stałe. Ja nie daję fałszywych i szumnych obietnic; ani nie obiecuję wyleczyć kogoś w paru dniach, aby ściągnąć jak najwięcej pacyentów. Lecz ja gwarantuję zupełnie bezpieczne i stałe wyleczenie w najkrótszym możliwie czasie, bez pozostawienia w systemie żadnych złych skutków. — Mój system jest tani i pewny. — Ja leczę:

Sekretne Choroby w 3 do 5 dniach.
Zakażenie Krwi w 30 dniach, — bez użycia merkuryusza lub potażu.
Strykturę bez bolu i bez noża.
Hydrocele w 24 godzin. bez operacyi.
Stracone Siły męskie leczę w 14 dniach.
Osłabienie narządów ciała i męskiści przywracam do normalnego stany w krótkim czasie.
Choroby Nerek, pęcherza i t. p. leczę bardzo prędko.
Reumatyzm najrozmaitszy, szybko.
Varicocele leczę w 15 dniach.
Wrzody i wyrzuty skorne leczę prędko i skutecznie.
Eczema i t. p. dolegliwości leczę w bardzo krótkim czasie.

Godziny Ofisowe: Od 9-tej rano do 9-tej wieczorem w dnie powszednie. W niedzielę od 9-tej rano do 4-tej po poł. Mieszkam w Pittsburgu od 15 lat w tem samem miejscu. Mówimy po polsku, rusku, słowacku i niemiecku.

Dr. LORENZ
614 Penn Ave. - - - Pittsburg, Pa.

JAKE YORK'S
Department Store.
FOURTH AVENUE w New O Keefe Bldg. CARNEGIE, - PA.

Największy skład Najnowszej mody UBRAN po nadzwyczaj zniżonych cenach.
DLA KOBIET, MĘŻCZYZN I DZIECI.

ELEGANCKIE UBRANIA od $4.00 do $30.00.
PIĘKNE KOSZULE warte 50c. po 33c.
ŁADNE KRAWATKI warte 50c. po 19c.
TRZEWIKI dla pań, panów i dzieci od 50c. i wyżej.

Eleganckie najnowszej mody Ślubne Suknie i Bluzki.
Eleganckie kapelusze po $2.50.
Rozmówić się można po polsku, litewsku i słowacku. Usługa skrzętna.

DARMO! Przy Zakupnie Ubrania Dajemy Prezenta wartości 75c DARMO!

1908 NOWEJ MODY 1908
Rolosy i Linoleum.
Największy Wybór w Mieście. TAPETY 3c. rolka i wyżej. Najniższe Ceny w Mieście.
M. H. HAGER
Stary 3546 Butler ul. przy 36 ul. SKŁAD TAPET. Uczciwy

KOMPLETNY KURS. Rok założenia 1891. STARANNA NAUKA.
JEDYNA INKORPOROWANA POLSKA
Szkoła Akuszerek
Dyplomy ważne na całą Amerykę.
Po bliższe szczegóły pisać do:
Dr. W. Statkiewicz, Prez. -- Polish College of Midwifery
825 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.
POLSKIE WYKŁADY. UMIARKOWANA CENA.

Dr. Regans Medical Co.
720 Penn Ave., Pittsburg.

Medyczna Kompania posiadająca w ofisie po polsku mówiących lekarzy, egzaminowanych w kraju, z którymi można się rozmówić w rodzinnym języku. Jeżeliś jest chory na jaką chorobę przeczytaj uważnie to ogłoszenie, jeśli chcesz odzyskać zdrowie.

Tysiące ludzi cierpią latami na choroby, które mogą łatwo być wyleczone gdyby mogli opowiedzieć swoje cierpienia w swej własnej mowie i gdyby się u nas leczyli. Gwarantujemy wyzdrowienie chorób wyleczalnych; my sami dostarczamy medycyn z własnego laboratoryum. Medycyny te importujemy ze starego kraju. Nasza kompania składa się z lekarzy, którzy mają długoletnie doświadczenie w szpitalach i którzy egzaminowani byli w sławnych uniwersytetach w starym kraju i byli w wojsku. Leczymy wszelkie wyleczalne choroby pod gwarancyą i wyleczyliśmy wiele takich chorób, których inni wyleczyć nie mogli. My nie prowadzimy żadnego humbugu i jeżeli widzimy, że choroba twoja jest niewyleczalna, to ci to zaraz powiemy i nie chcemy nic od ciebie. Uczciwość jest naszą polityką. Mamy tysiące takich ludzi cośmy wyleczyli i ci nam poświadczą.

Naszą specyalnością są choroby sekretne u mężczyzn i kobiet.
Leczymy wszelkie choroby sekretne pod gwarancyą.

Nie dajcie się humbugować patentowemi medecynami i szumnemi ogłoszeniami, co obiecują wyleczyć wszelkie choroby. Gdyś chory, to wstąp do nas a my ci powiemy co ci jest; jeśli nie możesz przyjść to pisz do nas, a my ci odpiszemy w twej mowie i damy darmo poradę.

Dr. REGANS MEDICAL COMPANY, 720 PENN AVE.
GODZINY: Od 9 r. do 6 w. W Srodę i Sobotę od 9 r. do 9 w. W Niedzielę od 9 r. do 4 po poł.
Telefon P. & A. 2171 F.

POLACY - AMERYKANSCY

Jako Spadkobiercy Konstytucyi 3go Maja.

My wszyscy — Polacy i Polki z pod wszystkich zaborów zamieszkali w Ameryce — powinniśmy być wykonawcami wielkiego Testamentu Narodowego, jaki pozostawili nam w spadku wielcy nasi reformatorowie, pragnący ocalić Ojczyznę naszą od ostatecznego upadku, a których imiona tęczowemi zgłoskami nadziei winny być wyryte w sercu każdego Polaka. Stanisław Małachowski, Hugo Kołłątaj i Stanisław Staszyc, Krasiński, Juljan Ursyn Niemcewicz — obok rycerskich postaci księcia Józefa Poniatowskiego i Kościuszki, — oto świetlane duchy naszego narodu, którzy wśród zapadającego już wtedy mroku niewoli, szlachetnością dążeń do odrodzenia Ojczyzny naszej — blaskiem swym opromienili życie narodowe. I gdyby nie nikczemność chciwych sąsiadów a głównie carycy Katarzyny, która, osadzając na tronie nieszczęsnego Stanisława Poniatowskiego — już wtedy planowała by ująć w jarzmo niewoli Królestwo Polskie — wiekopomny Akt Konstytucyi, wszedłby niebawem w życie, a zbudzony i powołany do obrony Ojczyzny lud — pracowałby pod kierunkiem światłych przewodników, by nie dopuścić do ostatecznego upadku.

Jakiebyśmy zarzuty nie czynili Stanisławowi Poniatowskiemu, musimy to przyznać, że był to król, pełen humanitarnych uczuć, wysoko wykształcony, a zatem pragnął, by i cały naród mógł korzysrać z dobrodziejstw oświaty. Kilka lat temu odnaleziono w Petersburgu, w mnóstwie skonfiskowanych papierów, które przeszło wiek cały spoczywały opieczętowane ważny dokument że Stanisław August pragnął wyrwać się z sideł, jakie zastawiła Katarzyna, w tym celu prowadził sekretne petrarkacye z dworami przychylnemi Polsce...... Niestety, usiłowania te spełzły na niczem w obec licznie uwijających się moskiewskich szpiegów, a kurjer wiozący ważne papiery od króla do Paryża został pomiędzy Poznaniem a Berlinem aresztowany.

W roku 1905 zmarły w Warszawie historyk ś. p. Rembowski pisze o tem w Tygodniku Illustrowanym, korzystając z materyałów dostarczonych mu przez przyjaciół z Petersburga.

W ostatnich, zresztą czasach Stanisław August usiłował naprawić swe błędy. Niestety, naród słaby liczebnie, nie mógł nic udziałać, w obec przewagi i siły — najbliższych mocarstw, tymbardziej, że wszelkie wysiłki zawiązania dyplomatycznych stosunków z obcemi dworami paraliżowała nikczemna caryca.

Doniosły akt Konstytucyi, którego ustawa, nosiła jedynie duchowe odrodżenie narodu i powoływał do obrony Ojczyzny wszystkich obywateli — nie mógł być aprobowany przez Katarzynę, która dopuścić nie chciała, by Konstytucya weszła w życie.

W obec tylu czyhających na Polskę wrogów — by ją coprędzej rozszarpać na strzępy — Konstytucya rozbudziła tylko śpiące umysły, rzucając otuchę przyszłym pokoleniom by pracowały nad duchowem odrodzeniem naszej Ojczyzny. — Historyczna w dziejach cywilizacyi całej ludzkości Konstytucya Polska, niosąca narodowi polskiemu — równość stanów, braterstwo, miłość — i wzywająca do obrony przed wrogiem cały naród — była zapoczątkowaniem kultury ducha polskiego, który w dziełach twórców, naszych wieszczów — poetów i wielkich pisarzy — bezustannie przypomina światu o naszem istnieniu, składając świadectwo, iż usiłowania wrogów, by nas wynarodowić — nigdy nie osięgną zamierzonego celu.

Trzeba się przenieść myślą pod koniec 18 stulecia, do stolicy naszej Warszawy, i odtworzyć sobie to co się działo, ów zapał narodu, owo podniesienie ducha i poruszenie wszystkich umysłów — by zadać kłam wrogom, że Polacy — tylko niezgodą przez życie idą.

Dzień 3 Maja 1791 roku w którym ogłoszono Konstytucyę — pozostanie dla nas, Polaków — po wieczne czasy — wielkiem świętem narodowem, a pełna humanitarności ustawa Konstytucyi dotąd jeszcze nie ma sobie równej.

Dnia tego ze wszystkich stron kraju ściągnęło mnóstwo ludu wszystkich stanów do Warszawy, przystrojonej odświętnie. Balkony okna udekorowano w kwiaty, dywany i godła, domy osnuto zielonemi wieńcami, a środkiem ulic cisnęło się mrowie ludu różnych klas i stanów w odświętnych narodowych strojach. A wszystkie serca braterską miłością biły — a radość opromieniała twarze — bo wszyscy pragnęli tę, chylącą się ku upadkowi, ojczyznę podnieść, uzacnić i uszlachetnić, by stawić czoło zachłannej chciwości sąsiadów. — W wielkiej sali sejmowej na zamku Królewskim panował niezwykły nastrój.......

Gdy o godzinie 11ej wszedł król — Stanisław Małachowski, jako marszałek otworzył posiedzenie; przemawiali posłowie różnych delegacyi, poczem przystąpiono do odczytania Konstytucyi.

Nie sposób odmalownć słowami tego czaru i zazhwytu, jakie wywołało każde słowo, tego tchnącego miłością braterską i miłością ku Ojczyźnie i narodowi — tego wielkiego Aktu.

Zapał porwał zgromadzonych a Król, poruszony do głębi duszy; powstał nagle i wobec narodu złożył przysięgę, że nowych praw strzedz będzie.

Prawa te niosły wolność o jakiej dotąd świat cywilizowany nie słyszał, — tę wolność zrodzoną w promieniach miłości bratniej, uszlachetnioną słońcem oświaty rodzinnej, owianej tchnieniem katolickiej wiary. A gdzieś tam w dali w różanych zorzach świtu budził się dzień odrodzenia.

Obce, przechwalające się swoją cywilizacyę narody z zdumieniem spoglądały w stronę Polski — która odrazu stanęła na niedostępnej i tyle wzniosłej wyżynie ducha. Bez teroru, mordu i rozlewu krwi twórcy Konstytucyi — idąc za głosem serca — dali odrazu to wszystko — o co inne narody krwawą toczyły walkę!....

Niestety Rzeczpospolita, wyczerpana z sił przez sąsiadów, a następnie opanowana przez żołdaków moskiewskich nasłanych przez nikczemną Katarzynę, którzy w roku 1792 w liczbie 100 tysięcy wkroczyłi w granice Królestwa Polskiego — odrazu zdławiły wszystkie swobody, wszelką wolność darowaną Aktem Konstytucyi narodowi Polskiemu. Twórcom Konstytucyi skonfiskowano majątki i ci musieli za granicą szukać schronienia, a mnóstwo zacnych ludzi i patryotów — już wtedy zesłano na Sybir.

A więc nie zwalajmy winy na jednostki, jak to bezustannie tchnący nienawiścią nasi wrogowie a z nimi i żydowscy — niewolnicy — socyaliści czynią — bo cały naród żył jednem życiem i pragnął szczęścia dla całej Ojczyzny.

Jeden czy dwóch sprzedawczyków, nie zaćmią sławy naszej czystej jak łza — pięknej, historycznej przeszłości.

W roku 1793 Moskale wraz z Niemcami dokonali drugiego rozbioru Polski, a natępnie dołączyła się do nich Austrya. I, oto, 117 lat obroża niewoli ściska na coraz to bardziej. Moskale i Prusacy z szczególniejszą zaciętością uwzięli się by nas gnębić, i zdławić wszelki objaw już nie politycznego ale narodowego życia.

W zacisze domów naszych wdziera się żołdak pruski i kozak moskiewski....

Ale obok tych wrogów, mamy jeszcze i innych — a tymi są żydzi i ich uczniowie socyaliści. Oni to, bezustannie niosą „czynną pomoc“ by razem z odwiecznemi wrogami zniweczyć naszą narodowość, podeptać w błocie swych nikczemnych „pouczeń“ — polskie tradycye i obyczaje, słowem pragną uczynić nas niewolnikami żydów, pod hasłem kosmopolityzmu i niby to „miłości braterskiej.“ Oni to pociągnęli w szeregi swoje tych wszystkich co mają zbrodnicze seaca i żyją jedynie dla tega, by chciwość swą nasycić kosztem tych którzy nie chcą do ich szajki należeć.

Lecz ci, co tak sarkają na wszelkie rządy i prawa — a gną się do kolan przed socyalistami — toć to, przecie, zdrajcy własnego narodu.

Żaden umysł dojrzały nie może się zgodzić na ich teorye — dlatego że jak bwóch kropel wody nie ma i nie było podobnych do siebie — tak też i ludzie nie są na jedną modłę stworzeni. Nie mówiąc już o tem, że wychowanie, wykształcenie oraz charaktery ludzkie wywierają swój wpływ na duszę ludzką — tak że nigdy w żadnych czasach nie napotka się grupy ludzi zupełnie równych sobie, i zupełnie zgodnych we wszystkich działaniach.

Jest tylko jedno święte wielkie i trwałe uczucie, które łączy naród w bratnim uścisku w jedną całość — a tem jest miłość Ojczyzny.

W słowie tym mieści się wszystko. Myśl o kolebce naszej pradziaków chacie, o łąkach i polach ojczystych, o tem wszystkiem co drogie i miłe sercu naszemu.

Socyaliści nam wszystko to prawem kaduka chcą odebrać i i w myśl pruskiego hasła — „gdzie chleb — tam ojczyzna“, przerabiają nas na ajryszów, żydow itp. Szkoda, że nie mogą wynaleść odpowiedniego typu człowieka, któryby posiadał wszystkie cechy nadsocyalisty, ażeby ów typ wchłonął w siebie wszelką rasę i narodowość... A ponieważ tego nie są wstanie dokazać, więc całą ich teoryę, wczesniej czy później, wiatr jak pajęczynę rozwieje.

Żaden rozumny polak nie da się nigdy przerobić i wynarodowić, a również i dzieci swe strzedz będzie od tej plagi socyalistycznej i wychowywać je w duchu polskim i szczerze katolickim.

Chociaż Ojczyzna nasza podzielona na trzy części — liczebnością jednak swoją i kulturą przewyższa wiele państw, które posiadają sąmoistny byt polityczny.

A im bardziej doznajemy ucisku ze strony naszych wrogów — dowód to nie słabości naszej lecz siły żywiołowej, która nas ocaliła od zagłady i która być może w niedługim czasie wybuchnie w wielki płomień zapału obejmie przeszło dwudziesto-pięcio milionowy nasz naród, który skruszy pęta niewoli!...

Więc precz z tymi, którzy twierdzą żeśmy za słabi, stokroć silniejsi duchem i cyfrą jesteśmy dziś, aniżeli za czasów ogłoszenia Konstytucyi... Ale nie spijmy, czuwajmy wiecznie i wychowujmy dzieci swoje tu szczególniej w Ameryce nie na rozpieszczonych fircyków yankesowskich, nie na trampów, wystających po rogach ulic pod cuchnącemi odorem wódki — drzwiami szynkowni — lecz łączmy się w towarzystwa, nie po to, by tam znów pić, lecz aby uczyć się — czytać pisma polskie, poznawać dzieje ojczyste, aby kochać przeszłość naszą i Ojczyznę — pamiętając zawsze o tem, żeśmy tu nie żadni rdzenni obywatele — ale tymczasowi tułacze.

Tutaj w Ameryce właśnie, powinniśmy pielęgnować język ojczysty, zachowywać nasze obyczaje i utrzymywać dom w czystości ducha polskiego, by nigdy o ściany jego nie obiło się cudzoziemskie słowo. Jedynie tylko na tej ziemi, działając w myśl Ustawy Konstytucyi 3go Maja i idąc śladami naszego wielkiego duchowego przewodnika, który tu za wolność tego kraju przelał krew swoją, przysługuje jedynie nam polakom prawo ochrony naszej narodowości i wychowywania naszych dzieci na przyszłych bohaterów, którzy w stósownej chwili będą umieli poświęcić życie w obronie Ojczyzny, a nie żuć tylko gumę lub tytuń, wystawać po narożnikach i żenić się z ajryszkami, oraz przejmować tutejszymi zwyczajami, które zabijają ducha, kaleczą serca i znieczulają sumienia nasze.

Polskie szkoły powinny być patryotyczne, polskie uniwersytety powinny być szkołą patryotyczną dla młodzieży, która powinna opuścić ten kraj by zdobytą wiedzę i zasób sił poświęcić tylko służeniu Ojczyźnie.

Tylko w ten sposób uszlachetnią się w duchu polskim Polacy Amerykańscy — pozostaną wiernymi synami Korony Polskiej i rzetelnymi wykonawcami wielkiego Narodowego Testamentu, jakim był, jest i pozostanie dla nas wiekopomny Akt Konstytucyi 3go Maja.

Iza Pobog.

OSŁABIONY ORGANIZM.

Organizm osłabiony przez tego rodzaju zaburzenia narządów trawiących, jak: bóle żołądka, dyspepsya, niestrawność, kurcze i tym podobne, wzmocni się wkrótce, jeżeli zaraz zacząć używać Severy Goryez Żołądkową. Lekarstwo to pomaga żołądkowi w pracy trawienia, a jednocześnie wzmacnia apetyt. Cena 50c i $1.00. Spróbuj jedną butelkę od aptekarza. Jeżeli aptekarz nie może jej dostarczyć, to my dostarczymy. Sześć butelek dużych poślemy i sami opłacimy koszt przesyłki ekspresem po otrzymaniu $5.00 — W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

— Mamy w Pittsburgu i okolicznych miastach i miasteczkach massę polskich sklepikarzy, salunistów i przemysłowców, — lecz szersza publiczność, — oprócz ich kumoszek i kumotrów, — nie wie o tem że oni mają jakieś „sztory“ i szapy, czyli składy kupieckie i warsztaty. Winni temu są oni sami bo nie ogłaszają się w Wielkopolaninie. — Innonarodowcy są pod tym względem mądrzejsi, bo choć innonarodowcy, a jednak ogłaszają się w Wielkopolaninie, — a ogłaszają się bo im to korzyść przynosi! — Mądrej głowie dość dwie słowie! — Ogłaszajcie się w Wielkopolaninie.

— **Chcesz wiedzieć, co się dzieje w świecie? Zapisz sobie „Wielkopolanina“!**

BARRY HOUSE
JOHN BARRY, właść.

HOTEL urządzony na Europejski plan — 50 POKOI wszystkie ogrzewane parą
Elektr. światła, Kąpiele i wszelkie wygody.— Prywatne telefony dla gości.
Najlepszy Amerykański Bonded Wódki sprzedajemy przy barze (Bar).

NAJLEPSZA RESTAURACYA
Usługa skora.
Penn ave. blisko 30 ul.

Hotel Titlow,
przy poczekalni tramwajowej.
Hotel Europejski, ma najlepsze trunki, wódki, Likiery Wina i Piwo. Usługa skora.
Uniontown, Pa.

HOTEL McCLELLAND
Wyborne zagraniczne trunki.
Piwa Wódki i Likiery.
Usługa grzeczna i uprzejma.
GEO. O. RUSH. właściciel
Main Str.,
UNIONTOWN, PA.

P. & A. 310 Phone: Bell 1787 Grant.
John Kearns
Skład Wyśmienitych
Win, Wódek i Likierow.
1539 Penn Avenue.

RODAKOM
odjeżdżającym do Europy lub przybywającym z Europy do Ameryki polecamy gorąco . . .
Polsko-Litewski
Dom Emigracyjny
św. Józefa.
(Saint Joseph's Home for Polish and Lithuanian Immigrants)
117 Broad Str.,
(near South Ferry)
New York, N. Y.
W domu tym znajdziecie czyste i schludne mieszkanie i dobry wikt, a o co najwięcej chodzi: znajdziecie najlepszą doradę, — a często możecie przez ten Dom otrzymać pracę. Jestto najlepsza kwatera dla Polaków. tak odjeżdżających do Europy jak również i przybywających do Ameryki, —

Nowy Zarząd. Najnowsze urządzenie
Wygodny dla podróżujących.
THE KENSINGTON HOTEL
- JOHN HARTIGAN, właściciel -
Róg Fifth Ave. i Ninth St. blisko dworca
New Kensington, Pa.

Dr. ADOLF ROSENTHAL,
LEKARZ ZE STAREGO KRAJU.
Przez 35 lat praktykuje jako lekarz tysięce wyleczyłem z ciężkich chorób, dyplomy posiadam z Bierlińskich i Wiedeńskich uniwersytetów ofis przy stacyi kolejowej Pennsylvania Railroad w Uniontown.
UNIONTOWN, PA,

J. H. JOHNSTON & SON,
ZAKŁAD POGRZEBOWY,
23 E. MAIN, 16 E. PETER STS.
OFFISY, PARLORY, KAPLICA, SALE. UNIONTOWN, PA.

Swieże piwo Wonne cygara
JOZEF GRABOWSKI
Salun i Restauracya
1441 PENN AVE. PITTSBURG, PA.

Dobra robota Niskie Ceny.
JOSEPH IRLBACHER
Oba Telefony.
Czyści, Naprawia Odprasowuje Ubrania. Po najniższych cenach.
37th & Butler Str. Pittsburg, Pa.

Smaczne potrawy Chłodne napoje
RESTAURACYA
(Lunch Room)
Stefana MIŁASZEWSKIEGO
w nowej Mainers Hali
Pike street Ganonsburg, Pa.

BELL PHONE 163, TRI HATE 49
ROBERT C. MILLER
Stajnia i wypożyczalnia koni.
Powozy, Brzyczki na Wesela, Chrzciny, i Pogrzeby, i t. d.

Na Pogrzeby wynajmuje powozy po najniższej cenie.
17-19 E. Peter st., Uniontown, Penn'a

W. STEFANOWICZ,
2812 PENN AVENUE.
Salun i Restauracya
Chcesz się napić dobrych trunków i najeść się dobrze — udaj się do dobrze znanego obywatela.
Usługa Prawdziwie Polska.

Importowane i krajowe Wina, Likiery, Brandy, rozmaite Piwa i wonne cygara.
CHAS. BROSKY
POLSKI HOTEL
2734 PENN AVE., PITTSBURG, PA.
Pierwszrzędna Restauracya w której zawsze dostać można polskie obiady.

CHOROBY
uznane za niewyleczalne były całkiem usunięte przez kuracyę
WIEL. NEWMANA

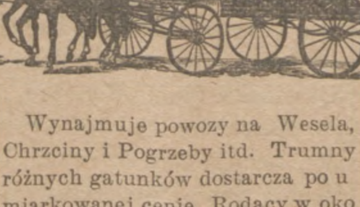
Reumatyzm, niestrawność, słabość nerwowa, kaszel, plucie krwią, zaziębienie, choroby skórne różnego rodzaju, słabość niewiast po połogu, słabość mężczyzn i dzieci, ból w krzyżach, opuchlina it. d. wszystkie są jak najdokładniej leczone, aby nie powróciły.

Wyleczony z reumatyzmu bardzo przykrego.
Drogi Ks. Newmanie!
Dziękuję serdecznie za wyleczenie mnie z reumatyzmu. Myślałem z początku, że i Twoje lekarstwa nic mnie nie pomogą, bo już blisko końca byłem z lekarstwami a nie odczuwałem żadnej pomocy ale jak całkiem wypotrzebowałem je to tak jakby nożem odciął: ból całkiem mnie opuścił.
Ból ten znajdował się w lewem boku, w biodrze. Próbowałem lekarstwa dziesiątki gatunków, ale wszystkie nadaremnie że już nie miałem ochoty więcej próbować— ale szczęśliwie spostrzegłem ogłoszenie Twe w gazecie i jako ostatni raz zdecydowałem się do Ciebie pisać i teraz jestem przekonany skutkiem Twej kuracyi.
Oprócz tego cierpiałem wielkie zawardzenie i kasze, który w nocy mnie bardzo dusił, albo po wypiciu czegoś gorącego.
Jeszcze raz wyleczenie i tylko do Ciebie się udam w razie gdyby choroba się miała wrócić. Z szacunkiem pozostaję
Ant. Michalak, 508 E. 11 st., Duluth, Minn.

Wyleczony z womitowania krwią, palenia w środku i bólu piersiowego:
Kochany Ojcze Nemmanie!
Zasyłam ci stokrotne podziękowanie które mnie tak szczęśliwie do zdrowia przywróciły. Mam nadzieję że wyleczenie moje nie jest tymczasowe a e lądę się cieszył dobrem zdrowiem w przyszłości. Używałem masę lekarstw, ale żadne tak skuteczne nie były jak od ciebie.
Pozostaję na zawsze wdzięczny
Fabian Kopczyk, Bok 488, Morris, Ill.
DARMO wyślę wam pouczającą książkę sposobu mojego leczenia. Piszcie dzisiaj a nie odwlekajcie jednej godnia. Zawsze załączyć 2c markę, Adres
REV. NEWMAN,
1361 W. Lake, Chicago, Ill.
W zgłaszaniu się wymień gazetę Wielkopolanina.

Najnowszy Wynalazek.

Najniezawodniejszy środek na porost włosów i zapobiegający wypadaniu. Porada darmo! Adres:
Prof. J. M. Brundza,
Brooklyn, N. Y.

BELL PHONE 213
J. HAKY
POLSKI POGRZEBOWY
166 Main str., - Uniontown. Pa.

Wynajmuje powozy na Wesela, Chrzciny i Pogrzeby itd. Trumny różnych gatunków dostarcza po umiarkowanej cenie. Rodacy w okolicy Uniontown, popierajcie swego.

Józef Walkowski,
Pierwszorzędna Grosernia
3201 Dickson ul. Pittsburg.
Handel mój zaopatrzony jest tylko w najlepszy towar. Ceny są niskie. Usługa uprzejma szybka, a miara i waga uczciwa.
Popierajcie Rodaka!

TELEFONY
BELL, Fisk 918 — P. & A. Lawrence 223
Fred. H. Cole,
2905 Penn Ave.,
Pittsburg, — Penna.
HURTOWNY DOSTAWCA
WIN, WODEK, LIKIEROW i PIWA.
Prędka dostawa towaru.

Czas płacić za „Wielkopolanina“.

W. Moszczyński,
Polski Malarz.
wykonuje wszelkie roboty w zakres malarstwa wchodzące TANIO i DOBRZE.
Poleca się poparciu Rodaków.
3032 Brereton Av., Pittsburg, Pa.

POLSKI HOTEL,
A. McLON, Proprieter.
Wyborne Trunki, Piwa i Likiery. Wyśmienity obiady i przekąski o — każdej porze i godzinie. —
2746 LIBERTY AVE.

SALUN i RESTAURACYA
- Poleca Szan. Rodakom -
Pyszne piwa, wódki, miody,
I napoje dla ochłody,
Najpyszniejszy likier w świecie
W moim Salunie znajdziecie,
Więc Rodacy przybywajcie
Do mego Salunu zdążajcie,
Popierajcie mnie Rodaka,
Ucieszcie się u Polaka!...
A. Drożyński
2417 Penn Ave.

Gdy cierpicie na Cholerę - Cholerynę, Biegunkę Kolki, Painters Colic, Letnią chorobę, Spazmy, Boleści brzucha i inne, gdy dzieci cierpią na rozwolnienie, używajcie Dr. Laudera ABSOLUTE SPECIFIC, najlepsze lekarstwo familijne. Żądajcie od aptekarza lub przyszlemy je pocztą. — CENA 25 i 30c.
CH. LAUDER, Allegheny Pa.

M. SZELĄG
Pierwszorzędny
WYRĄB MIĘSA (BUCZERNIA).
318 Hancock St.
Mięso świeże i Wędliny. Usługa uprzejma i szybka. Waga uczciwa.
Poleca się poparciu Rodaków.

H. F. Bernd i Syn
Polski Pogrzebowy
WYNAJMUJEMY POWOZY (na gumach), I BRYCZKI NA WESELA, CHRZCINY LUB ZABAWY.
TRUMNY
PO CENACH BARDZO UMIARKOWANYCH.
Ofisy: Park Hotel — lub Livery Barn, Fifth Avenue.
Ford City, Pa.

BACZNOŚĆ!
Jeżeli chcecie mieć dobry zarobek to piście na niżej podany adres.
Epik, Box 1539, Pittsburg, Pa.
Na odpis proszę przysłać marke.

W. DOGONKA,
KONTRAKTOR
i
BUDOWNICZY.
24-42nd Str., — Pittsburg, Pa.

Zakłada pompy, Wanny kąpielowe.
R. W. RAMSDEN
PLUMBER
1913 PENN AVE. PITTSBURG.
Rury, wodociągowe i rury gazowe.

P. Walser,
Hurtowny Skład
Win, Wódek, Likierów i Piwa.
2710 Penn Ave.
Phone: P. & A. 1242 Main. BELL: 189 J. Fisk

Hotel Reinhold,
R. MATUSZEWSKI
WŁAŚCICIEL
Pierwszy Polski Hotel na tak zwanym "Irish Town". Importowane i krajowe Wina, Likiery, Brandy, rozmaite Piwa i wonne Cygara.
PIERWSZORZĘDNA RESTAURACYA
w której dostać można polskie obiady i przekąski o każdym czasie. - Usługa grzeczna i skora.
5400-5402 Butler Str. Pittsburg, Pa.

— **Kupujcie tylko u tych, co się ogłaszają w „Wielkopolaninie“!**

KRONIKA MIEJSCOWA.

— **A więc i wiosna nareszcie!**

— **Nareszcie** zrobiło się cieplej, ale dopiero w poniedziałek, bo przedtem, przez całe pierwsze 10 dni tego miesiąca mieliśmy albo ciągłe zimna albo prawdziwie psią pogodę, która szczególniej farmerom dała się we znaki, bo opóźniła roboty polne i wzrost zbóż i jarzyn

— **Redakcyę** Wielkopolanina odwiedził we Wtorek Wny ks. Jaworski, proboszcz parafii polskiej w Glassport, Pa.

— **Nieszczęśliwy** wypadek miał miejsce zaprzeszłej środy (6go maja) w domu pod No. 59 i 61 przy ulicy Steuben str., w dzielnicy West End w naszem mieście. Dnia tego, o godzinie 9ej rano, gdy na werandzie tego domu znajdowało się kilkanaście osób, — weranda się zarwała i spadła z ludźmi z wysokości 25 stóp, przyczem 8 osób odniosło bolesne rany i okaleczenia — niektórzy mają połamane ręce i nogi! Nazwiska nieszczęśliwych są: Pani W. Matusesky, Andrzej Matusesky i dwoje ich dzieci, — także Frank Wróbel, A. Gresky, J. Wojciechowski i Olga Orska. (Nazwiska te wzięliśmy z ang. gazet, i są niezawodnie niedokładne.)

— **Pocieszającą** dla pracowników wiadomość podają tutejsze środowe gazety angielskie, a mianowicie to, że roboty zaczynają się cokolwiek poprawiać w Homestead i w Braddock. — W Homestead, w stalowniach Carnegiego puszczono podobno w ruch z wtorku na środę wszystkie warsztaty „structural mills'', które stały bez czynnie od kilku miesięcy; dwadzieścia siedm lejarni (open hearth furnaces) także są znowu czynne, a w walcowniach rozmiaru 10, 23 33, 35, 40 i 48 cali praca idzie pono dniem i nocą (double turn). — W stalowniach tejże firmy w Braddock rozpoczęto znów ogień i topienie stali w trzecim piecu olbrzymim (furnace) a w czwartym ma być rozpoczęte topienie stali w przyszły piątek. — Oby tylko pogłoski te były prawdziwe, bo brak roboty był dotąd okropny!

— **W mieście** Tarentum, powyżej miasta Pittsburga, nad rzeką Allegheny, praca także się znacznie poprawiła, w minionym tygodniu przyjęto znów do pracy 1000 robotników do stalowni Allegheny Steel Plant. — W temże mieście w stalowniach International, mają dnia 15go maja ponownie rozpocząć pracę, przez co zyskają zarobek około 500 ludzi.

— **Kasyer** tutejszego banku — „Allegheny National Bank'', niejaki William Montgomery, został w piątek, dnia 8go maja aresztowany pod zarzutem przywłaszczenia sobie czyli zdefraudowania przeszło pół miliona ($600,000) dolarów! — Znaleźli się jednakże „przyjaciele'', którzy zań postawili 50,000 dollarów poręczenia, więc na czas jakiś został on na wolności, lecz gdy do wtorku Stanowy egzaminator banków odkrył, że defraudacya może dosięgnąć miliona dolarów, — przyjaciele cofnęli swoje poręczenie i pana brata zamknięto do kozy. — Ten chciał się szybko na ludzkich pieniędzach wzbogacić!... Teraz będzie siedział w kryminale. Tak powinni karać każdego defraudanta ludzkich pieniędzy.

— **Tutejsze władze** targowe biorą się znów ostrzej do kupców groserników i rewidują coraz częściej ich wagi miary oraz i dobroć i dobór towaru. Ostatnimi dniami zaczęli także śledzić za tymi groserni kami, którzy zamiast masła sprzedają ludziom margarynę, czyli — „masło'' podrabiane, wyrabiane z resztek łoju, tłuszczu, oleju itp. mięszanin. Kilku takich kupców w Allegheny popłaciło za to dość wysokie kary.

— **W McKees Rocks,** przy ulicy Grove str., napadło na doktora R. E. Morrison'a w miniony czwartek wieczorem dwóch rabusiów, pobili go boleśnie i obrabowali. Napaści dokonano na niego tuż przy jego domu.

— **W Braddock, Pa.,** aresztowano w minionym tygodniu dwóch fałszerzy pieniędzy, banknotów i biletów: Józefa A. Haas'a i Johna Furman. Przed niejakimś czasem podrabiali oni fałszywe srebrne półdollarówki, a gdy tych brać nie chciano, zaczęli od niedawna podrabiać płatnicze czeki kompanii Westinghouse'a i spieniężali takowe w Braddock, East Pittsburg,— Wilmerding i Swissvale. Obu fałszerzy osądzono na 6 lat więzienia każdego.

— **W poniedziałek** wieczorem zmarł nagle w Pittsburgu były senator z okręgu Venango J. W. Lee, liczący 62 lat życia; przyczyną śmierci była wada sercowa.

— **Porucznik** policyi tutejszej, Charles Johnston, został wygnany ze służby policyjnej przez komisarzy policyi a to za to, że pan porucznik trudnił się maklerstwem dla domów nierządu i sprzedawał owym dziewkom dyamenty i inne kosztowności. Także ładny stróż porządku!...

— **W nocy z poniedziałku na** wtorek spadł czy zjechał w pędzie z bulwaru Grant ogromny automobil na prost 26ej ulicy. Najprzód spadł on po prostopadłej skalistej ścianie jakie 75 stóp poczem na kołach toczył się po spadzistej górze do Jones ulicy, gdzie się zatrzymał. Gdy rano automobil tam spostrzeżono, nie było przy nim nikogo, — więc widać, że w ludziach nie było nieszczęścia przy tym wypadku. Automobil należy do bogacza J. B. Shea i podobno jego woźnica, — upiwszy się porządnie, jeździł po nocy na złamanie karku. Automobil kosztował 6,000 dollarów. Wesoły woźnica uciekł.

— **W przyszłą** niedzielę dnia 17 o godzinie 8ej wieczorem, odbędzie się przedstawienie teatralne w parafii Niep. Serca Serca Najśw. Maryi Panny na górach, urządzone przez Kółko Dramatyczne. — Odegraną będzie sztuka p. t. „Perła Cylejska'' w trzech aktach. — Jest bardzo piękne przedstawienie więc radzimy aby każdy poszedł na to przedstawienie. — Cena biletów tania, dająca sposobność wszystkim do zobaczenia tak pięknego przedstawienia. Przyjdźcie wszyscy.

Przedstawienie to odbędzie się o godzinie 4ej po południu raz a zaś wieczorem o godzinie 7:30, — drugi raz, jedynie dla tego, aby dać sposobność widzenia każdemu.

— **Polacy pittsburscy** uczcili rocznicę Konstytucyi 3go Maja, noszeniem amarantowo-białych kokardek narodowych. Zaznaczamy tu z przyjemnością, że nawoływania nasze i ludzi tu wpływowych, nie minęły bez echa, i dużo rodaczek i rodaków w dzień 3go Maja manifestowało w ten sposób swoją odrębność narodową na ulicach.

Uznanie za pracę na polu narodowem należy się przedewszystkiem Towarzystwu politycznemu — Liga Polsko-Amerykańska, — której prezes — p. L. Goleniewski nie szczędzi nigdy pracy, gdy idzie o dobro naszego narodu i Polonii tutejszej. Liga z funduszów tegóż Towarzystwa zakupiła wstążki i zorganizowali komitet. —

Komitet pań zajął się energicznie szyciem kokardek i rozdawaniem takowych przed kościołami, ażeby w ten sposób wprowadzić uczczenie naszego święta narodowego noszeniem biało-amarantowych kokardek w dzień 3go Maja.

Cześć wam, zacni patryoci i patryotki, że nie zapominacie o Matce naszej Ojczyźnie i jej bohaterach!

Do komitetu zajmującego się rozpowszechnianiem kokardek narodowych należały następujące osoby: Helena Ekstain, Marja Barczyńska, Anna Barczyńska, Anna Zjawińska, Marja Ronejko, Antonina Morawska, Sabina Świerczewska, Leonja Świerczewska, Helena Hecht; panie: Świerczewska, Renkowska, Ronejko, Hecht, oraz panowie: Wróblewski, Drenikiewicz, Czołba, Król, Stuba, Jakubowski i Leja. — Cześć Patryotom, nie żałującym pracy ni czasu, by tylko coś uczynić dla Ojczyzny! —

Reporter.

— **Pan Szczepan Kamiński,** z Vandergrift, Pa., jeden z naszych dzielnych Młodzieńców, został w tych dniach zamianowany tajnym detektywem kolejowym i we Wtorek dnia 12go maja opuścił Pittsburg, udając się do Cleveland, aby tam objąć swe stanowisko. — Winszujemy!

— **Tow. św. Jacka gr. 32 Unii** św. Józefa w Creighton, Pa., co raz to więcej powiększa się w liczbę członków. — Nie dziw, gdyż praca tu u nas, pomimo wielkiego bezrobocia, jaki w całym kraju panuje, idzie do tego czasu nie źle. Większa część ludzi pracuje w Pittsburg Glass plate Co., i pewna część trudni się górnictwem. Polski robotnik jest tu poważany i lubiany i najczęściej ma pierwszeństwo do otrzymania pracy aniżeli ktokolwiek z innej narodowości. —

Rachunek Komitetu Wiecowego.

Dochody:

Parafia Najświętsz. Rodz.	$25.50
'' św. Stanisława K.	25.50
'' Niep. Serca Maryi	25.50
'' św. Wojciecha	25.50
'' św. Józefata	25.50
'' Carnegie, Pa.	12.00
'' Glendale, Pa.	10.00
'' Glassport, Pa.	10.00
Towarzystwo Polek	4.00
'' Ognisko Domowe	4.00
'' Promienistych	4.00
'' Sokół Mickiewicza	4.00
'' Białego Orła	4.00
'' Sokół Staszyca	4.00
'' Liga Polsko Ameryk.	4.00
'' Stan. Kostki	4.00
'' Mierosławskiego	4.00
'' Orzeł Polski	4.00
'' Przem. i Kupcy	4.00
Razem	$203.50

Rozchody:

Hala	$125.00
Muzyka	43.00
Koszta Komitetu, telegramy, kokardki, tramwaje itp.	5.17
Rozchody Sekretarza	9.50
Druki	3.50
Razem	$186.17
Pozostaje	$17.33

A. Karabasz, kasyer.

Powyższy rachunek został przez Komitet przejrzany i zaakceptowany

F. Wiernicki, prezes,
L. Goleniewski, sekrt.

Nadwyżkę, która pozostała, Komitet postanowił oddać na cele dobroczynne, a mianowicie: $11.00 na Polską Ochronkę w Emsworth, Pa., a $6.33 na wyższą szkołę Związkową.

Uwaga! — Parafia Najświętszej Rodziny dała w przewidywaniu większych kosztów 40 dol., z których $14.50 zwrócono ks. Smełszowi. —

L. Goleniewski,
Sekretarz Komitetu Wiecowego.

NOTATKI Z MIASTA.

— **Metropolitan National Bank róg 41ej i Butler ulicy posyła najtaniej pieniądze do kraju.**

Sen, chęć do pracy, energia, wszystko to znika jakby wichrem gnane przed owym potworem, któremu na imię „ból''. Czy to w muszkułach lub nerwach i tp. jest on dręczycielem .Buteleczka „Kotwicznego Pain Expelleru'' Richtera uśmierza ten ból. Cena jej 25 i 50 centów.

— **Przy zabawie z „nienabitym'** rewolwerem, niedaleko Carnegie, zastrzelił dnia 1go maja 19 letni chłopak Albert Kleer, jedenastoletniego towarzysza John'a Young'a. Ostrożnie z bronią!..

Szyfkarty Staniały.

Po wszelkie informacye udajcie się do Stanowego Banku „German Saving and Deposit Bank'' na rogu 14ej i Carson ulicy South Side.

J. F. Erney prezes.
A. P. Miller, kasyer.
A. Curzytek, zarz. z. od.

P. V. Obiecunas & Co., róg 12 i Carson ulicy, Pittsburg, Pa. Jest to jedyny Bank Polski z kapitałem $75.000, który został zorganizowany i charterowany pod tytułem: **„All Nations Deposit Bank''** i jest pod dozorem rządu stanu Pennsylvania. Przyjmuje pieniądze do banku i płaci 4 procent od sta. Wysela pieniądze, sprzedaje szyfkarty, a także wyrabia pełnomocnictwa i akta kupna i sprzedaży gruntów i t. d.

— **Asekurujcie** od ognia meble i domy u Rodaków. Jan Maron i A. Kaźmierski 335 Hancock ulica (na górach).

— **Na stare** pytanie: „Gdzie mam składać swe oszczędności?'' dajemy codziennie odpowiedź. — Nasz bank podaje wam takie same sposobności do zbogacenia się z oszczędności jak i inne banki w Ameryce. — Cztery procent płacimy od sta tak samo jak inne banki, a do tego u nas pieniądze złożone nigdy wam nie przepadną.

Iron & Glass Dollar Savings Bank
1115 Carson str., Pittsburg, Pa.

— **Chcesz robić dobry interes, ogłaszaj się w Wielkopolaninie.**

— **Metropolitan** National Bank róg 41ej i Butler ulicy sprzedaje **najtańsze szyfkarty.**

— **First National Bank** na rogu 5-th ave., i Walnut ulicy, w McKessport, Pa., jesteśmy pod kontrolą Stanów Zjednoczonych. — Egzystencya 37 lat. — Płacimy procenta od depozytów. (52)

UWAGA RODACY!

Nowe zniżenie Cen Kart Okrętowych.

Od dnia dzisiejszego sprzedajemy szyfkarty z Ameryki do Europy po $28.00, z Europy do Ameryki po $25.50 — Wysełki pieniędzy do kraju załatwiamy po znacznie zniżonych cenach, odbior tychże w 12—14 dniach Gwarantowany.

Zwracamy specyalną uwagę na sprawy notaryalne i sądowe.

JAKOB KLEIN,
1338-1340 Penn ave., Pittsburg,Pa
Filie:
207 Sixth Ave., Homestead, Pa.
16 N. Duquesne ave, Duquesne, Pa
F. C. Mikliński, zarządca.

Oznajmienie.

Donoszę dawniejszym moim odbiorcom i odbiorczyniom (kostumerom i kostumerkom), że po sprzedaniu mojej grocerni pod No.2535 Penn ave., panu Podolskiemu, — przeprowadziłem się w tych — dniach do własnego domu, pod No. 144—44a ulica, gdzie każdy z moich dawniejszych kostumerów lub kostumerek zastać mnie może o każdym czasie.

Z szacunkiem
Władysław Mielcuszny.

— **Dr. Teofil A. Starzyński,** 95 **15-ta ulica, S. S. Można mnie zawołać telefonem w każdej Aptece w Pittsburgu.**

— **Szkoła wieczorna** polsko-angielska; wykłady w polskim języku; dwa dollary miesięcznie. — Lekcye odbywają się w Szkole św. Stanisława Kostki w Poniedziałki, Środy i Piątki od godziny 7:30 do 9:30 wieczorem. — Zamówienia przyjmuje się w szkole par. św. Stanisława Kost. przy 21ej i Smallman ulicach. Pittsburg, Pa., gdzie się lekcye odbywają jak powyżej wspomniano, oprócz mężczyzn do szkoły tej mogą uczęszczać także i dziewczyny i niewiasty, gdyż nauka każdemu się przyda. 20—21

POLSKIE KOLEGIUM FOTOGRAFICZNE BRACI CIEŚLAK.

Kto pragnie nauczyć się korzystnego fachu, za bardzo małą zapłatę, niech weźmie 3 miesięczny kurs w naszem Kolegium. A w przeciągu tego czasu zostanie skończonym Fotografem. W każdym wieku można się uczyć. — Po wszelkie informacyę pisać pod adresem:

CIEŚLAK, BRO'S,
4711 Liberty ave., Pittsburg, Pa.

DROBNE OGŁOSZENIA.

PRACA.

Ameryka jest wolnym krajem, dla każdego, i czemu by nie miała być wolnym dla ciebie, dla czego pracujesz za bezcen jeśli możesz nauczyć się golarstwa tylko za $30. instrumenta bezpłatnie i będąc swojem panem. Zgłosić się można; Nossokoffa szkoła golarstwa i fryzyerstwa i pielęgnowania paznogci. 1405 Penn ave.

POTRZEBA ludzi tak mężczyzn jako i niewiast w każdem mieście i osadzie w St. Zj. i Kanadzie gdzie mieszkają Rodacy, aby nas ogłaszali. Za te usługi płacim gotówką w wysokości stosownie do umowy. Stała praca dla pilnego człowieka. Doświadczenia nie potrzeba. Przedłożym ci wszystko. Pisz zaraz zanim kto inny Cię wyprzedzi, gdyż tylko 1 osobę zatrudniać będziemy na pewną okolicę. Poślij nazwisko, adres i 2c marke (bez marki nie otrzymasz odpowiedzi) do:
THE SALUTARY Co. Dept. P.2 DULUTH. MINN.

— **Potrzeba. — Sto dobrych,polskich górników,** — robota stała, zapłata dobra, wypłacamy co drugi tydzień gotówką. Żyła 6 stóp wysoka, niema gazu, elektryczne światło w kopalni, kościoły, szkoły w pobliżu, porządne domy. Piszcie po polsku lub zgłoście się do United States Coal and Coke Co., — **Gary, McDowell County, West Virginia.** (23)

—**Zdolny Organista,** — posiadający piękne świadectwa z Europejskiego Konserwatorjum, — tudzież bardzo chlubne świadectwa z ostatniej posady, tu w Ameryce. — Potrafi znakomicie prowadzić śpiew 4-ro głosowy figuralny, jak też i gregoryański, — poszukuje posady. — Zgłoszenia przyjmuje **John Surowiec, 119 Kenilsworth str., Philadelphia, Pa.**

NA SPRZEDAŻ.

— **Na sprzedaż** grosernia przy Brereton ulicy w 13ej Wardzie.— Jestto bardzo korzystne miejsce do zrobienia interesu dla Polaka. Ważna przyczyna zmusza mnie do sprzedaży, więc sprzedam tanio. Zgłosić się do: **3027 Brereton ave. Pittsburg, Pa.** 23

— **Na sprzedaż** 85-cio Akrowa farma. Dom o 10 stancyach, z wszelkiem inwentarzem i dobremi budynkami gospodarczemi; farma oddalona 4 mile od Latroby, 15 minut od tramwaju i 30 minut od stacyi Pennsylwańskiej kolei. — Sprzedam tanio za gotówkę lub na zamianę. — Zgłosić się:
3038 Brereton ave., 13ta Warda, Pittsburg, Pa.

— **Skład** z cukierkami, cygarami i chłodzącemi napojami. Na sprzedaż za bardzo przystępną cenę, interes jest wyśmienity, powód sprzedaży, wyjazd z miasta. Zgłosić się do **Alex Monkiewicz, 1010 Carson str., S. S. Pittsburg, Pa.** — (20)

— **Ogłoszenie.** — Kto ma ładne sześć krzeseł ze stołowego pokoju oraz duży stół jadalny — zechce odstąpić tanio, niech złoży swój adres w redakcyi.

Odjazd okrętów w przyszłym tygodniu.

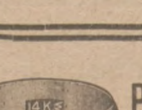
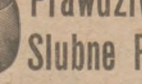
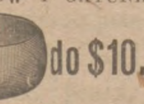
16go Maja z New Yorku:	
„Vaderland''	do Antwerpen
„Carania''	do Liverpool
„New York''	do Southampton
19go Maja:	
„Kronpr. Wilhelm''	do Bremen
20go Maja:	
„Adriatic''	Southampton
„Lucania''	do Liverpool
„Nordam''	do Rotterdam
21go Maja:	
„Barbarossa''	do Bremen
„Kais. Aug. Victoria''	Hamburga
„Cedric''	do Liverpool
„La Touraine''	do Havre

KUPUJCIE SZYFKARTY
NA PROSTE LINIE.

Okrętem co WTOREK express do Bremen..................	$37.00
Okrętem co ŚRODĘ pospieszno pocztowy do Rotterdamu ..	$34.00
TANIO co CZWARTEK 10-dniowy do Bremen.........	$31.00
Co SOBOTĘ wygodnie i prędko do Antwerpii..............	$37.00
Co CZWARTEK i SOBOTĘ dobre parowce do Hamburga	$28.00

Tylko na tych liniach bezpieczeństwo, pos- piech i wygoda.
R. S. ABCZYNSKI, Agent.
Zmiana Rubli$ 52.00. Koron $20.45
Wysyłki pieniężne jeszcze taniej. Piszcie po cennik.
Pośrednictwo w sprawach konsularnych.
35 lat doświadczenia i zasłużone przez rzetelność i uczciwość **dobre imię**
THE LOUIS MOESER CO.
Znany dobrze stary Dom Bankowy i Agencya — założone w r. 1872
616 Smithfield St., Pittsburg, Pa.

Dr. Tad. Starzyński
2705 Penn Ave. Pittsburg, Pa.
P. & A. telefon 539 Main.
Można mnie zawołać telefonem z każdej apteki w Pittsburgu.

Prawdziwe Złote Slubne Pierścienie
WSZELKICH ROZMIARÓW I GATUNKÓW
od $2,55 **do $10,00**
PATRZ NA DUŻY ZEGAR PRZED FRONTEM
H. O. SCOTT
2825 Penn Ave.
Pittsburg, Pa.

Zakład Malarski
i ZDOBNICZO-DEKORACYJNY
Mam zaszczyt zawiadomić, iż otworzyłem Zakład Malarski i przyjmuję wszelkie prace w zakres malarstwa wchodzące, oraz roboty Zdobniczo-Dekoracyjne w kościołach i pałacach. Wykonuję również roboty, jako to: Malowanie domów na zewnątrz w pięknych kolorach, papierowanie i malowanie na różne drzewa: dąb, mahoń, orzech i inne. Ozdabiam mieszkania i hale w kwiaty, marmury i ornamenty. Maluję szyldy firmowe na szybach i domach. Wykonywam po niskich cenach.
Sylwester Pobog
179-43 ul. Pittsburg, Pa.

FOTOGRAFIE!!

F. ZJAWINSKI
Wyrabia najlepsze i najtrwalsze Fotografie: — Ślubów Grup weselnych, Familijnych Grup towarzyskich, — i Dzieci, półpiersia, figury całe robi w różnych wielkościach, najpiękniejszych i najmodniejszych fasonach znany ogólnie Fotograf
F. ZJAWINSKI
Polski Fotografista
DWIE GALERYE:
322 5th ave. McKeesport, Pa. **332 8th ave. Homestead, Pa.**

Tylko 3 Dni **KLEIN'S** **Tylko 3 Dni**
POTRWA OGROMNA WYSPRZEDAŻ
a zakończy się w Sobotę 16go Maja.
Jeżeli nie byliście na tej wysprzedaży, to macie jeszcze sposobność skorzystać z tej okazyi i możecie sobie wiele pieniędzy zaoszczędzić, robiąc zakupna u nas. Czwartek, Piątek i Sobota będą dnie podczas których przy zakupnach towaru możecie sobie wiele pieniędzy zaoszczędzić.

Męskie Ubrania po $3.95, $5.95 i $8.95 warte dwa razy tyle.
Spodnie 98c do $2.65 warte $4 00.
Męskie Kapelusze wartości $1.00 $1.50 po **69c** wart. $1.90 i $2.50 po **$1.25**

Męskie półtrzewiki Oxfords 1.95, 2.65 i 2.95 zaoszczędzicie $1.00 na każdej parze.
Damskie Trzewiki $2.50 i 3.00 sprzedajemy **$1.48**
Trzewiki dla dziewcząt i chłopców 69c, 79c i 95c.

50c Krawaty po. . .	19c	$2.00 Bluzki . . ,	95c
35c Spodnia Bielizna	15c	75 i 98c Bluzki . .	49c
$1.00 Koszule odświęt.	49c	25c okrycia gorsetowe	15c

Nasze Ubiory dla Dam po $10.00
jest to nadzwyczajnie niska cena, poprzednio były po $15, $18 i $20 wielkości i mody do wyboru, bo zapas jeszcze jest zupełny.

8c Perkalik po	5½c yd	98c Firanki koronkowe	47c
50c Płótna stołowe	29c yd	12½c Białe Lawn płótno	7c yd

3 dni macie jeszcze abyście mogli skorzystać z tej wysprzedaży, więc nie zwlekajcie abyście nie żałowali, bo taka sposobność zaoszczędzenia pieniędzy nie powtórzy się prędko.
PENN AVE. przy 28-ej ulicy **KLEIN'S** **DEPARTAMENTOWY SKŁAD.**

TŁUMACZ
Mówię po angielsku i po polsku i znam doskonale byznesowe sprawy i zwyczaje tutejszego kraju. Spełniam obowiązki tłumacza ustnego lub pisemnego i załatwiam jako pełnomocnik wszelkie sprawy mi poruczone. Pomagam skutecznie w sprawach byznesowych, gruntowych, w kolektowaniu zaległości i we wszelkich kwestyach spornych. Jeżeli macie jakąkolwiek sprawę do załatwienia, szukajcie porady u mnie, ustnie lub piśmiennie a ja wam pomogę. Porada darmo.
Adres: **VICTOR SCHLESINGER, — 17 Grove str., Pittsburg, Pa.**

PIENIĘDZY POZYCZAMY
Na Dyamenty, Zegarki, Klejnoty, Broń i Instrumenta Muzyczne etc. na 5 procent. Sprzedamy wam nie wykupione przedmioty po ½ ceny niżej jak gdzieindziej.
GALLINGER'S
1200 PENN AVE. Zał. 1854 **PITTSBURG.**

JEDYNA POLSKA APTEKA
w Braddock i okolicy
B. J. CZYŻEWSKI
Aptekarz
1102 Washington Ave., Braddock Pa.
Wszelkie Zioła i Leki tutejsze i europejskie. Wykonujemy recepty od wszystkich doktorów.

Sprzedaz Mięsa
po jaknajniższych cenach
PAWEŁ ŁOZOWSKI
Hurtowna i detailiczna sprzedaż mięsa wołowego, wieprzowego, wędliu itp.
3352 Penn Ave. Pittsburg.

Najlepsze Pierścionki Slubne na Kuli Ziemskiej.

Wszystkie Ślubne Pierścionki, jakie mam na składzie, są robione na moje zamówienie, dlatego gwarantuję je jako najlepsze a po najniższych cenach w mieście, bo od
$3.50 i wyżej.
C. E. SNYDER,
3711 BUTLER UL.
Skład otwarty w soboty wieczorem.

Bell Telefon 1426 L. Schenley. Obliczenia podaje na żądanie.
WM. D. LARKIN
Wykonuje Roboty Plumberskie, Zakłada Rury Gazowe, Wodociągowe, Kanałowe itd. Reparacye wykonuje bardzo starannie.
Dla Robotników po Specyalnie Niskich Cenach.
Popierajcie Przyjaciół.
3447 Melwood Avenue. **13th Ward, Pittsburg, Pa.**

Recepty są naszą specjalnością.

Utrzymuje różne starokrajskie i amerykańskie zioła i korzenie.
JEDYNIE PRAWDZIWIE POLSKĄ APTEKĘ
przy Penn Ave. utrzymuje
Rob. Cwiklinski
pod numerem
2627 Penn Ave. Pittsburg, Pa.
TELEFON P. & A. 2312 M.